

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล

วิทยานิพนธ์นี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

SANGKHAHAVATTHU 4 PRINCIPLES INTEGRATED ADMINISTRATION OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS AFFECTING THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER STANDARD IN THE AREA OF MUANGSAMUTSAKHON DISTRICT SAMUTSAKHON PROVINCE

DHAMMAWIT JITDAMRONGKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN
EDUCATIONAL FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2022

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย, ดร.**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(พระมหาธำรงค์ จิตปุญโญ, ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย, ดร.)

กรรมการ .....
(พระครูปลัดสุวัฒนสัจจคุณ, ดร.)

กรรมการ .....
(ดร.ขัตติยา ด้วงสำราญ)

กรรมการ .....
(ผศ.ดร.ชวน ภารังกูล)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	Administration Integrated With 4 Sanggahavatthu Principles of School Administrators Affecting the Standards of the National Early Childhood Development Centers in the Area of Mueang Samut Sakhon District, Samut Sakhon Province
Student's Name	:	Dhammawit Jitdarnrongkul
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Academic Year	:	2023
Advisor	:	Phramaha Kraiwan Jinadattiyo, Dr.

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusrivirakhunsunthorn, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee:

Chairman .....
(Phramaha Thamrong Ṭhitapuññho, Dr.)

Member (Advisor) .....
(Phramaha Kraiwan Jinadattiyo, Dr.)

Member .....
(Phrakhrupaladsuvaddhanasaccaguna, Dr)

Member .....
(Dr.Khattiya Duangsamran)

Member .....
(Asst.Prof.Dr.Chuan Parunggul)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีการศึกษา	:	**2565**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย, ดร.**

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และ3) เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 38 แห่ง และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย 8 แห่ง รวมจำนวน 46 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา รองลงมา คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน

2. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มาตรฐานคุณภาพของเด็กปฐมวัย

3. การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครพบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา (x_4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน (x_1) และการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา (x_3) ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการ พยากรณ์คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $\hat{y}_{tot} = 1.046 + .429 (x_4) + .184 (x_1) + .202 (x_3)$

สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{z}_y = .407 (z_(x_4)) + .197 (z_(x_1)) + .231 (z_(x_3))$

คำสำคัญ : การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4, มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**Sangkhahavatthu 4 Principles Integrated Administration of Educational Institution Administrators Affecting the National Early Development Center Standard in the Area of Muangsamutsakhon District, Samutsakhon Province.**
Student's Name	:	**Dhammawit Jitdamrongkul**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Academic Year	:	**2022**
Advisor	:	**Phramaha Kraiwan Chinathattiyo, Dr.**

The objectives of this thesis were : 1) to study Sangkhahavatthu 4 principles integrated administration of educational institution administrators in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province. 2) to study national early childhood development center standard in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province. and 3) to study Sangkhahavatthu 4 principles integrated administration of educational institution administrators affecting the national early childhood development center standard in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province. The data were collected through questionnaire form 322 samples in 46 early childhood development centers in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research's findings were as follows: -

1. Sangkhahavatthu 4 principles integrated administration of educational institution administrators in the area of Samutsakhon district, Samutsakhon province, They are the most levels overall ,. When considering each aspect, it was found that the side with the most average was. Integrated administration according to Samanattata followed by Integrated administration according to Atthajariya, Integrated administration according to piyawaja respectively and the side with the lowest mean is Integrated administration according to Tan

2. The national early childhood development center standard in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province. They are the most levels overall. In order of average scores from highest to lowest, They are Early childhood development center administration,Teacher or the person whom take care children and organize learning experiences and playing to develop children childhood and the side with the lowest mean is : Quality standards of early childhood.

3. Sangkhahavatthu 4 principles integrated administration of educational institution administrators affecting the national early childhood development center standard in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province, indicated the integrated administration according to the Samanattata principle, integrated administration according to the Tan principle, and integrated administration according to the Atthajariya principle affected the early childhood development center standard in the area of Muangsamutsakhon district, Samutsakhon province with a statistically siginificant figure at 0.05

The relationship can be written in the form of raw scores forecasting equations and Standard scores as follows.

$\hat{y}tot = 1.046 + .429 (x_4) + .184 (x_1) + .202 (x_3)$

$\hat{z}y = .407 (z_(x_4)) + .197 (z_(x_1)) + .231 (z_(x_3))$

Keywords: Sangkhahavatthu 4 principles integrated administration,national early childhood development center standard.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย, ดร. พระอาจารย์ที่ปรึกษา และพระมหาธำรง ฐิตปุญฺโญ, ดร. พระอาจารย์ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการทำ ได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์ด้วยดี ตลอดจนเพื่อน ๆ นักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ดร.ชัยวัฒน์ เอี่ยมประภาส หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการและสังคม เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร, นายนที กุลธรรม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ และนางสาวสุดารัตน์ กุมขุนทด ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู/ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรของสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ช

กิตติกรรมประกาศ..... ฌ

สารบัญ..... ญ

สารบัญตาราง..... ฏ

สารบัญภาพ..... ฑ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 2

1.2 ปัญหาการวิจัย..... 2

1.3 ความสำคัญของปัญหาการวิจัย..... 3

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4

1.5 คำถามการวิจัย..... 4

1.6 สมมุติฐานของการวิจัย..... 5

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 5

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 6

1.9 ขอบเขตของการวิจัย..... 7

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 8

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 11

2.1 แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4..... 11

2.2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ..... 69

2.3 บริบทในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร..... 77

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 81

3 วิธีดำเนินการวิจัย... 85

3.1 วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 85

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย..... 86

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 87

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 90
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้..... 90
3.7 สรุป..... 92

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 93

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 94
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร..... 95
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร..... 102
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร..... 110

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 115

5.1 สรุปผลการวิจัย..... 116
5.2 อภิปรายผล..... 117
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 125

บรรณานุกรม..... 127

ภาคผนวก..... 137

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย..... 138
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย 140
ภาคผนวก ค แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC) และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย. 143
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out)..... 151
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 155
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability Analysis) 178

ประวัติผู้วิจัย..... 183

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป....	94
4.2	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร.....	96
4.3	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน (x_1) ..	97
4.4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา (x_2).....	98
4.5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา (x_3).....	100
4.6	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา (x_4).....	101
4.7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	103
4.8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_1)	104
4.9	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2).....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2).....	106
4.10	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3).....	108
4.11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Ytot).....	111
4.12	ค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครในแต่ละด้าน.....	112
4.13	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Ytot).....	113

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6

บทที่ 1
บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของชาติ ถ้าการจัดการศึกษาของชาติมีคุณภาพ ก็หมายถึง ประชาชนในชาติมีคุณภาพตามไปด้วย สถานศึกษาจึงนับเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด และผู้บริหารก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง การที่จะบริหารงานให้ได้ดี และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้สถานศึกษามีการดำเนินงานในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ มีวิสัยทัศน์ จึงจะทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความสำเร็จตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์สูง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555, หน้า 7-8)

สิ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศดี มีคุณภาพ ต้องผ่านกระบวนการหรือเครื่องมือสำคัญก็คือ “การศึกษา” (Education) เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถเปลี่ยนแปลงคนไปในทางที่ดีกว่า เพราะการศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม (Education is Growth) Dewey J. อ้างถึงในภารดีอนันต์นาวี, 2555, หน้า 15) และทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตคน การศึกษาสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ทันต่อเหตุการณ์และแก้ปัญหาสังคม ประเทศ และโลกได้ ในการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครูและผู้ปกครอง

ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในทัศนะของพระพุทธศาสนา ผู้นำต้องเป็นคนดี และเก่งในสายตาประชาคมแล้วต้องอาศัยหลักพุทธธรรมในการสร้างคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นคนที่เป็นแบบอย่างของผู้ใต้บังคับบัญชา และชุมชน สังคม โดยมีหลักธรรมสำหรับผู้นำในสถานศึกษา ต้องเก่งสองอย่างพร้อม ๆ กันคือ การเก่งคน ประยุกต์ใช้กับภาวะผู้นำและการติดต่อสื่อสาร เพื่อเกื้อกูลกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักธรรม เพื่อการครองใจคนด้วยหลักสังคหวัตถุ 4 (พระครูโอภาสนนทกิตติ์ (ศักดา แสงทอง), กมัยธร สัจจา, 2557, หน้า 135-144)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ในมาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และมาตรา 258 ที่กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้ได้รับการพัฒนาร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ปัจจุบันหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศไทยมีด้วยกันหลายภาคส่วน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหนึ่งในหน่วยงานสำคัญที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา อันจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 กำหนดการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น รวมทั้งให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงประสานงานส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงถือได้ว่าทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการดูแลเด็กเล็กอย่างจริงจัง เพื่อวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เข้มแข็งยั่งยืนในอนาคตต่อไป

1.2 ปัญหาการวิจัย

จากรายงานสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2560 (หน้า 1– 6) รายงานการตรวจสอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครรวมอยู่ด้วย ผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2559 มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่/จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาขา ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยไม่ได้รายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

2. ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน อีกทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ได้จัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และรายงานประเมินตนเอง ไม่ได้จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

3. ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม บางที่ประตู หน้าต่างชำรุด /ผุพัง ใช้งานไม่ได้ หรือมีสิ่งกีดขวางช่องทางลมและแสงสว่างไม่เพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก ไม่สะอาด คับแคบ ไม่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เป็นต้น ส่วนภายนอกอาคารไม่ได้จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย มีสภาพที่ชำรุด เป็นสนิม ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่จัดให้มีวัสดุกันลื่น บางที่มีหลุมหรือบ่อน้ำบริเวณรอบอาคาร ไม่ติดตั้งมุ้งลวด และไม่มีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย เป็นต้น

4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รวมทั้งการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และขาดแนวทางการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนั้น สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี 2558 โดยเป็นการประเมินภายนอกรอบแรกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 304 ศูนย์ ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอเมืองสมุทรสาครรวมอยู่ด้วย มาตรฐานที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก ประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ และการพัฒนาสถานศึกษา และประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพภายใน

1.3 ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การบริหารแนวใหม่ในยุคโลกาภิวัฒน์ จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีหลักพุทธธรรม เพราะหลักธรรมทั้งหลายเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหลักสังคหวัตถ 4 หรือหลักธรรมใด ๆ ก็ตามเป็นหลักความดีของการกระทำทางกาย วาจา และใจ ระหว่างผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานทุกฝ่าย บุคลากรในองค์กรทุกคน ย่อมมีความพึงพอใจกับการบริหารโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา

สมานัตตตา (โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน วางตนเหมาะสม) (ธิติวุฒิ หมั่นมี, 2557, หน้า 11)

จากปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยบทนำของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย คำถามวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งมีรายละเอียดดังจะได้เสนอต่อไป

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.4.2 เพื่อศึกษามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.4.3 เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.5 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามวิจัย ดังนี้

1.5.1 การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับใด

1.5.2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับใด

1.5.3 การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร หรือไม่

1.6 สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานในการวิจัย โดยอาศัยทฤษฎี แนวคิด หลักการและผลงานของนักการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง“การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัยได้ศึกษา **ตัวแปรต้น** (IndependentVariables) คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้หลักการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 คือ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยาและสมานัตตตา (พระไตรปิฎก ภาษาไทย (ฉบับหลวง) เล่มที่ 21 พระสุตตันตปิฎก /อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต เล่มที่ 13 สังคหสูตร) ของงานทั้ง 4 งานตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน

2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลัก ปิยวาจา

3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา

4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

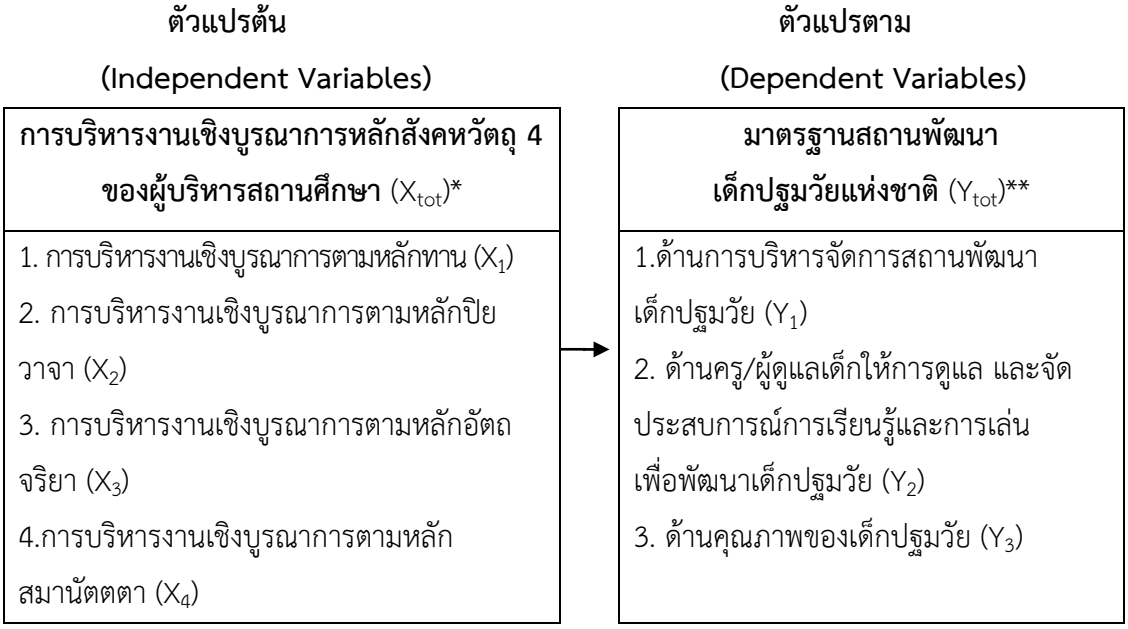
ส่วนตัวแปรตาม (Dependent Variables) ผู้วิจัยใช้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ.2562 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัย จึงสร้างกรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์กันระหว่าง ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ที่มาตัวแปรต้น : *กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอรต์ซินดิเคด จำกัด, 2545, หน้า 12.

*พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต).พุทธวิธีบริหาร. พิมพ์พิเศษ 5 ธันวาคม 2549.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2549, หน้า 4 – 13

ที่มาตัวแปรตาม : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษาปฐมวัย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้, 2562 หน้า 7.

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบสภาพการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2) ผลที่ได้รับจากการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4

3) สถานศึกษาได้แนวทางในการเปรียบเทียบและส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนำไปพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.9 ขอบเขตของการวิจัย

1.9.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) จำนวน 53 แห่ง

1.9.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) จำนวน 46 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 7 คน ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน 2) ครูและผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 2 คน 3) ผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 2 คน และ 4) คณะกรรมการสถานศึกษาปฐมวัย หรือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 322 คน

1.9.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนปฐมวัยที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 46 แห่ง

1.9.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกเป็น 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545, หน้า 12) โดยบูรณาการกับสังคหวัตถุ 4 (มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2539, องฺ.จตุกฺก. (ไทย) 21/32/51) ดังนี้ คือ

1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน

2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา

3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา

4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)ได้แก่ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำแนกเป็น 3 ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 7) ดังนี้ คือ

1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

1.9.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัย ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2563 ถึงเดือน พฤษภาคม 2564 รวมระยะเวลาทำวิจัย 6 เดือน

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.10.1 การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการจัดองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

1.10.2 บูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการสารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (Alignment) และจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน

1.10.3 หลักสังคหวัตถุ 4 หมายถึง ธรรมประจำใจ ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ หลักประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ธรรมสำหรับผู้บริหารที่ต้องมีไว้เป็นหลักประพฤติในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อัตถจริยา และ 4) สมานัตตตา

1.10.4 การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 หมายถึง การน้อมนำเอาหลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน 2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา 3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา และ4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน หมายถึง การให้เสียสละ เอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งใดของตน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านงานบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา หมายถึง การเจรจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว มีประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ ส่งผลให้การบริหารจัดการเกิดผลดี ทำให้งานประสบผลสำเร็จ มีการใช้วาทศิลป์ในการขอความร่วมมือในการทำงานสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม โดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ความเป็นผู้มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย รู้จักสงเคราะห์และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ รู้จักช่วยกระทำกิจอันเป็นประโยชน์บุคคลอื่น หรือแก่สังคมส่วนรวมทุ่มเทแรงกายในการช่วยเหลือผู้อื่นตามความเหมาะสมแก่ฐานะ และโอกาส เป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัยและส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติงานโดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา หมายถึง ความเป็นผู้มีตนสม่ำเสมอไม่ถือตัวประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ทำตัวเย่อหยิ่งกับญาติพี่น้อง หรือมิตรสหายเดิม ที่เคยคบค้า หรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันมาอย่างไร ก็ทำอยู่อย่างนั้น เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเสมอภาคกับทุกคนเท่าเทียมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.10.5 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง มาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

1.10.6 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง โรงเรียนอนุบาล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 6 ปี หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1

1.10.7 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.10.8 ครู หมายถึง พนักงานส่วนตำบล พนักงานเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้บริหารและให้การศึกษาในสถานศึกษา หรือดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาซึ่งไม่สังกัดสถานศึกษา

1.10.9 ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ดูแล เตรียมความพร้อมพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ซึ่งหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดจ้าง

1.10.10 เด็กเล็ก หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 0-6 ปี เป็นวัยเริ่มต้นของการพัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงเป็นวัยที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

1.10.11 ผู้ปกครองเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่นำบุตรหลานของตนเข้ารับการพัฒนาในสถานศึกษาหรือศูนย์เด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.10.12 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการศูนย์เด็กเล็ก หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับแต่งตั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ให้ทำหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดไว้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4

2.1.1 ความหมายของการบริหารงาน

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

2.1.5 หลักสังคหวัตถุ 4

2.1.6 การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

2.3 บริบทในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4

การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารเป็นมรรคที่สำคัญ จะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการ เป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ ไม่ว่าในครอบครัว หรือองค์การใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ

ดังนั้น การบริหาร จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม (พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด), 2561, หน้า 10)

2.1.1 ความหมายของการบริหารงาน

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 3-9) กล่าวว่า “การบริหาร เป็นวิธีการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้

1) P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางดำเนินงานในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางองค์กร

2) O คือ Organization หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำ และการกระจายอำนาจภายในองค์กร

3) S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะกับงาน

4) D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนผู้บริหารต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และมีภาวะผู้นำ

5) C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กรรวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

จอมพงศ์ มงคลวานิช (2555 : หน้า 23 – 24) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลได้พัฒนา ตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

ธงชัย สันติวงศ์ (2556, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า “กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม กำลังพยายามของสมาชิกองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด) (2561, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ในการบริหารนั้น ผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่ใช้ศิลปะ ในการใช้คนทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์กร หรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้วตามหลักวิชาการ

เฮอร์เบิร์ต เอ. ไซมอน (Herbert A. Simon, 1947, p. 3) กล่าวถึงการบริหารว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

เออเนสย์เดลล์ (Ernest Dale, 1973, p. 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นกระบวนการจัดองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

นิวต์แมน และ ซัมเมอร์ (Newman and Summer, 1964, p.9) ยังได้เสนอแนะว่าการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยชุดกิจกรรม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ การบริหารงาน จึงหมายถึง กระบวนการจัดองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

ความหมายของการบูรณาการ (Integration)

คำว่า “บูรณาการ” เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา เดิมใช้คำว่า “บูรณาการรวมหน่วย” เป็นคำบัญญัติให้ตรงกับคำว่า “Integration” ในภาษาอังกฤษ หมายความว่า การรวมหน่วยที่แยก ๆ กันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการรวมหน่วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 634) บางท่านก็กล่าวว่า คำว่า “บูรณาการ”ยังมีคำอื่น ๆ ใน “ตระกูล” เดียวกันนี้อีกหลายคำ หรือจะเรียกว่า เป็นฐานคิดของคำว่าบูรณาการ โดยเฉพาะ คำว่า “องคาพยพ” (Organism) หมายถึง ระบบชีวิต ซึ่งทุกส่วนล้วนสัมพันธ์อย่างแยกจากกันมิได้ เพราะเป็นหนึ่งเดียวกัน ทุกส่วนสัมพันธ์กันด้วยเซลล์เป็นล้าน ๆ ที่เกื้อหนุนกัน และขึ้นต่อกันและกัน ทำให้ชีวิตดำรงอยู่และเป็นไปได้ เช่น คน สัตว์ พืช และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย และ “องค์รวม” (Holistic) หมายถึง ทั้งหมดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สัมพันธ์กัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน อย่างแยกกันมิได้ องค์รวมเป็นอะไรที่ใหญ่กว่า มากกว่าการเอาส่วนต่าง ๆ มารวมกัน เช่น คนเราไม่ใช่การเอาอวัยวะ 32 ประการมารวมกันแล้วเป็นคน คนเป็นอะไรมากกว่านั้น ใหญ่กว่าองค์ประกอบทั้งหมดรวมกัน (พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย (ปุณขันธ์) ดร. และคณะ, 2560, หน้า 9 -10)

ดังนั้น คำว่า “บูรณาการ” เป็นกระบวนการที่อยากให้เกิดความสัมพันธ์แบบองคาพยพแบบองค์รวม ให้ส่วนต่าง ๆ รวมกัน เป็นหนึ่ง ประสานสัมพันธ์อย่างเป็นเอกภาพ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ จึงเป็นการนำส่วนต่าง ๆ มารวมกัน แต่ไม่ใช่รวมแบบกลไก แบบเครื่องจักร แต่แบบมีชีวิต แบบองคาพยพ

มักใช้คำว่า “ผนึกพลัง” (Synergy) เพื่ออธิบายการรวมกันเข้าในลักษณะนี้ ถ้ามีการประสานงานกันอย่างกลมกลืน ก็จะเกิดพลังทวีคูณ (เสรี พงศ์พิศ, 2555)

คำว่า “บูรณาการ” ก็เป็นอีกคำหนึ่ง ที่ถูกนำมาใช้กันทางการบริหารกันแพร่หลาย นับแต่ผู้นำรัฐบาลชุดก่อนได้มีแนวนโยบายปรับรูปแบบการปฏิบัติงานของผู้บริหารราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีลักษณะของ “การบูรณาการ” มากขึ้น โดยให้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานในลักษณะของ CEO (Chief Executive Officer) ซึ่งภาคเอกชนเขาทำกันอยู่ เพราะมองว่า เป็นการปฏิบัติงานที่ผู้นำองค์กร จะต้องเป็นได้มากกว่า “ ผู้ออกคำสั่ง ” หรือ “ ผู้บังคับบัญชาสูงสุด ” เรียกกลุ่ม ผู้ว่าราชการที่ปรับรูปแบบการปฏิบัติงานว่า “ ผู้ว่าฯ CEO ” ฉะนั้น การนำคำ “บูรณาการ” ไปใช้นั้น มีหลากหลายลักษณะ ซึ่งก็แล้วแต่การตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้ว มีจุดร่วมกัน คือ “ การบูรณาการ ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือทำให้ดีขึ้น คุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการ จึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือ ความรู้ ภูมิปัญญาความชำนาญ และมีศิลป์ คือ ความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคน และทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effective) (วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, 2557, หน้า 25.)

คำว่า “ บูรณาการ ” (integrate) มีความหมายโดยทั่วไป หรือแบบกว้าง คำว่า บูรณาการจะหมายถึง การทำให้สมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมารวมกัน และมีความสัมพันธ์กัน มาร่วมกันทำหน้าที่อย่างผสมกลมกลืน เป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ประสานกัน เพื่อให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ในตนเอง ส่วนความหมายแบบแคบ ซึ่งเป็นการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ หลากหลายศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นศัพท์ทางวิชาการที่ถูกนำมาใช้ในด้านการศึกษา การเมือง ธุรกิจ และการบริหารจัดการ โดยมีผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้มากมาย กล่าวคือ การบูรณาการ คือ การผนวก การประสาน การเติมเต็ม การเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน เป็นต้น (พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺโย (ปุณขันธ์) ดร. และคณะ, 2560, หน้า 11)

ทางด้านสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554, หน้า 53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสม กลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบันการบูรณาการ ที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่า ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2553, หน้า 49) ให้คำนิยามคำว่า “บูรณาการ” (Integration) ค่อนข้างจะสอดรับกับราชบัณฑิตยสถานว่า “หมายถึง การนำสิ่งที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันเดียวกัน จนเกิดองค์รวม (The whole) โดยท่านได้ยกประเด็นพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์มาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนากับปัญญาในทางวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกัน คือส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ก็จะก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ องค์รวมนี่แหละ คือ บูรณาการ และเนื่องจากวิทยาศาสตร์ครอบคลุมไปถึงศาสตร์สมัยใหม่ ที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์สร้างระบบความรู้ขึ้นมา เช่นครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เราจึงสามารถบูรณาการพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ด้วยประเด็นที่น่าสนใจ คือ ท่านได้ยืนยันว่า “พระพุทธศาสนายังเป็นศาสนาแห่งการบูรณาการ ที่มีคำสอนครอบคลุมทั้งกฎธรรมชาติ ฝ่ายรูปธรรม และนามธรรม กฎทุกกฎรวมกันอยู่ภายใต้กฎธรรมนิยาม” และจากตัวแปรดังกล่าวนี้ จึงทำให้ปรัชญาการศึกษาในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาพระพุทธศาสนาแบบบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ การบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ช่วยทำให้คนเรามีดวงตา 2 ข้างบริบูรณ์ ดวงตาข้างหนึ่ง คือ พระพุทธศาสนา ดวงตาอีกข้าง คือศาสตร์สมัยใหม่ ใครที่ไม่รู้ทั้งพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่เปรียบได้กับ คนตาบอด (อันธจักขุ) ใครที่รู้แต่ศาสตร์สมัยใหม่อย่างเดียว จัดเป็นคนตาเดียว (เอกจักขุ) ส่วนใครที่รู้ทั้งพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ จัดเป็นคนสองตา (ทวิจักขุ) นั่นคือ มีความรู้แบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่

ถึงกระนั้น ท่านได้พยายามที่จะแยกแยะประเด็นที่เป็นปัญหาระหว่างการบูรณาการกับการเปรียบเทียบว่า “การศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ไม่ใช่การเปรียบเทียบ เพราะการศึกษาเปรียบเทียบเป็นเพียงวางสิ่งที่เราศึกษาไว้คู่ขนาน โดยที่ไม่มีวันบรรจบกัน เช่น เราศึกษาศาสนาเปรียบเทียบ โดยไม่คิดรวมศาสนาที่เราศึกษาเข้าด้วยกันแต่อย่างใด แต่การศึกษาแบบบูรณาการ เป็นการนำสิ่งที่เราศึกษามาปรับแต่งผสมผสานกันจนก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ ในการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ จึงต้องมีการปรับองค์ความรู้ทั้งสองสายให้เชื่อมโยงเข้าหากัน จากแนวทางดังกล่าว ท่านจึงมีวิธีการในการบูรณาการพระพุทธศาสนากับวิทยาการ หรือศาสตร์สมัยใหม่ว่า วิธีการศึกษาแบบบูรณาการ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ จึงทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 พุทธวิทยา (Buddhology) หมายถึง การปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้ง และนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา วิธีนี้ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายสนับสนุนพระพุทธศาสนาให้ดูทันสมัย และมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้ง่ายขึ้น

วิธีที่ 2 ธรรมวิทยา (Dhammology) หมายถึง การปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์ คือใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้ง และนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไปในเนื้อหาของศาสตร์

สมัยใหม่ ทังนี้ เพราะศาสตร์สมัยใหม่มุ่งแสวงหาความจริงโดยไม่สนใจเรื่องศีลธรรม การนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเติมเต็มให้กับศาสตร์เหล่านั้น ย่อมจะช่วยให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์

ท่านได้ขยายความ คำว่า “ประยุกต์” หมายถึง ปรับใช้ประโยชน์ ดังนั้น วิธีบูรณาการแบบนี้ จึงเป็นการศึกษาแบบธรรมประยุกต์ ซึ่งหมายถึง การปรับใช้ธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยศาสตร์สมัยใหม่เป็นสะพาน วิธีการนอกจากจะทำให้ธรรมเป็นอกาลิโก คือ ไม่ล้าสมัย เพราะสามารถปรับเข้ากับวิถีแห่งชีวิตของทุกคนทุกยุคทุกสมัยแล้วยังจะเป็นการช่วยนำศีลธรรมกลับมาสู่โลกนี้อีกด้วย

วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ (2557, หน้า 26) กล่าวว่า การบูรณาการ หมายถึง การนำหน่วยย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้เกิดความผสมกลมกลืนเป็นองค์รวม และสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงสรุปได้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (Alignment) และจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในการบริหารงานเชิงบูรณาการ หลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงหมายถึง การให้ การเสียสละ เอื้อเฟื้อ แบ่งปันสิ่งของของตน เพื่อประโยชน์แก่ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ รวมถึงให้ความรู้ ความเข้าใจแนะนำส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงาน การเจรจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ มีประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะส่งผลให้การบริหารจัดการเกิดผลดี ทำให้งานประสบผลสำเร็จ มีวาทศิลป์ในการพูดขอความร่วมมือในการทำงาน สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม การประพฤติปฏิบัติที่ดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้ร่วมงาน เป็นผู้มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย รู้จักสงเคราะห์และทุ่มเทแรงกายช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมให้สำเร็จ ตามความเหมาะสมแก่ฐานะและโอกาส และเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย ความเป็นผู้สม่ำเสมอ ไม่ถือตัว ประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย หรือไม่ทำตัวเย่อหยิ่งกับญาติพี่น้อง หรือมิตรสหายเดิมที่เคยคบค้าหรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันมาอย่างไร ก็ทำอยู่อย่างนั้น มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเสมอภาคกับทุกคนเท่าเทียมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการปฏิบัติงาน การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการในการจัดการด้านการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรหลักในการบริหารการศึกษา คือ การจัดการบุคลากร เงิน และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาว่าแตกต่างกัน ดังนี้

สุทัศน์ วรสีห์ (2549, หน้า 27 -28 อ้างถึงขนิษฐา ยศเมฆ, 2560, หน้า 14-15) กล่าวถึง การบริหารการศึกษายุคปัจจุบันว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 จะต้องมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยให้สถานศึกษาบริหาร โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้น วัฒนธรรมการบริหารต้องเปลี่ยนแปลงจากการที่คนคนเดียวมีอำนาจเบ็ดเสร็จ เปลี่ยนมาบริหารโดยคณะกรรมการ เพื่อให้การบริหารนั้นเป็นของทุกคนโดยทุกคน และเพื่อทุกคน ด้วยเหตุนี้ แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหาร จึงเข้ามาเกี่ยวข้องให้ผู้บริหารต้องพิจารณานำไปใช้ในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็น TQM (Total Quality Management) ซึ่งเป็นการบริหารแบบมุ่งสู่คุณภาพทั้งองค์กร ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและปรับปรุงงาน ซึ่งมีหลักการสำคัญ ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People)
4. หลักการบริหารตนเอง (Self – Managing)
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

จอมพงศ์ มงคลวานิช (2555, หน้า 23 – 24) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

สุวรรณี อยู่เปี่ยม (2555, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานการจัดการเกี่ยวกับการศึกษาของกลุ่มบุคคล โดยใช้ปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และระบบการจัดการเพื่อพัฒนาบริการผู้เรียน เยาวชน และประชาชนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึงความพยายามของคณะบุคคลที่ร่วมมือกันดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษา โดยการใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมี

ประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทขององค์กร หรือหน่วยงานแต่ละแห่ง และจะต้องร่วมมือกันบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของทุกฝ่าย และการบริหารการศึกษายุคใหม่ให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้แนวทางการบริหารศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจด้านการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมตามแบบการบริหารยุคใหม่ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาใดสามารถปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาให้มีรูปแบบ และมีคุณภาพให้มีคณะกรรมการจากทุกฝ่ายเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมทักท้วง ร่วมกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือกรอบกติกาการทำงานจนเกิดความพึงพอใจ

ขนิษฐา ยศเมฆ (2560, หน้า 16-17) กล่าวถึง รายละเอียดของกลุ่มให้แบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นกลุ่ม และกลุ่มอาจแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มงานหรือหน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่ากลุ่มงานได้ ดังนี้

1. กลุ่มบริหารวิชาการ ประกอบด้วยกลุ่มงานหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานทะเบียน วัดผล ประเมินผล และเทียบโอน งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานนิเทศการศึกษา งานแนะแนวการศึกษา งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานติดตามประเมินผลและวิจัย และงานอื่นที่สถานศึกษากำหนด

2. กลุ่มบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย กลุ่มงานจัดทำ และเสนองบประมาณ งานจัดสรรงบประมาณ งานติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุ และสินทรัพย์การจัดระบบควบคุมภายใน งานติดตาม ประเมินผลและวิจัย และงานอื่นที่สถานศึกษากำหนด

3. กลุ่มบริหารบุคคล ประกอบด้วยกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง งานพัฒนาบุคคล งานบำเหน็จความชอบ งานวินัย งานเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ งานจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ งานติดตามประเมินผลและวิจัย และงานอื่น ๆ ที่สถานศึกษากำหนด

4. กลุ่มบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย กลุ่มงานธุรการของสถานศึกษา งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานประชาสัมพันธ์ งานข้อมูลและสารสนเทศ งานระดมทุนเพื่อการศึกษา งานสนับสนุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงานประสานความร่วมมือกับชุมชน งานตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ งานส่งเสริมกิจการนักเรียน งานติดตาม ดูแล ช่วยเหลือนักเรียน งานปกครองนักเรียน งานอาคารและสถานที่ งานสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา งานสาธารณูปโภค งาน

รายงานผลการใช้อาคารสถานที่ งานโสตทัศนูปกรณ์ งานติดตามประเมินผลและวิจัย และงานอื่นที่สถานศึกษากำหนดจากการกระจายอำนาจและให้แบ่งส่วนราชการภายใน

สถานศึกษา และส่วนราชการนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน ซึ่งได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการ เป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ สถาบันการศึกษาจะมีมาตรฐานหรือไม่มักจะพิจารณาจากผลงานทางด้านวิชาการเป็นหลัก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ และเตรียมพร้อมในด้านบุคลากร อุปกรณ์ วัสดุ สื่อ ตลอดจนอาคารห้องเรียน เป็นต้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

พระอนันต์ ตโมนุโท (พิศาลไพโรจน์) (2560 : 319 - 320) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารจัดการทางด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้การนิเทศการศึกษาการแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการศึกษา

อานนท์ คนขยัน และคณะ (2558 : 137 - 138) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจไปให้สถานศึกษาเพื่อที่จะให้สถานศึกษาได้ดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้สถานศึกษาเกิดความเข้มแข็งในการบริหารตลอดจนสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีการวัดผล ประเมินผล และการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

สุรางค์ ลิ้มเจริญ และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒนะ (2558 : 71) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2545) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการได้อิสระคล่องตัว และรวดเร็ว ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งในด้านการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา และยังสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมไปถึง การวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สมยศ คงสิน (2559 : หน้า 142) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้ เป็นงานหนึ่งที่จัดอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษาที่ประกอบด้วยงานต่าง ๆ จำนวนหลายงานด้วยกัน การดำเนินงานด้านวิชาการ จึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหารที่เรียกว่า การบริหารงานวิชาการจากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษาสามารถบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน หรือผู้รับบริการ กระบวนการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การวางแผน การจัดระบบโครงสร้าง และการกำหนดบทบาทหน้าที่ การจัดดำเนินงานทางวิชาการ การผลิตสื่อ และอุปกรณ์การศึกษา การวัดและประเมินผล การจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การจัดแหล่ง หรือศูนย์สารสนเทศ รวมทั้ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และการนิเทศภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวคือ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุข งานวิชาการเป็นงานที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา และเป็นงานสนับสนุน

ปรารถนา ตันติกุลไพบูลย์ (2555 : หน้า 33) ได้สรุป ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการของ

สถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในสาระสำคัญตามขอบข่ายงานวิชาการเป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

จรุณี เก้าเอี้ยน (2557 : หน้า 3) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารเพราะการบริหารเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ โดยเฉพาะการบริหาร งานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการเป็น กระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์ การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนการปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลประเมินผล การประเมินมาตรฐาน สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น

กัมพล ขันทะวงษ์ (2555, หน้า 23) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา และโรงเรียน เพราะคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและเทียบโอนผลการศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง

หลักการบริหารงานงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา หรือโรงเรียนจะมีคุณภาพ หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้น ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555) กล่าวถึงหลักการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้าเกินกำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555, หน้า 7) การบริหารงานวิชาการ ถือว่า เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทัสนี วงศ์ยืน (2553) กล่าวถึงหลักในการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนา หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน และการจัด ประเมินผลการเรียนการสอน

2. สถานศึกษาต้องมีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาทางวิชาการจะได้มีทิศทางพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก

3. สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สถานศึกษาต้องมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนมีการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของ ผู้ปฏิบัติงาน

5. สถานศึกษาต้องมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงวางแผนงานวิชาการใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

7. สถานศึกษาต้องสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานส่งเสริมพัฒนาด้านงานวิชาการให้ครู โดยจัดให้มีการนิเทศ การอบรมสัมมนาทางวิชาการ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหาร
สถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน เสริมสร้าง ขวัญกำลังใจอย่างทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในอาชีพเป็นครูมืออาชีพ

การบริหารงานงบประมาณ

ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ

มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการระบบ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง จัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายกับการบริหารงบประมาณ ดังนี้

อารีย์ นิลเอก (2554 : 18) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือในการบริหารงาน มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การวางแผน การประมาณรายรับ การประมาณรายจ่าย วิธีการประเมินผล การใช้จ่ายเงิน ซึ่งองค์ประกอบนี้ใช้ดำเนินการในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ คือ การจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณและการบริหารงบประมาณ

วรกาญจน์ สุขสดเขียว (2556, หน้า 40) ให้ความหมายของงบประมาณว่า งบประมาณเป็นแผนการขององค์การที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับ 1) การเงินโดยเฉพาะ 2) เป็นการวางแผนล่วงหน้าสำหรับการใช้จ่ายเงิน 3) การบอกให้ทราบว่า จะเป็นการวางแผนใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด 4) การกำหนดเวลาจะใช้จ่ายเงินเมื่อไร 5) การให้ทราบว่า จะใช้จ่ายเงินเพื่ออะไร 6) การอ้างอิงถึงองค์การ ซึ่งเป็นเจ้าของงบประมาณนั้น

สุพจน์ นันทะเทศ (2558, หน้า 20) ให้ความหมายงบประมาณว่า แผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในการดำเนินงานบริหารประเทศ โดยการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนโครงการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชีและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงิน ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนโดยรอบคอบและรัดกุม

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 40 – 51) กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์ จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

จากคำนิยามต่าง ๆ จึงสรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ภารกิจต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามแผนงานโครงการ กิจกรรม และแผนการใช้จ่ายเงินสำหรับปีงบประมาณนั้น ๆ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระบบงบประมาณมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจากระบบงบประมาณที่เน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากรมาเป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม เน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากร มุ่งผลสำเร็จของผลผลิต และกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนมีตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงานและสามารถวัดประเมินผลการทำงานได้

ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ

งบประมาณ มีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งจำเป็น มีประโยชน์ต่อการบริหารราชการของประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถนำงบประมาณไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย และบริหารประเทศในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สนอง ศิลปะกุล, 2558 , หน้า 30 - 31)

1. งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินในด้านต่าง ๆ เช่น จัดให้งานต่าง ๆ ที่รัฐบาลประสงค์จะดำเนินการ ได้รับการกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน ตลอดจนงาน / โครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับบรรจุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ป้องกันการรั่วไหลและปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็น

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ถือเป็นรายจ่ายที่มากที่สุดของประเทศ มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนมากที่สุด รัฐบาลสามารถนำงบประมาณไปใช้ในโครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ

3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไกการวางแผนการจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนา วางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชนสูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมในระหว่างประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยการจัดสรรงบประมาณไปสู่งานที่สามารถช่วยยกฐานะและความเป็นอยู่ของประชาชนที่ยากจนให้สูงขึ้น เช่น โครงการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

5. เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ โดยอาศัยงบประมาณเป็น

เครื่องมือทางการคลังของประเทศ โดยการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจแต่ละภาวะ เช่น การใช้มาตรฐานภาษีอากรในภาวะเงินเฟ้อหรือภาวะเงินฝืดรัฐบาลอาจใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือทางการคลังโดยการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มากขึ้น

6. เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์งาน และผลงานที่รัฐบาลนั้น จะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ผลิตคนให้มีคุณภาพ โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่หรือแสวงหาเพิ่มเติม งบประมาณเป็นแผนการใช้จ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาทั้งงานวิชาการ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานชุมชน จำเป็นต้องใช้เงินทั้งสิ้น

2 . ช่วยให้สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการของงบประมาณจะเป็นเครื่องมือในการใช้จ่ายหรือจัดสรรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ มีการวางแผนการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายรับรวมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบดูแลการปฏิบัติงาน ว่าผลงานกับเงินที่ใช้จ่ายสอดคล้องกันหรือไม่

สรุปได้ว่า งบประมาณ มีความสำคัญเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมในระหว่างประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ในงานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศ

การบริหารงานบุคคล

โดยปกติการบริหารหรือการจัดการทั้งภาครัฐและเอกชนมักจะกล่าวถึงทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญในการจัดการหรือการบริหาร 4 ประการ คือ 1) บุคลากร (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุ อุปกรณ์ (Material)4) การจัดการ (Management) ทรัพยากรบางอย่างมีในปริมาณที่จำกัด ดังนั้นผู้บริหารมีวิธีการ หรือมาตรการอย่างไรในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งปริมาณและคุณภาพในการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรทรัพยากรมนุษย์

(Human Resources) ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ และจำเป็นสูงสุด ในการบริหารจัดการ ถือว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินการใด ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ราบรื่น ไม่มีปัญหา หรืออุปสรรค และสามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานกิจการในสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการผลิตทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่สังคมทุกระดับ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารงานบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ในระดับสถานศึกษาระดับปฐมวัยขึ้นไป จนถึงระดับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบุคคลที่เป็นรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีและผู้นำประเทศ การบริหารงานบุคลากร เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกำลังคน การสรรหาบุคคล การคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าทำงาน จัดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งการธำรงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บุคลากรอยู่ในองค์กร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนการให้บุคลากรพ้นจากงาน เป็นต้น

ความหมายการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคลากร เป็นศัพท์ทางภาษาอังกฤษซึ่งตรงกับคำว่า Personal Administration Personal Management, Labor Relation, Industrial เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผนกำลังคน การสรรหาบุคลากรการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าทำงาน จัดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งการบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บุคคลอยู่ในองค์กร ตลอดจนการให้บุคลากรพ้นจากงาน เป็นต้น นอกจากนี้มีสถาบันการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายการบริหารงานบุคลากรไว้หลายแนวคิด ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 52) ได้อธิบายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์วางแผน และเสนอแนะ การแต่งตั้งในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีเกณฑ์การประเมินผล แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ จัดทำทะเบียนประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมพัฒนาสนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับครู
และบุคลากรทางการศึกษา

รณกฤต รินทะชัย (2557, หน้า 16) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่จะดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลเพื่อให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงการส่งเสริมบุคลากรด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ และการบำรุงขวัญกำลังใจของบุลากร

ชาญไชย พิมพ์คำ (2558, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในองค์กร นับตั้งแต่การวางแผนกำลังคน การสรรหาและคัดเลือกบุคคลมาปฏิบัติงาน การบำรุงรักษาบุคคล การพัฒนาบุคคล การให้ค่าตอบแทน การสร้างแรงจูงใจ การส่งขวัญกำลังในการปกครอง การแก้ไขความขัดแย้ง การให้ข้อมูลข่าวสาร จนกระทั่งถึงให้บุคคลพ้นจากงาน เพื่อให้บุคคลได้รับความพึงพอใจรู้สึกมั่นคงในหน้าที่
การงานและทำงานให้หน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีความก้าวหน้า มีสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงาน และเมื่อพ้นจากงานไปแล้วยังมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์การ

พิมพ์พัชรา สินธุรัตน์ (2558, หน้า 28) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา การจัดบุคคลให้เกิดขึ้นทั้งในด้านทักษะความรู้ ความสามารถ การบำรุงรักษาบุคคลทั้งในด้านความรู้และขวัญกำลังใจ ตลอดจนการให้พ้นจากงานเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ

อรรถพล พามี (2556, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารบุคลากร คือ กระบวนการ การบริหารบุคลากรในองค์การตั้งแต่การวางแผน การคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรม การพัฒนา การกำหนดสิ่งตอบแทน การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการให้พ้นจากงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอปฏิบัติงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์องค์การ

วัลลา คงธรรม (2558, หน้า 10) กล่าวว่า การหาทางใช้คนที่อยู่ร่วมกันในองค์กรนั้น ๆ ให้ทำงานได้ผลดีที่สุด สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ในขณะเดียวกันก็สามารถทำให้ผู้ร่วมงานมีความสุข มีความพอใจที่จะให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้บริหาร เพื่อให้งานขององค์กรนั้นๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้คนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคงอยู่กับองค์กรตราบนานเท่านาน

จากความหมายของนักการศึกษาและนักวิชาการที่ได้กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุป ความหมายของการบริหารงานบุคคล คือ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมี
กระบวนการตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัย และการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

วัตถุประสงค์ของการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคลากรในองค์การใดก็ตามจะต้องดำเนินการตามหลักการ และวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์การ โดยการใช้บุคลากรให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอวัตถุประสงค์ของการบริหารงานบุคคล สรุปได้ ดังนี้

อาทิตย์ รัตนสุริยา (2557, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของวัตถุประสงค์ของการบริหารงานบุคคลว่าเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล มีการเลือกสรรผู้มีความรู้ ความสามารถเข้ามาทำงานให้มีความเพียงพอตามความต้องการของหน่วยงาน เพื่อใช้กำลังคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาบุคคล การสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ และกำลังใจให้บุคคลปฏิบัติงานได้ดี มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุเทพ เท่งประกิจ (2557, หน้า 18) ให้ความหมายวัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคลว่า วัตถุประสงค์ของการบริหารงานบุคคล คือ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม องค์กร และบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและความต้องการการพัฒนาบุคคล การสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อการปฏิบัติงานในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบำรุงรักษาสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากวัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคล เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและความต้องการ การพัฒนาบุคคล การสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อการปฏิบัติงานในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบำรุงรักษาสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญการบริหารงานบุคคล

มีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้เสนอความสำคัญของการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้

ชาญไชย พิมพ์**คำ** (2558, หน้า 26 - 27) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานบุคคลสรุปได้ 3 ประการ คือ ช่วยให้องค์การหรือหน่วยงานได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงาน ช่วยทำให้องค์การหรือหน่วยงานใช้บุคคลให้ปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยประสานความต้องการส่วนบุคคล ความต้องการขององค์การและความต้องการของสังคมเข้าด้วยกัน

ศิริรัตน์ มกรพฤกษ์ (2559, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อบุคคลกับการทำงานนั้น มีความสำคัญต่อกันมาก หากองค์กรมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถเหมาะสมกับงาน เมื่อได้บุคคลเช่นนี้ร่วมทำงานด้วยแล้วนั้นองค์กรก็จะประสบความสำเร็จอยู่ทุกเมื่อ

สุเทพ เท่งประกิจ (2557, หน้า 20) ให้ความหมายความสำคัญของการบริหารงานบุคคลว่า ความสำคัญของการบริหารงานบุคคลนั้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคคลในทุก ๆ ด้าน ต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การแข่งขันในสังคม ความซับซ้อนขององค์การ และที่สำคัญ

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อันจะเป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความภักดีต่อองค์การและทำให้เกิดการบริหารงานบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการบริหารงานบุคคลดังที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานบุคคลเป็นปัจจัยที่ช่วยให้องค์กรสามารถไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีความรู้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยวางแผนให้บุคคลมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานในองค์การและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

หลักการบริหารงานบุคคล

ปัจจัยด้านบุคลากรมีความสำคัญแก่หน่วยงานเป็นอย่างยิ่ง หลักการบริหารบุคลากรที่ดี ต้องใช้ระบบที่สามารถดึงดูดและบำรุงรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไว้ในหน่วยงานให้มากที่สุด และนานที่สุดเท่าที่หน่วยงานต้องการ และที่สำคัญ การจัดสรรบุคลากรให้ทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสม การใช้คนให้เหมาะสมกับงาน การสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรรัก ทุ่มเท รับผิดชอบงาน และทำให้เห็นว่าการปฏิบัติงานที่รับมอบหมายเป็นเกียรติยศ มีศักดิ์ศรี มีความมั่นคงในอาชีพ สิ่งเหล่านี้ เป็นหนึ่งในหลักการพื้นฐานของการบริหารงานบุคลากรที่นำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานบุคลากรไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560 ข, หน้า 245 - 246) นำเสนอว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ

1. หลักการเสริมสร้างความเชื่อถือและศรัทธาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีความเชื่อถือและศรัทธาเกิดขึ้นก่อน เมื่อทุกฝ่ายเกิดความเชื่อถือและศรัทธาแล้ว ก็จะทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ เช่น ความเชื่อถือและศรัทธาที่มีต้องหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงาน ความเชื่อถือและศรัทธา ในชื่อเสียงและประสบการณ์ของวิทยากร เป็นต้น

2. หลักการรักษาระดับความสนใจให้อยู่ในระดับที่สูงอยู่เสมอ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมที่กำลังดำเนินการอยู่นั้นให้อยู่ในระดับที่สูงเพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมเกิดความสับสน ในเรื่องที่กำลังรับรู้และรับฟังโดยเฉพาะวิทยาการ ควรที่จะมีความสามารถในการสร้างความสนใจ ผู้ที่รับการพัฒนาและฝึกอบรม เช่น มีการให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาและฝึกอบรม เป็นต้น

3. หลักการเสริมสร้างภาวะสมอง ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมได้มีการเสริมสร้างภาวะสมองด้วยการฝึกให้รู้จักคิด ฝึกให้มีการปฏิบัติ ฝึกให้มีการโต้ตอบ หรือฝึกให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งวิธีการฝึกต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมเกิดความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น และเป็นการเสริมสร้างภาวะสมองของผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมด้วย

4. หลักการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมได้รับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญ ประโยชน์และความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ในเรื่องหัวข้อ และเนื้อหาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของการพัฒนาและฝึกอบรม จึงเป็นหลักการสำคัญที่ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องยึดหลักการเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ให้กับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม

5. หลักการเสริมสร้างความเข้าใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้รับการพัฒนาและฝึกอบรมเกิดความเข้าใจ สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ กล่าวคือ ผู้ที่รับการพัฒนาและฝึกอบรม เมื่อได้ความรู้จากการพัฒนาและฝึกอบรมแล้ว จะต้องมีความเข้าใจได้ด้วยว่า จะนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้หรือประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้อย่างไร ทำไมถึงต้องทำเช่นนั้น ดังนั้น จึงเป็นหลักการสำคัญที่ว่าจะต้องเสริมสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้ที่เข้ารับการพัฒนา และฝึกอบรมด้วย

6. หลักการเน้นหรือย้ำ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม สามารถที่จะจดจำจากสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนา และฝึกอบรมให้ได้ การที่จะให้ได้รับการพัฒนาและฝึกอบรมสามารถจดจำได้ดีนั้น วิธีการหนึ่งที่นิยมใช้กันก็ คือ การเน้นหรือการย้ำนั่นเอง ยกตัวอย่าง เช่น การที่บุคคลบางคนร้องเพลงบางเพลงได้ ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยเห็นเนื้อเพลงนั้นเลย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะบุคคลผู้นั้นได้ยินและได้ฟังเพลงนั้นบ่อย ๆ จึงทำให้จดจำเนื้อเพลงและร้องเพลงนั้นได้ในที่สุด นี่คือหลักการสำคัญที่ว่าจะต้องมีการเน้นหรือย้ำกับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม

นิภาดา พรมเมือง (2560, หน้า 30) กล่าวว่า หลักการบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการคนให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน โดยต้องพิจารณาความรู้ความสามารถของบุคคล พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกลาง รู้จักประสานความร่วมมือระหว่างกันและให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้งานขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้

ขนิษฐา เผิ่งจันดา (2561, หน้า 18) กล่าวว่า หลักการบริหารงานบุคคล คือ แนวทางที่นำมาสร้างแรงจูงใจให้คนทำงานรู้สึกว่าตนเองมีค่าและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร สามารถทำงาน มีความตั้งใจมุ่งมั่นเพื่อให้การทำงานสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ

พระมหาสุเทพ สุเทวเมธี (2556, หน้า 30) กล่าวว่า หลักการบริหารบุคคลมีดังนี้

1. ให้มีความเป็นธรรมในเรื่องอัตราค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน และสภาพในที่ทำงาน

2. แจ้งให้พนักงานได้รับรู้ข่าวความเป็นไปต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง

3. ทำให้คนงานมีความรู้สึกว่าตนเองมีค่าและเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

4. มีความเป็นกันเองกับพนักงาน

5. การจ่ายค่าจ้างและค่าแรงแก่ลูกจ้างไม่ควรจะทำในลักษณะเป็นการ “ให้” แต่ควรจ่ายเพราะ “ความสามารถ” ของลูกจ้างเอง

สรุปว่า หลักการบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการบริหารงานบุคลากรที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญให้เขาได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดแก่องค์กร การดำรงรักษาและพัฒนาให้บุคลากรที่มีอยู่ได้พัฒนาตนเองและธำรงรักษาเขาให้อยู่ยาวนานที่สุดเท่าที่ทำได้ และเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านทุนมนุษย์เพื่อจะได้นำหลักการ และแนวคิดไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

ขอบข่ายการบริหารงานบุคคล

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้

ภารดี อนันต์นาวี (2557, หน้า 297) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานบุคคล มีดังนี้

1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

4) วินัยและการรักษาวินัย

5) การออกจากราชการ

โนรีย์ ทรัพย์โสภณ (2559, หน้า 17 - 25) แบ่งการบริหารงานบุคคลออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

4) วินัยและการรักษาวินัยของสถานศึกษา

5) การออกจากราชการ

ศิริรัตน์ มกรพฤกษ์ (2559, หน้า 21) การบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายการบริหารงานบุคคล 8 ด้าน คือ

1) การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง

2) ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3) ด้านการอบรมและพัฒนา

4) ด้านการธำรงรักษาบุคลากร

5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

6) ด้านวินัยและการรักษาวินัย

7) ด้านการอุทธรณ์และการร้องทุกข์

8) ด้านค่าตอบแทน

มันดี และ โนอี (Mondy & Neo, 1990, pp. 9 -10) ได้เสนอกระบวนการบริหารงานบุคคลไว้ 6 ประการ คือ

1) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสรรหาและคัดเลือก (Human Resources Planning, Recruitment and Selection)

2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development)

3) การจ่ายค่าตอบแทนและการอำนวยประโยชน์ (Compensation and Benefits)

4) การดูแลความปลอดภัยและสุขภาพ (Safety and Health)

5) การแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการ (Employee and Labor Relations)

6) การวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Research)

คอสโกล (Cascio, 1992, p. 182) ระบุกระบวนการบริหารงานบุคคลไว้ 6 ประการ คือ

1) การสร้างความสนใจ

2) การคัดเลือก

3) การบำรุงรักษา

4) การพัฒนา

5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

6) การปรับปรุงแก้ไข

อามสตรอง (Armstrong,1995, p.97) กำหนดกระบวนการบริหารงานบุคคลไว้ 7 ประการ ดังนี้

1) การแสวงหาบุคคล

2) การจ่ายค่าตอบแทน

3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

4) การพัฒนาบุคคล

5) การให้บริการกับบุคคล

6) การให้พ้นจากงาน

7) การเสริมแรงงานสัมพันธ์

ตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

“ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจ การบริหาร และการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้”

การบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ

1. การวางแผนอัตรากำลัง

2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

6. การลาทุกประเภท

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

12. การออกจากราชการ

13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

14. การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20. การพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550, หน้า 91) กำหนดมาตรฐานความรู้การบริหารงานบุคคลที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารงานบุคคลประสบผลสำเร็จ โดยกำหนด ใน 5 ด้าน คือ

1) การสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการแสวงหาชักจูง กระตุ้น จูงใจ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทัศนคติตรงตามความต้องการของหน่วยงาน เข้ามาทำงานในหน่วยงาน โดยพิจารณาจากการกำหนดนโยบาย และวางแผนการวิเคราะห์อัตรากำลัง การกำหนดความต้องการอัตรากำลัง กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการสรรหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา และการคัดเลือกให้ได้ตัวบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งงาน และให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

2) การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดบุคคลให้ปฏิบัติงาน การพิจารณาใช้คนให้ทำงานตรงตามความรู้ ความสามารถ อุปนิสัย และความถนัดของแต่ละคน โดยการวิเคราะห์ลักษณะงาน การวิเคราะห์คุณสมบัติของบุคลากรที่เหมาะกับงาน การเลือกสรรบุคคลที่คุณสมบัติเหมาะสมกับงาน การมอบหมายให้ปฏิบัติงาน การชี้แจง แนะนำให้ผู้ปฏิบัติงานทำความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ตลอดจนระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

3) การพัฒนาครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญ มีประสบการณ์มีกำลังใจ และมีทัศนคติ เจตคติที่ดีในการทำงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงาน มีสมรรถภาพในการทำงานสูงขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น โดยการกำหนดขอบเขตทิศทางและความ

จำเป็นของการพัฒนา การวางแผนการพัฒนา การเลือกสรรกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคล และการประเมินผลการพัฒนาบุคคล จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคล

4) การเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจสำหรับครู และบุคลากรในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการส่งเสริมให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นตั้งใจ สนใจ กระตือรือร้น และใส่ใจที่จะทำงานในหน้าที่ของตน และร่วมแรงร่วมใจกันทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยไม่ย่อท้อ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในหน่วยงาน สร้างความภักดี และมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน สร้างความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ และตำแหน่งหน้าที่การงานที่ตนปฏิบัติ

5) การให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครู และบุคลากรในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ การให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากร โดยอาศัยความรู้ ความคิดประสบการณ์เดิม กฎเกณฑ์ และทักษะวิธีการต่าง ๆ เพื่อประมวลเข้ากับสถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการให้ความรู้ วิธีปฏิบัติ การชี้แนะแนวทาง การให้ข้อมูลเพียงพอที่จะเลือกทางแก้ปัญหาแก่บุคลากรและตัดสินใจเลือกแนวทางในการทำงานอย่างเหมาะสม จนสามารถแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้

ดังนั้น การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว ตามขอบข่ายการบริหารงานบุคคลที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบตาม
หลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนามีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ อาจจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริหารงานทั่วไป

ความหมายของการบริหารงานทั่วไป

งานบริหารทั่วไป เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งานพัสดุ และระบบควบคุมภายในที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดความหมายของการบริหารงานทั่วไปนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ศิริพรรณ ประจงกิจ (2555, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไป หมายถึง การดำ เนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานดูแลอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์กับชุมชน

ภัทชรา ลาวัลย์ (2554, หน้า 6) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป เป็นการที่ครูเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน งานธุรการ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดระบบบริหารองค์กร การประสานงานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยการความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 64) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ

แคนโดลี, และคนอื่น ๆ (Candoli and et at, 1992, p. 7) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไปหรือการบริหารงานธุรการในสถานศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียม หรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ระบบสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กับทั้งการให้บริการด้านต่าง ๆ ในทุกระบบของการจัดการศึกษา ซึ่งอาจไม่ใช่งานที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก แต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน

ความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานทั่วไปไว้ ดังต่อไปนี้

พิสมัย ถีถะแก้ว (2541, หน้า 144) ได้กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป มีความสำคัญในด้านการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนงานในด้านต่าง ๆ วิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ

อุทัย บุญประเสริฐ (2547, หน้า 75) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของโรงเรียนในการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพราะงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร เป็นการให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่

มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แคนโดลี, และคนอื่น ๆ (Candoli and et at, 1992, p.151) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานทั่วไปว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้การบริการในการบริหารงานอื่นให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ เช่น การบริการในการตรวจสุขภาพ การประสานงานขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน

บราวน์ (Brown, 1998, p. 243) กล่าวว่าความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป หรืองานธุรการในสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเป็นการบริการหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย หรือตามที่ต้องการ งานธุรการในสถานศึกษา จึงเปรียบเสมือนส่วนที่คอยประสานงาน หรือคอยสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่น

ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป

งานบริหารทั่วไปเป็นกลุ่มงานใหม่ กลุ่มงานเดิม คือ กลุ่มงานของอาคารสถานที่ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน และกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน นำมารวมกันแล้ว จัดเป็นกลุ่มงานใหม่ ชื่อกลุ่มงานนี้ว่า กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป ในกลุ่มงานบริหารงานทั่วไปได้จัดเป็นกลุ่มงานที่มีขอบข่ายของงาน ดังนี้ คือ

(1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
(2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
(3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
(4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
(5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
(6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
(7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
(8) การดำเนินงานธุรการ
(9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
(10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

(11) การรับนักเรียน

(12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา

(13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

(14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(15) การทัศนศึกษา

(16) งานกิจการนักเรียน

(17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

(18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

(19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

(20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

(21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

(22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

2.1.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

1) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2545, หน้า 18) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กให้ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมทุกด้านได้แก่ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และตามความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยมีหลักการจัด ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มี อายุ 3 – 5 ปี

2. พัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา

3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. จัดประสบการณ์ที่ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5. พัฒนาเด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

6. พัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม ส่วนกรมวิชาการ (2546, หน้า 5) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะ

ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

6.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

6.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

6.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

6.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

6.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กในด้านความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น มีนักการศึกษาปฐมวัยให้ความรู้ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549, หน้า 19) ได้จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542, หน้า 17-24) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดูแล และการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงและเจริญงอกงาม ในด้านการพัฒนาการ มุ่งให้เด็กได้เข้าถึงความเป็นจริงของอารมณ์ตระหนักถึงทักษะทางสังคมและพัฒนาภาวะสร้างสรรค์ รู้จักตนเองภาคภูมิใจในตนเอง และมั่นใจในตนเอง (Gordon and Browne) การศึกษาในระดับนี้ จึงถูกเรียกว่าเป็น “การศึกษาและการอบรมดูแล” ไปด้วยเช่นกัน

นภเนตร ธรรมบวร (2546, หน้า 191) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพราะเป็นวัยที่มีอัตราในการเจริญเติบโตสูงสุด สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ หากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นหลักการพัฒนาเด็กให้ครบ 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยใช้หลักสูตรระดับการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 เป็นหลัก

2) ปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มี 5 ปัจจัย ได้แก่บุคลากรงบประมาณ อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และอุปกรณ์ และสื่อการเรียน ซึ่งแต่ละปัจจัยมีรายละเอียด ดังจะได้กล่าวต่อไป

ฉันทนา ภาคบงกช (2540, หน้า 26) ได้สรุปบทบาทของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ดังนี้

1. เข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก

2. สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายอบอุ่นเป็นกันเอง และให้กำลังใจเด็กอย่างเหมาะสมต้องมีกฎเกณฑ์ที่คงเส้นคงวา และหลีกเลี่ยงการตำหนิ และบั่นทอนกำลังใจ

3. จัดเตรียมสื่อในมุมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก

4. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิด และแสดงออกอย่างอิสระทั่วถึง และเป็นธรรม

5. ยอมรับในความคิดเห็นและการกระทำหากจะมีการปรับปรุง หรือแก้ไขต้องคำนึงถึงความรู้สึกและศักดิ์ศรีของเด็ก

ขณะที่ สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (ม.ป.ป., หน้า 14-17) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากร และการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและด้วยความเรียบร้อยเกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

2. ครูผู้ดูแลเด็กมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

2.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็ก ครู/ผู้ดูแลเด็ก จะต้องทำหน้าที่ดูแลเด็กและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัยและมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.2 ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในลักษณะบูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็กมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ คือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านอารมณ์ - จิตใจ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมกัน

2.3 สังเกต เฝ้าระวัง และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการด้านต่าง ๆของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกตเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม เพื่อจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำสู่การค้นหาสาเหตุเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันท่วงที

2.4 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต มีความรู้และความเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและไม่พึงประสงค์ของเด็ก

2.5 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และมีบรรยากาศเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

2.6 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครอบครัว และชุมชน ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อทราบถึงพฤติกรรมพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

2.7 รู้จักพัฒนาตนเองในทางวิชาการและวิชาชีพ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542) กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย นับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดประสบการณ์ และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งเด็กจะเลียบแบบบุคลิกภาพและพฤติกรรมต่าง ๆ และยังได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการสอนการเสนอ หรือการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ถือเป็นหน้าที่หลักของครูปฐมวัย ก่อนที่จะจัดประสบการณ์ครูปฐมวัย จำเป็นต้องเตรียมการในด้านต่าง ๆ เช่น เตรียมเนื้อหา หรือประสบการณ์ที่จะสอน เตรียมสภาพหรือบรรยากาศของห้องเรียน เป็นต้น ในระหว่างดำเนินการสอนครูปฐมวัยจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้เด็กได้แสดงออก ได้ใช้ความคิดในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจในบทเรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน และสามารถนำเอาความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. บทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3–6 ปี เด็กวัยนี้ยังเล็กจำเป็นที่ครูปฐมวัยจะต้องอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังจริยธรรมและระเบียบวินัยต่าง ๆ เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

3. บทบาทและหน้าที่ในการควบคุมดูแลเด็กเล่น การเล่นถือเป็นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การให้เด็กเล่น ถือเป็นโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กเล่นกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามความพอใจ ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา

4. บทบาทและหน้าที่ในงานธุรการประจำวัน งานธุรการในชั้นเรียนปฐมวัย ได้แก่ บัญชีเรียกชื่อการเขียนแผน การจัดประสบการณ์หลักฐานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่ครูปฐมวัยทุกคนต้องทำ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับตัวเด็ก ทำให้ทราบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตลอดจน

พฤติกรรมของเด็กโดยครูปฐมวัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการแก้ไข และพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป กรมวิชาการ (2546, หน้า 10 - 35) ได้กำหนดเกี่ยวกับลักษณะบุคลากรที่อยู่ในสถานปฐมวัยไว้

5. บุคลาการทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น มีความเป็นมิตร มีความเมตตาต่อเด็ก และช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

6. บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น มีความเมตตา มีการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยาที่สุภาพ ให้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

องค์ประกอบที่จะทำให้ครูสามารถใช้สมรรถนะดังกล่าวนี้ได้ ครูปฐมวัยต้องมีความรู้ด้านพัฒนาการเด็ก จิตวิทยา และการศึกษาที่สามารถนำมาประยุกต์ได้เหมาะสมกับวัยและความต้องการเรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงอายุ ครูปฐมวัยต้องตระหนักเสมอว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการช้าเร็วต่างกัน

สรุปได้ว่า บุคลากรด้านปฐมวัย หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและให้การศึกษากับเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กบุคลากรมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมครบทุกด้าน ได้แก่ ครูปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก นักการศึกษาเพื่อจะได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสมตามวัย

สิ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหาร

1) งบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 36-37) กล่าวว่างบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหาร 17 ประการ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการวางแผน งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของฝ่ายบริหาร เพราะการจัดทำงบประมาณ จะต้องวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมโดยประหยัด เป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานที่จะทำและระยะเวลาของการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ตลอดจนหน้าที่ หรือกิจกรรมที่ส่วนต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายในรูปของ “แผน” หรือ “แผนขอเงิน”

2. ความสำคัญต่อการประสานงาน เมื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุผลสำเร็จแล้ว เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานที่จะต้องวางแผนดำเนินงานในหน่วยงาน ให้ประสานสอดคล้องกันทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานอื่น ซึ่งเรียกว่า “การประสานแผน” ในรูปของ “แผนปฏิบัติการ” หรือ “แผนการใช้เงิน” หรือ “แผนงบประมาณ” จะมีผลช่วยลด

ความซ้ำซ้อนความสูญเปล่าและความขัดแย้ง ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของการใช้งบประมาณ ซึ่งมีอยู่ค่อนข้างจำกัดได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงาน นอกจากงบประมาณจะมีความสำคัญต่อการวางแผน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว ฝ่ายบริหารยังสามารถใช้แผนงบประมาณเป็นเครื่องมือ ควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ในขั้นตอนการบริหารแผน และการติดตามประเมินผลแผน ซึ่งจะทำให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความพร้อมทางด้านงบประมาณเป็นสำคัญ เพราะถือเป็นทรัพยากรหลักในการจัดการศึกษดังที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547, หน้า 24) กล่าวว่า งบประมาณเป็นพันธกิจหนึ่งขององค์กรที่ดำเนินการจัดการด้านการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการให้บริการ และผลผลิตที่จะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัยบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

วิน เชื้อโพธิหัก (2537, หน้า 1- 2) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการบริหารการศึกษาว่า เงิน (Money) เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงาน เพราะต้องใช้เงินซื้อวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ใช้เงินเป็นค่าแรงงานเพื่อตอบแทนการทำงาน แม้เงินจะไม่ใช่สิ่งที่ใช้ในการทำงานโดยตรง แต่เงินก็ใช้เป็นสิ่งที่แลกเปลี่ยนกับสิ่งอื่น ๆ ที่ขาดหายไป

สรุปได้ว่า งบประมาณเป็นทรัพยากรการบริหารที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านประสบการณ์สำหรับเด็กในระดับปฐมวัย จะส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์การ ตลอดจนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรบริหารด้านอื่น ๆ และสนับสนุนให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้และทักษะทางความคิด เช่น บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นต้น ดังนั้นงบประมาณที่เพียงพอ จึงส่งผลถึงระดับคุณภาพของการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

1. อาคารสถานที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป. , หน้า 15-17) ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในด้านมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ที่ตั้งสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ มีขนาดที่เหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติภัยต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

2. จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีจำนวนไม่เกิน 2 ชั้น หากสูงเกิน 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติภัยต่าง ๆ ส่วนความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.4 เมตร

3. ทางเข้า – ออก ตัวอาคารต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก อย่างน้อยต้องมีทางเข้า – ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

4. ประตู- หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80 เซนติเมตร นอกจากนี้บริเวณประตู- หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลม และแสงสว่าง

5. พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดตั้งอาคารสถานที่วัสดุ อุปกรณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ บริเวณอาคารสถานที่จะต้องสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และมีแสงสว่างเพียงพอนั้น จะมีความสำคัญ หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการและวิธีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับเด็ก ครูสามารถนำไปใช้ หรือดัดแปลงเป็นสื่อในกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กได้เกิดการเรียนรู้ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ ก็มีส่วนส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการเจริญเติบโตของร่างกาย ทำให้มีความแข็งแรง เกิดทัศนคติที่ดีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้เด็กประสบผลสำเร็จทางด้านการเรียน และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

2. **สภาพแวดล้อม**

ญเยี่ยม จิตรดอน (2533, หน้า 331) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย สถานที่ให้การศึกษาอบรมเด็กในระดับนี้ควรจัดเตรียมทั้งสภาพภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียน สิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ควรมีให้เพียงพอเหมาะสมกับวัยและความสนใจ และตกแต่งให้น่าดู จัดวางไว้ให้เด็กได้เลือกเล่นอย่างสนุกเลือกใช้ และทดลองอย่างสะดวกสบาย ปลอดภัย สำหรับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ควรจัดให้มีสภาพคล้ายคลึงบ้านของ

เด็กให้มากที่สุด เพื่อเด็กจะได้อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาสถานศึกษา ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ควรตกแต่งให้สวยงามและได้ประโยชน์ เช่น ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงา เพื่อความสวยงาม และเพื่อความปลอดภัย พื้นสนามควรปรับให้เรียบสม่ำเสมอ ปลูกหญ้าเพื่อความสดชื่น น่าดู ควรดูแลความปลอดภัย ไม่ให้มีเศษแก้วหินคม เพราะอาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ บริเวณสนามควรดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย มีที่ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน ในสนามควรมีเครื่องเล่นสนาและเครื่องเล่นสำหรับให้เด็กได้ออกกำลังกาย นอกจากนี้ ควรมีที่เลี้ยงสัตว์ที่สวยงาม และฝึกนิสัยเด็กให้มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

เบญจา แสงมะลิ (2533, หน้า 244) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. สนามของสถานศึกษาเด็กปฐมวัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านร่างกาย และอารมณ์ของเด็ก สถานศึกษาปฐมวัย จึงควรจัดให้มี ทั้งสนามหญ้าและสนามเด็กเล่น

2. สวนที่มีอยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัยช่วยให้เด็กรักธรรมชาติ และไม่ทำลายธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเด็ก การทำสวน จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย

3. สถานศึกษาเด็กปฐมวัย มีหน้าที่ปลูกฝังให้เด็กมีใจเมตตากรุณา และรักสัตว์ ไม่รังแกสัตว์ จึงควรจัดให้มีที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ด้วย ส่วนมากจะจัดให้อยู่ใกล้กับสวน หรืออาจเลี้ยงสัตว์บางอย่างไว้ในห้องเรียนได้ ถ้าสัตว์เหล่านั้นไม่ทำให้ห้องมีกลิ่นหรือสกปรก หรืออาจจัดแขวนกรงสัตว์ไว้ระเบียงหน้าห้องเรียนก็ได้

3. ภายในอาคาร

1. แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่อง นานกว่า 2 – 3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2. เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรจะตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

3. การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่างประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจก หรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศเหมาะสมสำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

4. ภายนอกอาคาร

1. รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า – ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียว ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2. สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3. พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตรต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนด หรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

4. ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียบไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ของระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ ควรสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

นภเนตร ธรรมบวร (2544, หน้า 176) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ทั้งนี้ เพราะสภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ครูบรรลุวัตถุประสงค์และ 25 เป้าหมายที่ตั้งไว้ สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนนั้น ควรจัดเป็นศูนย์การเรียน หรือมุมต่าง ๆ เช่น มุมภาษา ซึ่งรวมถึงหนังสือนิทานต่าง ๆ และเทปสำหรับให้เด็กฟังนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมคอมพิวเตอร์ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น และมีอุปกรณ์เครื่องเล่นต่าง ๆ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพล และมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ต้องจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกให้เหมาะสม สวยงาม และปลอดภัย ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดี ย่อมส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีในทุก ๆ ด้าน

5. อุปกรณ์ และสื่อการเรียน

พิทยาภรณ์ มานะจุติ (2539, หน้า 103 -104) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ประเภทเครื่องเล่นต่าง ๆ ถือว่าเป็นอาหารกาย อาหารใจ และอาหารทางสมองอันจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กจะต้องได้รับเพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง ในชีวิตของเด็กทุก ๆ คน โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน (0 – 6 ขวบ) ถือเป็นวัย ที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดำเนินอย่างรวดเร็ว และมีค่าควรแก่การให้ความเอาใจใส่ สนใจส่งเสริม และช่วยเหลือ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือนักศึกษาตลอดจนบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กทุกฝ่าย จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจ ทำความเข้าใจ และตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ และการใช้สื่อประเภทเครื่องเล่นสำหรับเด็ก ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการช่วยการผลิตเครื่องเล่นทำเองให้แก่เด็ก ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กมากยิ่งขึ้น ลักษณะของสื่อ หรือเครื่องเล่นที่ดีนั้น มีความเห็นว่าจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เหมาะกับวัยและโครงสร้างเฉพาะวัยของเด็ก
2. มั่นคง ทนทาน แข็งแรงไม่แตกสลายง่าย
3. ไม่มีส่วนของสารพิษเจือปน เช่น สีหรือสารเคมีที่เป็นพิษ ส่วนความแหลมหรือของมีคมต้องไม่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
4. ประกอบขึ้นง่าย ไม่ซับซ้อน ประหยัดเวลาในการทำงาน และการเล่น
5. ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตในเด็ก
6. เร้าใจ ส่งเสริมให้เด็กอยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ
7. เพิ่มประสิทธิภาพทางทักษะและความสามารถเฉพาะวัย
8. เสริมสร้างความสนใจและทัศนคติที่ดีแก่ผู้เล่น
9. ส่งเสริมประสบการณ์ร่วมในเด็กด้วยกัน
10. เข้าใจและเล่นได้ไม่ยาก
11. ช่วยเพิ่มพูนความรู้หลายด้านในเวลาอันสั้น
12. ช่วยให้เด็กจดจำบทเรียนและประสบการณ์ได้นานขึ้น
13. มีข้อบกพร่องน้อย และยากแก่การบุบสลาย มีการสาธิตและการทดลองก่อนการใช้เสมอ

บูรชัย ศิริมหาสาร (2545, หน้า 49-50) กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) ว่าคือ ตัวกลางที่ช่วยนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อที่เป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ (Hardware) เช่น เครื่องฉายสไลด์ โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์เป็นต้น สื่อประเภทนี้ ต้องอาศัยความรู้ในแบบต่าง ๆ มาป้อนผ่านเครื่องมือไปสู่ผู้เรียน

2. สื่อที่เป็นวัสดุ (Software) เป็นวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้แล้วหมดไป เช่น ฟิล์มสไลด์ ฟิล์มถ่ายภาพ รูปภาพ แผนที่ ลูกโลกจำลอง เป็นต้น สื่อประเภทนี้ มีความสำคัญมาก เพราะเป็นสื่อที่เก็บความรู้ที่ครูต้องถ่ายทอดสู่ผู้เรียน ในลักษณะของภาพ เสียง และตัวอักษร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. สื่อที่เป็นเทคนิค หรือวิธีการสอนแบบต่าง ๆ (Techniques or Method) ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ครูและผู้เรียนร่วมกันจัดขึ้น ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น เกมการศึกษาบทบาทสมมติ และกรณีตัวอย่าง เป็นต้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กมาก สถานศึกษา จึงต้องจัดหาสื่อให้พร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก อาจจะเป็นสื่อที่จัดซื้อมา หรือครูจัดทำเอง ซึ่งการเลือกใช้สื่อ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการเล่นประโยชน์ และประสิทธิภาพในการเล่น รวมถึงต้องคำนึงถึงความประหยัดทรัพยากรด้วย

6. กระบวนการในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กระบวนการในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วยนโยบาย และการวางแผนการจัดประสบการณ์การประเมินพัฒนาการ การพัฒนาบุคลากร และการนิเทศและติดตามการปฏิบัติงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2) นโยบายและการวางแผน

กุลธน ธนาพงศธร และอนันต์ เกตุวงศ์ (2542, หน้า 5) ได้ให้ความหมายว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางกว้าง ๆ ที่องค์การหนึ่ง ๆ กำหนดขึ้น เพื่อชี้นำให้มีการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งนโยบายควรมี 4 ประการ ดังนี้

1. ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องสอดคล้อง หรือตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวม

2. ต้องมีลักษณะเป็นแนวทาง หรือหลักการที่ประสงค์จะให้เป็นเป้าหมายที่สามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่งการที่จะให้บรรลุผลสำเร็จดังกล่าว จะต้องมีการกำหนดแนวทางหรือหลักการเพื่อนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เป็นแนวทางหรือหลักการนั้น จะต้องกำหนดเอาไว้ในนโยบายด้วย ดังนั้น นโยบาย จึงควรมีข้อความที่อธิบายถึงขอบเขต บรรยากาศตลอดจนลักษณะของการปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่ต้องการ

3. ต้องเป็นทางเลือกทางหนึ่งของการตัดสินใจ เพื่อให้มีการกระทำ หรืองดเว้นไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และการเลือกแนวทางเลือกใดนั้น จะต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่า เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างดีที่สุด เหมาะสมที่สุด และถูกต้องที่สุด

4. ต้องเป็นสิ่งที่อยู่ในวิสัยที่น่าเป็นไปได้ในสภาพแวดล้อม ทั้งในสถานที่และกาลเวลาที่เป็นอยู่ในขณะนั้น คือ มีความเป็นไปได้ในการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ

ประชุม รอดประเสริฐ (2535, หน้า 103) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกระบวนการกำหนดทางเลือกในการดำเนินงานในอนาคต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยวิธีการที่ให้ประโยชน์สูงสุดหรือเป็นกระบวนการจัดทำกับข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลงานหรือผลผลิตที่เป็นไปตามมาตรฐานหรือใกล้เคียงกับมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ รวมทั้งระบุถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรที่จำเป็นเหล่านั้นด้วย

สรุปได้ว่า นโยบายและการวางแผนในการบริหาร มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การซึ่งนั่นหมายถึง การกำหนดทิศทาง หรือเป้าหมายในการดำเนินการ รวมทั้งแผนงานที่จะปฏิบัติการ เพื่อให้เป็นไปตามทิศทาง หรือเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรนั้น ๆ

1) การจัดประสบการณ์

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2545, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3 - 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน จะต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่ว ในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี เป็นต้น

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัสเล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน เป็นต้น

3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรม โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ ตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก เป็นต้น

4. การพัฒนาความคิด เพื่อให้เด็กพัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ทัศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กเล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

5. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือก และตัดสินใจ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกเล่นหรือทำกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน

6. การส่งเสริมลักษณะนิสัย และทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การขับถ่ายการทำความสะอาดร่างกาย การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงของส่วนรวม การเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ เป็นต้น

กรมวิชาการ (2546, หน้า 39-42) ได้ระบุว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับพัฒนาการ โดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 การจัดประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อนานเกินกว่า 20 นาที

3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง เป็นต้น ควรใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และผู้สอน

เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลัง ไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไปกระบวนการที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการจัดประสบการณ์ที่ดีจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี และเหมาะสมตามวัย

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการจัดประสบการณ์ที่ดีจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและเหมาะสมตามวัย

3) การประเมินพัฒนาการ

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (ม.ป.ป., หน้า 75-79) ได้กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กเล็ก หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อมูล หรือความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็กเล็กในแต่ละช่วงวัย โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของพัฒนาการเด็กตามวัยการประเมินพัฒนาการ ควรดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงจะสามารถประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริ

2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม สำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการเพื่อให้ได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้อง

3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ ซึ่งก่อนการประเมินต้องศึกษาวิธีการ ใช้เครื่องมืออย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

4. การประเมินและสรุป ซึ่งต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง

5. รายงานผล ซึ่งต้องพิจารณาว่า จะต้องส่งผลการประเมินให้กับใครบ้าง เพื่ออะไรและต้องใช้ รูปแบบใดในการรายงาน เพื่อผลที่ได้จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

6. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนและต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กของตน ตลอดจนสามารถนำความคิดเห็นจากผู้ปกครองมาเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็กต่อไป

การประเมินพัฒนาการ เป็นการประเมินทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่จัดให้เด็กแต่ละวัน ควรยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน และนำผลมาพัฒนาเด็ก

2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะ เช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน

4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือ และจดบันทึก

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้านเด็กที่มีพัฒนาการทุกด้านตามวัยอย่างสมดุล จะเป็นเด็กที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งรอบตัวได้อย่างราบรื่น มั่นคง และเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป การประเมินและรายงานพัฒนาการเด็กโดยรวมในทุก ๆ ด้าน ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมความสามารถของเด็ก ทุก ๆ ส่วนที่ประกอบเป็นตัวเด็ก ได้แก่

1. การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

1.1 โครงสร้างสัดส่วนและขนาดของร่างกาย

1.2 ความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่

1.3 ความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

1.4 ภาวะสุขภาพโดยรวม

2. การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ

2.1 พฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ

2.2 ความสามารถในการรับรู้/ยอมรับความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

2.3 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์

2.4 ความสามารถในการรับรู้/ยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น

3. การประเมินพัฒนาการด้านสังคม

3.1 ความสามารถในการปรับตัวและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง

3.3 ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

4.1 ความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้สิ่งรอบตัว

4.2 ความสามารถในการใช้ภาษาและความจำ

4.3 ความสามารถในการใช้ความคิดและเหตุผล

4.4 ความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์

สำหรับวิธีการประเมินพัฒนาการ ครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มรับเด็กตอนเช้า จนกระทั่งผู้ปกครองมารับกลับบ้าน การเลือกวิธีการประเมินอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือผสมผสาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ประเมิน วิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กเล็ก เช่น การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม การสนทนา พูดคุย สัมภาษณ์การรวบรวมผลงาน การทำแผนภาพสังคมมิติการประเมินการเจริญเติบโต และภาวะสุขภาพ การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เป็นต้น

วิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จะต่างจากการประเมินเด็กประถมศึกษา เด็กปฐมวัยได้รับการประเมินจากการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ระดับการศึกษาอื่น ๆ มักเน้นการใช้การสอบข้อเขียน ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องขยันจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กแล้วเก็บในแฟ้มประจำตัวของเด็กให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงวิธีการอบรมบ่มนิสัย สังคม หรือการอบรมเลี้ยงดูต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินนั้น จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

2.1.5 หลักสังคหวัตถุ 4

ความหมายของหลักสังคหวัตถุ 4

พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (2551, หน้า 407) ได้ให้ความหมายของสังคหวัตถุว่า เรื่องที่จะสงเคราะห์ คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้ หลักการสงเคราะห์ คือ ช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวใจกันไว้ และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก คือ สังคมแห่งหมู่สัตว์ไว้ ดุจสลัก ยึดรถที่กำลังแล่นไปให้คงเป็นรถและวิ่งแล่นไปได้ มี 4 อย่าง คือ 1) ทาน การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน 2) ปิยวาจา พูดจาน่ารัก น่านิยมนับถือ 3) อัตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ และ 4) สมานัตตตา ความมีตน เสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน เป็นต้น

ชญานิศฐ์ รักแจ้ง (2554, หน้า 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรม 4 ประการที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้ประกันตน การผูกมิตรไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล และสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ ทาน คือ การให้บริการโดยมีการเสียสละ หรือช่วยเหลือให้ความรู้และคำแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกันตน ปิยจาวา คือ การให้บริการโดยมีการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูด ด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับผู้ประกันตน อัตถจริยา คือ การให้บริการโดยทำตนให้เป็นประโยชน์บำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่ผู้

มารับบริการ คือ ผู้ประกันตน สมานัตตตา คือ การให้บริการ โดยเป็นผู้มีความเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม การวางตนวางบุคคลได้อย่างเหมาะสมต่อผู้ประกันตนที่มารับบริการ

พระครูอาทรปริยัติยานุกิจ สุจิตฺโต (เพียรสองชั้น) (2555ค, หน้า 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง เครื่องมือ หรือหลักธรรมที่ช่วย ประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุกในบ้านเมืองและประเทศชาติ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2554ข, หน้า 412) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง เรื่องที่จะสงเคราะห์กัน, คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้, หลักการสงเคราะห์ คือ ช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวใจกันไว้ และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก คือ สังคมแห่งหมู่สัตว์ไว้ดุจสลักยึดรถที่กำลังแล่นไปให้คงเป็นรถและวิ่งแล่นไปได้ มี 4 อย่าง คือ ทาน การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ปิยวาจา พูดจาน่ารัก น่านิยมนับถือ อัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์ สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (อินเทอร์เน็ต, 2550ก) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 คือ หลักอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวบุคคล ซึ่งในที่นี้รวมถึงพลเมืองบรรษัท (Corporate Citizen) ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถใช้เป็นตัวแบบ หรือวิธีการในการดำเนินกิจกรรม ซีเอสอาร์ขององค์กร โดยมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ที่มีอุปนิสัยของการสงเคราะห์เกื้อกูลเป็นพื้นฐาน

ปิ่น มุทุกันต์ (2539, หน้า 15; อ้างถึงใน พระธนพร คุณสมฺปนฺโน (อาคะนิช) และคณะ, 2560, หน้า 8) ได้กล่าวถึงความหมาย สังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า “สังคหวัตถุ คือ วิธีสงเคราะห์ วิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่น ที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือให้เกิดความรักใคร่นับถือ และที่มีความรักใคร่นับถืออยู่แล้ว ก็ทำให้เกิดความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น”

ดังนั้น สังคหวัตถุ 4 จึงหมายถึง ธรรมประจำใจที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ หลักประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมสำหรับผู้บริหารที่ต้องมีไว้เป็นหลักประพฤติในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อัตถจริยา และ 4) สมานัตตตา

ความสำคัญของสังคหวัตถุ 4

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษา กล่าวถึง ความสำคัญของสังคหวัตถุ 4 ไว้ ดังนี้

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2550ค, หน้า 13 - 14) ได้กล่าวไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือในหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่จะมา

ยึดเหนี่ยวจิตใจ และประสานหมู่คณะไว้ให้เกิดความสามัคคี และเพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 ดังต่อไปนี้

1. ทาน คือ การให้ปันสิ่งของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ คือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันเฉลี่ยให้ไม่ใช่ให้จนร่ำรวย หรือให้จนหมดตัว แต่เป็นการแบ่งปันให้เพื่อแสดงอัธยาศัยไมตรี ผู้ให้ไม่จำเป็นต้องร่ำรวย หรือมีฐานะดีกว่าผู้รับเสมอไป และยังรวมถึงการช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุนหรือทรัพย์สินสิ่งของตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจ

2. ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะน่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มที่ได้จัดตั้งขึ้นมา จะมีการแบ่งหน้าที่กัน และสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ คือ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หากฝ่ายประชาสัมพันธ์พูดจาไม่ดี ถึงโครงการ หรือกิจกรรมจะดีแค่ไหนก็ไม่สามารถที่จะโน้มน้าวจิตใจของสมาชิกกลุ่มได้

3. อัตถจริยา การทำประโยชน์ คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกายและขวนขวายช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ทั้งช่วยแก้ไขปัญหา และช่วยปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

4. สมานัตตตา วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาคปฏิบัติสม่ำเสมอกันต่อคนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม และบุคคลทั่วไป ไม่เอาเปรียบบุคคลที่ด้อยกว่าและเสมอในสุขทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2537, หน้า 210 – 215 ; อ้างถึงใน พระธนพร คุณสมฺปนฺโน (อาคะนิช) และคณะ, 2560, หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสังคหวัตถุ 4 ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน หรือธรรมเพื่อให้ตนเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก สงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดเหนี่ยวใจกันไว้ เป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก คือ สังคมแห่งหมู่สัตว์ไว้ ประดุจสลักเพลาคุมรถที่แล่นไปอยู่ไว้ได้ สังคหวัตถุ มี 4 ประการ คือ

1. ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุนหรือทรัพย์สินสิ่งของตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจและศิลปวิทยา

2. ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะน่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

3. อัตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขา คือ ช่วยเหลือด้านแรงกาย และขวนขวายช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหา และช่วยปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

4. สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอกันต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน กล่าวโดยสรุป การช่วยด้วยทุน ด้วยของหรือความรู้ การช่วยด้วยถ้อยคำ การช่วยด้วยกำลังคน การช่วยด้วยการร่วมเผชิญ และแก้ปัญหาพฤติกรรมบำเพ็ญสงเคราะห์เป็นพฤติกรรมที่ยึดเหนี่ยวใจคน ประสานหมู่ชนให้ สามัคคี คือ พฤติกรรมนำประยุกต์ของสังคหวัตถุธรรม

พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล) (2542, หน้า 83) ได้กล่าวถึงสังคหวัตถุ 4 ว่าเป็นหลักธรรมปฏิบัติที่จะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผู้อื่นไว้ได้ คือ สังคหวัตถุ 4 อย่าง ได้แก่

1. ทาน การให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปันนั้น ย่อมเป็นเรื่องยึดเหนี่ยวใจแก่ ผู้รับให้ระลึกนึกถึงความเป็นผู้มีน้ำใจ โอบอ้อมอารีของผู้ให้ ผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีน้ำใจ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ ย่อมเป็นที่รักแก่ชนทั้งหลาย คนหมู่มากย่อมคบค้าสมาคมด้วย สมดังที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสว่า “ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก คนหมู่มากย่อมคบเขา”

2. ปิยวาจา การเจรจาที่อ่อนหวาน คือ วาจาที่ไพเราะสุภาพอ่อนโยนตามฐานะ ย่อมเป็นที่ชื่นใจเป็นที่ประทับใจแก่ผู้ฟังหรือคู่สนทนา ไม่มีใครชอบวาจาที่หยาบคายแข็ง กระด้าง หรือวาจาที่ก้าวร้าว ที่ไร้มารยาท ไม่รู้กาลเทศะ และวาจาที่ไม่ไพเราะ ไม่สมฐานะระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และคู่สนทนาด้วย คนเราจะได้ดี หรือถึงความเสื่อมก็ด้วยวาจานั่นแหละ เป็นข้อสำคัญประการหนึ่ง โบราณท่าน จึงกล่าวไว้ว่า ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หมายความว่า วาจาที่ดี ที่สุภาพ ที่ไพเราะอ่อนหวานนั่นแหละ เป็นข้อปฏิบัติที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งของการครองใจคน และจะได้ดี ก็เพราะวาจานั้นแหละ ส่วนคำว่าเสขะ ณ ที่นี้ หมายถึง วิชาความรู้ยังเป็นรอง คือ ถึงจะเป็นคนมีความรู้สูง แต่ถ้าปากไม่ดีเสียแล้ว ย่อมหวังความเจริญในชีวิตได้ยาก เพราะคนปากเสีย ไม่อาจผูกใจใครไว้ได้ จะหาคนคบหาสมาคม เป็นมิตรสหายที่ดี ที่จริงใจต่อกันได้ยาก ปิยวาจา คือ วาจาที่ไพเราะ สุภาพอ่อนโยนต่อกันตามฐานะเท่านั้นแหละ ที่จะเป็นเครื่องผูกใจยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นได้ยืนนาน

3. อัตถจริยา การประพฤติสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายความว่า ความเป็นผู้มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย รู้จักสงเคราะห์ และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ รู้จักช่วยกระทำกิจอันเป็นประโยชน์บุคคลอื่นหรือแก่สังคมส่วนรวม ตามความเหมาะสมแก่ฐานะและโอกาส ไม่เป็นคนแล้งน้ำใจ ช่วยใครไม่เป็น คือ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัวจัด ยามที่ผู้อื่น หรือสังคมประสบความทุกข์ เดือดร้อน และต้องการความช่วยเหลือ เช่น ในยามประสบทุกข์ภัยต่าง ๆ ได้แก่ อุทกภัย ภัยจากน้ำท่วม วาตภัย ภัย จากลมพายุ อัคคีภัย ภัยจากไฟไหม้ เป็นต้น ที่มีน้ำใจอนุเคราะห์ ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้อื่น หรือสังคมที่กำลังได้รับความทุกข์เดือดร้อนเช่นนั้น ตามกำลังของตนด้วยใจเมตตา และกรุณาธรรม ความเป็นผู้มีน้ำใจ ย่อม

ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นตามสมควรแก่ฐานะ และโอกาส ด้วยเมตตา กรุณาธรรมเช่นนี้ ย่อมเป็นเครื่องผูกใจหรือเครื่องยึดเหนี่ยวใจผู้อื่น ให้ผูกสมัครรักใคร และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้ยั่งยืนนานเป็นอย่างดี ดังมี สุภาษิตคำโบราณว่า ไปบ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัว ปั้นควายให้ลูกท่านเล่น แม้ว่าสมัยนี้ การปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่นเป็นเรื่องล้าสมัยแล้ว แต่สุภาษิตนี้ ก็ยังเป็นอุทาหรณ์ว่า การรู้จักสงเคราะห์ อนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่น หรือการประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เป็นเครื่องผูกใจคน เป็นคุณธรรมเครื่องครองใจคนได้ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้อย่างยั่งยืน

4. สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ ไม่ถือตัว คือ ความประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้า หรือได้ดิบได้ดีขึ้นไป ก็ไม่ถือตัวหรือทำตัวเย่อหยิ่ง กับญาติพี่น้อง หรือมิตรสหายเดิมที่เคยคบค้า หรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันอย่างไร ก็คงประพฤติปฏิบัติดีต่อกัน เคารพนับถือกันอยู่อย่างนั้น ความเป็นผู้มีตนเสมอนี้ เป็นคุณเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้เป็นมิตรไมตรีที่ดีต่อกันได้เป็นอย่างดี

พระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ ฐิตธมฺโม) (2542, หน้า 35) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นทางเกิดของสามัคคี มี 4 ข้อ คือ

1.ทาน คือ การให้ปัน การให้ทานซึ่งกันและกัน ไม่หวงกัน โดยการให้ทานแบ่งเป็นประเภทได้แก่ให้เพื่อการบูชาคุณ ให้เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้ และให้เพื่อเห็นแก่มนุษยธรรม

2. ปิยวาจา คือ พูดให้เขารัก ไม่พูดให้เขาเกลียด ไม่ใส่ร้ายป้ายสี ต้องพูดให้เขารัก เรียกว่าปิยวาจา ปิโย เทวมนุสสานัง

3. อัตถจริยา บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่านิ่งดูดาย อย่าเห็นแก่ตัว

4. สมานัตตตา เป็นการวางตนให้เหมาะสม เรียกว่า ไม่ถือตัวตนว่า เราดีกว่าเขา ได้แก่ วางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เหมาะกับฐานะ เหมาะกับกาลเทศะ ที่ว่าเหมาะสมตำแหน่งหน้าที่นั้น หมายความว่า เรามีหน้าที่อย่างไร ก็ไปปฏิบัติไปตามหน้าที่ ที่ว่าเหมาะสมกับฐานะนั้น คือ ใช้จ่ายทรัพย์ให้เหมาะสมกับฐานะ ก็คือ เข้าใจใช้จ่าย ไม่ฟุ่งเฟ้อ สุรุ่ยสุร่ายเกินไป แต่ก็ไม่ตระหนี่เกินไปจนเข้าขั้นทรมานตนเอง ที่ว่าเหมาะสมกับกาลเทศะนั้น หมายความว่า ปฏิบัติกิจให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่

สรุปได้ว่า สังคหวัตถุ 4 มีความสำคัญดังนี้ เป็นหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสงบสุขสันติ ซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือในหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่จะมายึดเหนี่ยวจิตใจ และประสานหมู่คณะ เกิดความสามัคคี การผูกมิตรไมตรีกับคนรอบข้าง และการเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสามัคคีและเพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขในสังคม

องค์ประกอบของหลักสังคหวัตถุ 4

วศิน อินทสระ (2544, หน้า 22-24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสังคหวัตถุ 4 ได้แก่

1.ทาน แปลว่าการให้ จำแนกเป็นการให้สิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภค เรียก อามิสทาน การให้ธรรมคำแนะนำ สั่งสอน ชักจูงในทางที่ดี เรียกว่า ธรรมทาน การให้อภัยไม่ถือโทษล่วงเกินของผู้อื่น ของโดยเฉพาะเมื่อเขารู้สำนึกผิดแล้วมาขอโทษ เรียก อภัยทาน การงดเว้นไม่เบียดเบียนชีวิต และทรัพย์สินผู้อื่นก็เป็นอภัยทานเหมือนกัน

2. ปิยวาจา แปลว่า วาจาที่น่ารัก ก่อให้เกิดความดูดดื่มใจในทางธรรม หมายถึง วาจาสุภาษิต มีประโยชน์ มีเหตุผล ที่ทำตามแล้วให้เกิดประโยชน์ได้จริง ไม่ใช่วาจาที่พูดหลอกลวงประจบประแจงให้คนรักคนหลงและเจือด้วยโทษ วาจาสุภาษิตนั้น ทางพระพุทธองค์แสดงไว้ว่า มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ พูดถูกกาลเวลา พูดคำจริง อ่อนหวาน พูดมีประโยชน์ พูดด้วยเมตตาจิต ในขุททกนิกาย สุตตนิบาต พระไตรปิฎก เล่ม 25 หน้า 411 พระองค์ทรงแสดงวาจาสุภาษิตว่า ประกอบด้วยองค์ 4 คือ

2.1) กล่าวแต่วาจาที่ดี ไม่กล่าววาจาที่ชั่ว

2.2) กล่าวเป็นธรรม ไม่กล่าวคำที่ไม่เป็นธรรม

2.3) กล่าววาจาน่ารัก ไม่กล่าววาจาอันไม่น่ารัก

2.4) กล่าวคำจริง ไม่กล่าวคำเหลาะแหละ

รวมความว่า วาจาก็คือ วาจาสุภาษิต การพูดดี พูดถูกกาลเวลา พูดคำจริง พูดมีประโยชน์ พูดอ่อนหวาน และพูดด้วยจิตเมตตา ส่วนคำพูดน่ารัก พูดเพื่อให้คนอื่นรัก ให้คนอื่นหลง แต่ขาดลักษณะแห่งวาจาสุภาษิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำหลอกลวง แม้จะฟังดูน่ารักเพียงใดก็ตาม ที่ผู้พูดได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้น วาจาเช่นนั้น ก็ไม่เป็นปิยวาจา เพราะคำพูดนั้นไปทำลายประโยชน์ของผู้ฟัง

3. อัตถจริยา แปลว่า ประพฤติประโยชน์ ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ ธรรมข้อนี้มุ่งถึงการปรับปรุงตัวเอง 2 ประเด็น คือ ก.การทำตนให้เป็นคนมีประโยชน์ ข. การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ในประเด็นแรกที่ว่า ทำตนให้เป็นคนมีประโยชน์ หมายความว่า ทำให้ตัวเรามีค่า มีราคา มีความดี ที่พอจะเป็นประโยชน์แก่คนอื่นได้ด้วยวิธีทำตัวให้เป็นคนมีประโยชน์ อาจทำได้หลายวิธี เช่น การศึกษาอบรมและการฝึกฝนตน ให้เป็นคนมีสมรรถภาพพอที่จะช่วยคนอื่นได้ เมื่อรวมความแล้ว คนมีประโยชน์ ก็คือ คนมีกำลังในตัวคือ มีกำลังกาย มีกำลังความคิด มีกำลังปัญญา มีกำลังทรัพย์ ฯลฯ ในประเด็นที่ 2 คือ การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ เรื่องนี้ เป็นเรื่องจ่ายกำลังออกไปช่วยคนอื่น คนใจกว้างจึงทำได้ คนใจแคบเห็นแก่ตัวทำไม่ได้การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คนอื่นนั้น โปรดอย่าเข้าใจว่าต้องถึงกับยอมตัวลงเป็นคนใช้ของคนอื่นไม่ใช่อย่างนั้น ความมุ่งหมายเพียงเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น แสดงอัธยาศัย อันน่ารักน่านับถือเท่านั้น การบำเพ็ญประโยชน์ดังกล่าวนี้ เช่น ช่วยเหลือเพื่อนบ้านในคราวมีกิจ ช่วยบอกกล่าวสั่งสอน

วิชาความรู้ ช่วยหางาน ช่วยแนะทางอาชีพให้ คนที่บำเพ็ญประโยชน์จะต้องปฏิบัติตนอีกอย่างหนึ่ง คือ เว้นจากการกระทำที่จะเป็นภัยแก่ผู้อื่นเสียทั้งสิ้น แม้แต่ของเล็กน้อย เช่น ทิ้งเศษแก้วตามถนนหนทาง หรือทำลายสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ให้เสียหาย

4. สมานัตตตา แปลได้หลายนัย และความหมายดี ๆ ทั้งนั้น เช่น ความไม่ถือตัว คือ ไม่หยิ่งทะนงตน การวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ความเป็นผู้เสมอกันในสุขและทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ การประพฤติตนให้เหมาะสมแก่ภาวะบุคคล และเหตุการณ์ การประพฤติได้ ดังนี้ เป็นข้อหนึ่งในการยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน ความเป็นผู้วางตัวเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัว คือ การวางตัวให้เหมาะสมกับฐานะ ไม่ขึ้น ๆ ลง ๆ ไปตามอำนาจของโลกธรรม คือ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อม ลาภ เป็นต้น

พระมหาบุญเพียร ปุญญวิริโย (2544, หน้า 119) กล่าวถึงองค์ประกอบของสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ข้อปฏิบัติ สำหรับการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

1) ทาน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน มีน้ำใจต่อกันและกัน ได้แก่ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันความสุขให้แก่กันและกัน ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของและแบ่งปันน้ำใจ บุคคลในครอบครัวไม่ตระหนี่ถี่เหนียวใช้สอย หรือบริโภคสิ่งของแต่เพียงผู้เดียว

2) ปิยวาจา การพูดจากันด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน พูดด้วยจิตที่ปรารถนา รู้จักกาลเวลาในการพูดอย่างเหมาะสมและรู้จักการใช้คำพูด ไม่ใช้วาจาหักล้างเชือดเฉือนจิตใจของผู้อื่นหรือวาจาเป็นคำหยาบคาย กระด้างกระเดื่อง ดุด่าเสียดสี อันจะก่อให้เกิดการขัดใจกันในครอบครัวได้

3) อัตถจริยา การช่วยเหลือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่การสงเคราะห์เกื้อกูลกันของบุคคลในครอบครัว เช่น การช่วยเหลือการงานแบ่งเบาภาระของกันและกัน

4) สมานัตตตา การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานภาพบทบาทหน้าที่ของตนโดยวางตนเสมอต้นเสมอปลายสามารถเข้ากับผู้อื่นได้

พระมหานภดล สีทอง (2554, หน้า 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของสังคหวัตถุ 4 ดังนี้

1.ทาน ในสังคหวัตถุ 4 คือ การให้ การสงเคราะห์ หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของที่ตนมีให้แก่ผู้ที่ต้องการ ผู้ขาดแคลน หรือผู้เดือดร้อน สิ่งของที่นำมาให้นั้น ต้องเป็นสิ่งของที่ได้มาโดยสุจริตเป็นประโยชน์ คือ ผู้ให้ก็เป็นสุขอิ่มเอิบใจ ผู้รับก็สามารถบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อน รวมทั้งการให้ความรู้ การแนะนำที่ถูกต้องชัดเจน และเป็นจริงด้วย

2. ปิยวาจา ในสังคหวัตถุ 4 คือ การใช้วาจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ และถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นจริง และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งผู้อื่น พูดแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ รู้จักกล่าวขอโทษ รู้จักกล่าวขอบคุณ ซึ่งผู้ปฏิบัติได้ย่อมทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้พูด จูงใจให้ละเว้นความชั่ว ทำให้การงานสำเร็จ เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการงานอย่างยิ่ง

3. อัตถจริยา ในสังคหวัตถุ 4 คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเอง และผู้อื่นรู้จักการเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความสุขสบายส่วนตัว ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ และช่วยเหลือผู้อื่น พร้อมรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยปัญญา

4. สมานัตตตา ในสังคหวัตถุ 4 คือ การวางตัวให้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ มีจิตใจมั่นคง ไม่หวั่นไหวเปลี่ยนแปลงง่าย และดำรงตนไว้ไม่ให้ตกไปในความชั่วปฏิบัติกับเพื่อนร่วมงาน หรือผู้คนอื่น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมแก้ไขปัญหากับเพื่อนร่วมงานในองค์กร

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (อินเทอร์เน็ต, 2550ข) กล่าวถึงองค์ประกอบของสังคหวัตถุ 4 กับการนำไปใช้เรื่อง CSR (Corporate Social Responsibility) หรือ บรรษัทบริบาล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายใน และภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ทั้งในระดับใกล้ และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กร หรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กรสังคหวัตถุ 4 คือ หลักอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวบุคคล ซึ่งในที่นี้รวมถึงพลเมือง บรรษัท (Corporate Citizen) ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถใช้เป็นตัวแบบ หรือวิธีการในการดำเนินกิจกรรม ซีเอสอาร์ขององค์กรโดยมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่มีอุปนิสัยของการสงเคราะห์เกื้อกูลเป็นพื้นฐานประกอบด้วย

1. การให้ คือ Corporate Philanthropy หรือการบริจาคในสิ่งที่ควรให้แก่ผู้อื่นในรูปของวัตถุสิ่งของเปรียบได้กับทาน

2. การสื่อสารในสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ คือ Corporate, Communication สิ่งที่เป็นสาระข้อเท็จจริงประกอบด้วยเหตุผล และความจริงใจ โดยไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด เปรียบได้กับปิยวาจา

3. การเสียสละแรงงาน แรงใจ และเวลา คือ Community Volunteering เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมในโอกาสต่าง ๆ การระแวดระวังในการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปโดยสมัครใจ เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบหนึ่ง เปรียบได้กับอัตถจริยา

4. การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน คือ Equitable Treatment ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) ไม่ถือว่าองค์กรตนเป็นใหญ่ เอาใจใส่ในสุขทุกข์ของผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ และร่วมแก้ไข โดยไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง การมีส่วนร่วม (Participation) ขององค์กรในการดูแลสังคมอย่างสม่ำเสมอ เปรียบได้กับสมานัตตตา

สรุปว่า องค์ประกอบของสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ เป็นแนวทางที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการให้ทาน คือ การเอื้อเฟื้อต่อกัน ปิยวาจา พูดจาต่อกันด้วยความสุภาพอ่อนน้อม อัตถจริยา คือ การปฏิบัติ

ตนที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น และสมานัตตตา คือ การวางตัวให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เมื่อมีองค์ประกอบนี้แล้วการจะอยู่ในสังคมการดำเนินชีวิต แต่ละวัน ก็จะประสบกับความสุขความสำเร็จ

2.1.6 การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วยทาน คือ การให้ การแบ่งปันอย่างมีน้ำใจ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รัก ปราศรัยด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนหวาน พูดด้วยคำที่น่าฟัง ชี้แจงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ให้กำลังใจ อัตถจริยา คือ การกระทำประโยชน์ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อื่น เป็นการปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมในทางคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม สมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอปลาย ทำตัวให้เข้ากันได้ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญและแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์โดยให้การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้น การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 จึงหมายถึง การน้อมนำเอาหลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานสถานศึกษา พัฒนาเด็กปฐมวัย หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย

1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน
2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา
3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา
4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

1. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน

เป็นการนำหลักธรรม ซึ่งเป็นเครื่องสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน คือ การให้การสงเคราะห์ หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของที่ตนมีให้แก่ผู้ที่ต้องการ ผู้ขาดแคลน หรือผู้เดือดร้อน สิ่งของที่นำมาให้นั้นต้องเป็นสิ่งของที่ได้มาโดยสุจริต เป็นประโยชน์ทั้งผู้ให้และผู้รับเป็นประโยชน์แก่ผู้ให้ คือ ผู้ให้ก็เป็นสุข อิ่มเอิบใจ ผู้รับก็สามารถบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อน รวมทั้งการให้ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นจริง

การให้มีหลายอย่างหลายวิธี ไม่ได้หมายถึง การให้วัตถุสิ่งของอย่างเดียว การช่วยงานตามสมควรแก่โอกาส การมีน้ำใจต่อกันบนท้องถนนของผู้ขับขี่ยานพาหนะ การลุกให้สตรี หรือคนแก่นั่งขณะอยู่บนรถ

โดยสารประจำทาง การแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การให้อภัยแก่ผู้ที่วิวาทกัน ก็ถือเป็นการให้เหมือนกัน โดยเฉพาะการให้อภัยนั้น ถือว่าเป็นการให้ที่ประเสริฐ ทำให้ไม่ต้องมีเวรต่อกันและกันต่อไป อันเป็นเรื่องที่ทนทุกข์ทรมาน มีผลเท่าเทียมกับการให้ทาน ซึ่งถือว่าเป็นการให้ที่ชนะทุกอย่าง ดังพุทธพจน์ “สพพทานัง ธมฺมทานัง ชินาติ” การให้ทาน ชนะการให้ทั้งปวง การผูกพยาบาทอาฆาตต่อกัน ก็เป็นการก่อเวรไม่สิ้นสุด มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารตามหลักทาน ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549ข, หน้า 70 - 75) ได้กล่าวถึง ทาน หมายถึง การให้ (โอบอ้อม อารี) นักบริหารที่ดีต้องมีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ทานแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ทานจะช่วยให้ผูกคนอื่นไว้ได้ นักบริหารอาจให้ทานได้ 3 วิธี คือ ก. อามิสทานหมายถึง การให้สิ่งของแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะ การให้เพื่อผูกใจในยามที่เขาตกต่ำ หรือมีความเดือดร้อน ดังภาษิตอังกฤษที่ว่า “เพื่อนแท้ คือ เพื่อนที่ช่วยเหลือในยามตกยาก” การให้รางวัล หรือขึ้นเงินเดือนจัดเข้าในอามิสทาน ข. วิทยาทาน คือ ธรรมทาน หมายถึง การให้คำแนะนำ หรือสอนวิธีทำงานที่ถูกต้อง รวมถึง การจัดหลักสูตรพัฒนาบุคลากร หรือส่งไปศึกษา และดูงาน ค. อภัยทาน หมายถึง การให้อภัย เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน หรือล่วงเกินซึ่งกันและกัน การให้อภัยไม่ทำให้ผู้ให้ต้องสูญเสียอะไร เป็นการลงทุนราคาถูก แต่ได้ผลตอบแทนราคาสูง นั่นคือ ได้มิตรภาพกลับคืนมา และมีคนสนองงานเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่ง มีภาษิตจีนที่ว่า “มีมิตร 500 คน นับว่ายังน้อยเกินไป มีศัตรู 1 คนนับว่ามากเกินไป อับราฮัม ลินคอล์น กล่าวว่า “วิธีทำลายศัตรูที่ดีที่สุด คือ เปลี่ยนศัตรูให้เป็นมิตร” เราจะทำอย่างนั้นได้ ก็ต่อเมื่อ เรารู้จักให้อภัย

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549ง, หน้า 71) ได้กล่าวถึง ทาน คือ การให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ หรือให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี จะช่วยผูกใจคนไว้ได้ การทำทานจะไม่สูญเปล่า ผู้ที่ให้สิ่งที่ดีย่อมได้รับสิ่งที่ดี ตอบแทนดังพุทธพจน์ที่ว่า “มนาปทายี ลภเต มนาปํ” แปลว่า ผู้ให้สิ่งที่น่าพอใจย่อมได้รับสิ่งที่น่าพอใจ การให้ทานอาจให้ได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ อามิสทาน ให้สิ่งของแก่เพื่อน หรือผู้อื่นที่ด้อยกว่า รวมทั้งการให้รางวัลต่าง ๆ ธรรมทาน หรือวิทยาทาน หมายถึง การให้ธรรม การให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ให้รู้ดีรู้ชั่ว หรือการแนะนำให้รู้ศิลปวิทยาในการประกอบสัมมาชีพ

สุทธิพงศ์ ปานเพ็ชร์ (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ทาน หมายถึง ทาน เป็นการให้สิ่งของแก่คนที่ควรให้ หมายความว่า คนเราเกิดมามีชีวิตอยู่ได้ก็เพราะอาศัยการให้ จะเห็นได้ชัดก็คือ บิดา มารดาให้ปัจจัยดำรงชีพทุกอย่างแก่บุตรธิดา ครู อาจารย์ ให้วิชาความรู้แก่ลูกศิษย์ ซึ่งการให้ของมีอยู่ 2 อย่าง คือ อามิสทานให้วัตถุสิ่งของกับธรรมทานให้ธรรม หรือวิชาความรู้แก่ผู้อื่น ซึ่งการแบ่งปันวัตถุเพื่อเป็นปัจจัยร่วมกัน

อรศิริ เกตุศรีพงษ์ (2550, หน้า 43) ให้ความหมายของคำว่า ทาน หมายถึง การแบ่งปันวัตถุสิ่งของ รวมถึง อุปกรณ์ในการทำงาน หรือเอกสารที่ใช้ในการทำงาน เช่น หากเพื่อนร่วมงานขาดเหลืออุปกรณ์สิ่งของ ก็นำมาแบ่งปันกันใช้ การเริ่มต้นด้วยการแบ่งปันวัตถุสิ่งของภายนอก จะช่วยเหลืออุปกรณ์สิ่งของ ก็นำมาแบ่งปันกันใช้ การเริ่มต้นด้วยการแบ่งปันวัตถุสิ่งของภายนอก จะช่วยสร้างนิสัยให้บุคลากรในหน่วยงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีการให้และรับ (Give and Take) เพราะนอกเหนือจากการแบ่งปันเรื่องของความรู้ ประสบการณ์ อันเป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) แล้วการแบ่งปันเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำงาน ก็เป็นส่วนหนึ่ง ที่จะช่วยให้วงจรของความรู้มีการขับเคลื่อนโดยเป็นการแบ่งปันความรู้ที่เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)

สรุปได้ว่า ทาน หมายถึง การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว การเสียสละแบ่งปัน การช่วยเหลือคนอื่น ด้วยการให้สิ่งของ เงินทอง การให้ความรู้ หรือการแนะนำสั่งสอนด้วยความโอบอ้อมอารีด้วยความเมตตา ความช่วยเหลือจากกันและกันอยู่ในด้านต่าง ๆ ในด้านวัตถุ เช่น ทรัพย์สินเงินทอง เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ในด้านกำลังกาย ช่วยกระทำกิจการของกันและกันทางกาย ในด้านวาจา พูดจาช่วยเหลือกันในเรื่องที่ควรพูดจา ในด้านสติปัญญาช่วยให้ความรู้ให้การแนะนำ ในข้อที่ควรจะแนะนำต่าง ๆ การให้ การเฉลี่ยเผื่อแผ่เจือจานทุกคนทั้งผู้ใหญ่ ทั้งผู้น้อย ต่างก็ควรจะมีทาน คือ ให้การช่วยเหลือกัน ผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือผู้น้อย ผู้น้อยให้การช่วยเหลือผู้ใหญ่ ด้วยมีจิตใจมุ่งที่จะช่วยให้บรรลุถึงประโยชน์ที่ต้องการ หรือเพื่อที่จะให้พ้นจากอุปสรรคขัดข้องทั้งหลาย

ในการวิจัยครั้งนี้ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน จึงหมายถึง การให้เสียสละ เอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งใดของตน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านงานบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา

ปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ หมายถึง ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก พูดอย่างรักกัน วาจาเป็นที่รัก วาจาดูดดื่มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าววาจาสุภาพไพเราะอ่อนหวาน มีหางเสียง สมานสามัคคีซาบซึ้งใจทำให้เกิดไมตรี รักใคร่นับถือ จะเห็นได้ว่า การให้แต่เพียงอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถที่จะทำให้เป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไปได้ จึงรู้จักปราศรัยให้ไพเราะนุ่มนวลน่าฟัง เมื่อฟังแล้วเกิดกำลังใจที่จะทำความดี ยิ่งขึ้นไป เปรียบเหมือนน้ำทิพย์ชโลมใจ ประสานใจทุก ๆ ดวงให้เป็นดวงเดียวกัน ปิยวาจา ไม่ได้หมายความว่า วาจาอ่อนหวานเป็นที่รักแก่ผู้ฟังอย่างเดียว วาจาที่เปล่งออกมาแล้วทำให้ผู้ฟังมีสติ ได้ข้อคิดสะกิดใจสามารถเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนความผิดเป็นความถูก ถือว่า ปิยวาจา เช่นเดียวกัน

ยกตัวอย่างที่พระองค์ทรงใช้วาจาโต้ตอบข้อกล่าวหาของเวรัญชพราหมณ์ที่ไปกล่าวหาว่า พระองค์ต่าง ๆ เช่น ว่าพระองค์เป็นคนชอบกำจัด คือ ทำลายประเพณีเดิม ๆ ของพราหมณ์ พระองค์ทรงยอมรับว่าพระองค์ชอบกำจัด แต่ทรงกำจัดในความหมายของพระองค์ คือ ชอบกำจัดกิเลส กำจัดความแข็งกระด้าง ความก้าวร้าวด้วยการวางหลักพระวินัยให้พระสาวกได้ใช้เป็นเครื่องฝึกหัด ปรับปรุงพฤติกรรมให้ดีงาม น่าเลื่อมใส ลีลาการใช้วาจาโต้ตอบในลักษณะนี้ของพระองค์ ทำให้เวรัญชพราหมณ์ยอมรับ และนับถือมอบตัวเป็นสาวกรับเอาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งตลอดไป มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารตามหลักปิยวาจา ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549ค, หน้า 70 - 75) ได้กล่าวถึง ปิยวาจา หมายถึง การพูดถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน (วจีไพเราะ) นักบริหารที่ดี จะรู้จักผูกใจคนด้วยคำพูดอ่อนหวาน คำหยาบ กระด้างผูกใจใครไม่ได้ ตามปกติคนเรา จะมัดสิ่งของต้องใช้ของอ่อน เช่น เชือก หรือลวดมัด ในทำนองเดียวกัน เราจะมัดใจคนได้ ก็ด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน ดังโคลงโลกนิติที่ว่า

อ่อนหวานสมานมิตร ล้นเหลือหลายหยาบ บ่มีเกลอรายเกลื่อนใกล้
ดุจดวงศศิฉายดาวดาษ ประดับนาสุริยส่องดาราไร้ เมื่อร้อนแรงแสง

อุดม เชยกีวงค์ และ กนิษฐาน แป้นสุวรรณ (2548ก, หน้า 115) ได้กล่าวถึง ปิยวาจา คือ พูดจากันอย่างไพเราะอ่อนหวาน ด้วยความปรารถนาดี ทำให้เกิดการรักใคร่ สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549จ, หน้า 11) ได้กล่าวถึง ปิยวาจา ว่าถ้อยคำที่สุภาพไพเราะอ่อนหวาน คำแนะนำชี้แจง สิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุมีผล มีหลักฐาน ชักจูงให้ประชาชนเกิดความสามัคคีปรองดองเห็นอกเห็นใจเกื้อกูลกัน

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก (2544, หน้า 21) อธิบายถึง ปิยวาจา ไว้ในหนังสือเรียนสังคม ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง พระพุทธศาสนา พอสรุปได้ ดังนี้ ปิยวาจา คือ การพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับกาลเทศะ วิธีการพูดให้เป็นปิยวาจานั้น ต้องพูดโดยยึดหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. เว้นจากการพูดเท็จ คือพูดแต่คำสัตย์ ไม่พูดจาโกหกหลอกลวงผู้อื่น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ได้เห็นได้ฟังอย่าไร ก็พูดไปอย่างนั้น ไม่พูดเสริมความจากเรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่

2. เว้นจากการพูดส่อเสียด คือ ไม่พูดจายุยงให้เขาแตกร้าว โดยเอาความทางนี้ไปบอกทางโน้นหรือเอาความทางโน้นมาบอกทางนี้ เมื่อได้ยินได้ฟังเรื่องราวที่เป็นชนวนก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีก็หาทางระงับเสีย

3. เว้นจากการพูดคำหยาบ คือ พูดด้วยถ้อยไพเราะคำอ่อนหวาน สุภาพ ไม่เอะอะโวยวาย ไม่พูดเรื่องหยาบคาย เมื่อฟังแล้วมีความสบายใจ

4. เว้นจากากรพูดเพ้อเจ้อ คือ ไม่พูดในสิ่งที่เหลวไหลไร้สาระ หรือพูดกำกวม วกไปวนมาจนจับใจความไม่ได้ แต่ควรพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีสาระมีเหตุผล

การบริหารตามหลักปิยวาจา หมายถึง การเจรจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว มีประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะส่งผลให้การบริหารจัดการเกิดผลดี ทำให้งานประสบผลสำเร็จ มีการใช้วาทศิลป์ในการขอความร่วมมือในการทำงาน สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมโดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากรและด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา

อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ ทำประโยชน์แก่เขา หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนตน 2 ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนถึงช่วยแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นประโยชน์แก่สังคม เป็นต้น ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นในพระไตรปิฎกได้กล่าวไว้ว่า อัตถจริยา เป็นการทำประโยชน์แก่เขา คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหา และส่งเสริมในด้านคุณธรรม และหลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตนใน 2 ด้าน คือ ทำตนให้เป็นประโยชน์เป็นการทำตนให้มีคุณค่าต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เข้าตำราว่า “อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น” ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์นี้ อาจทำได้หลายวิธี เช่น ตั้งใจเรียนหนังสือ อบรมคนให้เจริญก้าวหน้า เป็นศิษย์อาจารย์ที่ดี เป็นบุตรพ่อแม่ที่ดี และเป็นคนดีของครอบครัว โรงเรียนชุมชนสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ด้วยมีน้ำใจในข้อนี้เป็นการนำพาตัวเองช่วยเหลือสังคมด้วยความเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้อื่น เช่น การเกิดอัคคีภัย วาตภัย หรือภัยอื่น ๆ ก็เข้าช่วยด้วยความมุ่งหวังที่ดี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ นับเป็นมนต์มหาเสน่ห์ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น และคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการบำเพ็ญตน อาจไม่ต้องเสียเงิน หรือสิ่งของที่ครองใจผู้อื่นได้ เช่นเดียวกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารตามหลักอัตถจริยา ดังนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549ง, หน้า 11) ได้กล่าวถึง อัตถจริยา หมายถึงการประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549ค, หน้า 70 - 75) ได้กล่าวถึง อัตถจริยาหมายถึงการทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น (สงเคราะห์ประชาชน) ตรงกับคำพังเพยที่ว่า “อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดู

ดาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น” นักบริหารทำอัตถจริยาได้หลายวิธี เช่น บริการช่วยเหลือยามเขาป่วยไข้หรือเป็นประธานในงานพิธีของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังโคลงโลกนิติที่ว่า

อาศัยเรือนท่านให้ วิจารณ์
เห็นท่านทำการงาน ช่วยพร้อง
แม้มีกิจโดยสาร นาเวศ พายค่อย
ช่วยค้าจ้วง จรดให้จนถึง

บรรเทิง พาวิจิตร (2548ข, หน้า 35 - 36) ได้กล่าวถึง อัตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ขวนขวายช่วยเหลือ กิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ แก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

อรศิริ เกตุศรีพงษ์ (2550, หน้า 45) ให้ความหมายของคำว่า อัตถจริยา หมายถึง การแบ่งปันความรู้ การให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น การแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการแบ่งปันความรู้ที่ชัดแจ้ง (ExplicitKnowledge)

ดังนั้น หากองค์กรใดสามารถปลูกฝังให้บุคลากรในองค์การมี “อัตถจริยา” แล้ว ก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปที่จะทำให้คนในองค์การมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน เพราะเมื่อเพื่อนร่วมงานขาดความรู้ในเรื่องใด หรือต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องใด ผู้ที่มีความรู้ก็จะแบ่งปันให้โดยไม่หวงความรู้ หรือถ้าไม่ได้ขาดความรู้ แต่ขาดกำลังคน เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ยินดีที่จะเขาไปช่วยให้งานสำเร็จ หรืออาจเรียกได้ว่า ทำให้พนักงานในองค์การเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานตามหลักอัตถจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติสิ่งดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ความเป็นผู้มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย รู้จักสงเคราะห์และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ รู้จักช่วยกระทำกิจอันเป็นประโยชน์บุคคลอื่น หรือแก่สังคมส่วนรวม ทุ่มเทแรงกายในการช่วยเหลือผู้อื่นตามความเหมาะสมแก่ฐานะและโอกาส เป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย และส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติงานโดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ หรือเอาเข้าสมานทำตัวให้เข้ากับผู้อื่นให้ความเสมอภาคปฏิบัติสม่ำเสมอกันต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ แก้ไขปัญหาเพื่อได้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน การทำตัวเสมอต้นเสมอปลายตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมในเวลานั้น

ลักษณะของการปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายและการให้ความเสมอภาคในการบริการของโรงพยาบาล หรือหน่วยงานต่าง ๆ รัฐต้องประกอบด้วยความเสมอภาคด้านบริการจัดว่าเป็นความเสมอภาคในโอกาสและสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนที่ทุกคนต้องได้รับบริการที่รัฐจัดให้ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศและการมีสุขภาพดีถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนในการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคด้านบริการ และคุณภาพบริการ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสมานัตตตา ดังนี้

บันเทิง พาพิจิตร (2548ค, หน้า 35 - 36) ได้กล่าวถึง สมานัตตตา คือ วางตนสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอกัน ในชนทุกชั้น วางตนให้เหมาะแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม ให้ถูกทาง

อุดม เชยกีวงค์ และ กนิษฐาน แป้นสุวรรณ (2548ข, หน้า 115) ได้กล่าวถึง สมานัตตตา คือ การวางตนให้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย ไม่ทำให้เกิดชนชั้นขึ้น

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549จ, หน้า 70 - 75) ได้กล่าวถึง สมานัตตตา คือ การวางตัวสม่ำเสมอ (วางตนพอดี) เมื่อนักบริหารไม่ทอดทิ้งผู้ร่วมงานทั้งหลาย เขาจึงจะสามารถสร้างทีมงาน ขึ้นมาได้ นั่นคือถือคติว่า “มีทุกข์ร่วมทุกข์ มีสุขร่วมเสพ” นักบริหารต้องกล้ารับผิดชอบในผลการตัดสินใจของตนเอง ถ้าผลเสียตกมาถึงผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของตน นักบริหารต้องออกมาปกป้องคนนั้น ไม่ใช่หนีเอาตัวรอดตามลำพัง ตัวอย่างคนที่มีสมานัตตตา ก็คือ คนที่เป็น “เพื่อนตาย” ในโคลงบทนี้

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว แหนงหนี
หาง่ายหลายหมื่นปี มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนชี วาวาตม์
หายาก ฝากผีไข้ ยากแท้จักหา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2550ช, หน้า 11) ได้กล่าวถึง สมานัตตตา หมายถึง ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุข ทุกข์ คือ ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมรับรู้แก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

ดังนั้น การบริหารตามหลักสมานัตตตา หมายถึง ความเป็นผู้มีตนสม่ำเสมอ ไม่ถือตัวประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัว หรือทำตัวเย่อหยิ่งกับญาติพี่น้อง หรือมิตรสหายเดิม ที่เคยคบค้า หรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันมาอย่างไร ก็ทำอยู่อย่างนั้น เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเสมอภาคกับทุกคนเท่าเทียมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการ

บริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2562) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงาน และยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ ผลการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานคุณภาพของอาเซียน มาตรฐานความปลอดภัย คู่มือเฝ้าระวัง คัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการ DSPM เป็นต้น นำมาใช้ประกอบในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ สุดรัก (2553, หน้า 6) ได้ศึกษาเรื่องมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานีผลการศึกษา พบว่า ระดับของปัจจัยการบริหารศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษาหัวหน้าส่วนการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครู/ผู้ดูแลเด็ก ทั้ง 7 ด้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรกนก อุณราพรหม (2553, หน้า 78–79) พบว่า การจัดการศึกษาของศูนย์เด็กเล็กโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากปัจจัยการบริหารที่เป็นเครื่องมือสอดแทรกอันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่มบุคคลในอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การโดยตรง ทั้งนี้เพราะว่าการปฏิบัติงานภายในองค์การมีบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติ ฉะนั้น ปัจจัยการบริหารที่ได้รับการวางแผนมาเป็นอย่างดีแล้ว จะเป็นเครื่องมือเป็นยุทธศาสตร์อันสำคัญในการบริหารองค์การสเตีย์ส (1997, p.57) และการที่องค์การจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อผู้บริหารมีความสามารถที่จะกำหนดลักษณะของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้อย่างจำเพาะเจาะจงและชัดเจน ดังนั้น ปัจจัยการ

บริหาร จึงเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินการที่องค์การจะประสบความสำเร็จ (ประภัสรา เทพศาสตร์, 2553, หน้า 20,21)

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ได้รับการประกาศให้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 และได้มีการเชิญชวนให้สถานศึกษาปฐมวัยในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการโดยนำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์และเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของศูนย์เด็กเล็ก

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศและเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21 มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 26) การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่องโดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรค 2 กำหนดว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ วินัย สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (2554 : 3) กล่าวถึง ความเป็นมาของการจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติว่ามาจากเหตุผลและความจำเป็น 3 ประการคือ

ประการที่ 1 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กเล็ก ในช่วงวัยต่าง ๆ ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ทำให้ครอบครัวไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างเพียงพอ

ประการที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งงานกันทำตามความเชี่ยวชาญ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นแหล่งรวมความรู้ ความเชี่ยวชาญที่พัฒนาความสามารถของเด็กได้

ประการที่ 3 ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่และความชำนาญต่างกันจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ทำให้เด็กได้รับการดูแลจากมาตรฐานที่หลากหลายและมีจุดเน้นในการพัฒนาเด็กต่างกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2552 คณะรัฐมนตรี จึงมีมติมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการจัดทำมาตรฐานกลางที่จะเป็นมาตรฐานของชาติเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาที่เท่าเทียมกันในระดับหนึ่ง สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุได้รับมอบหมายจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น และได้นำมาปรับให้สอดคล้องกับระบบการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยเชิญผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาของเด็กเล็กหรือมีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมพิจารณาปรับปรุงมาตรฐานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

สรุป คือ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเกิดจากความตื่นตัวของหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กเล็ก และการจัดการศึกษาของศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่ปัจจุบัน เน้นการส่งเสริมพัฒนาการ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมากขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครอง จึงมีความเชื่อมั่นว่าบุตรหลานของตนจะได้รับการดูแลอบรมเลี้ยงดูตามหลักวิชาการ แต่จากการที่ศูนย์เด็กเล็กแต่ละที่ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการดำเนินงาน และการให้ความสำคัญกับเด็กในแง่มุมที่แตกต่างกัน ทำให้เด็กเล็กของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ได้รับการดูแลจากมาตรฐานที่หลากหลาย ด้วยเหตุนี้รัฐบาล จึงได้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 7-14)

1. มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 26 ข้อ
2. มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการดูแล จัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่นจำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 20 ข้อ
3. มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัย
   1) 3 ก แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้/ 7 ข้อ
   2) 3 ข 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) จำนวน 7 ตัวบ่งชี้/22 ข้อ

สาระของมาตรฐานแต่ละด้าน มีดังนี้

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

1.1.2 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1.3 บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.2.1 บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ

1.2.2 ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการ มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวุฒิการศึกษา/คุณสมบัติเหมาะสม

1.2.4 บริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็ก ตามช่วงอายุ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.3.1 บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ

1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

1.3.3 จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

1.3.4 จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ

1.3.5 จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน เพียงพอ สะอาด เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย

1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.3.8 จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก และดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น

1.4.2 มีแผนและดำเนินการตรวจสุขอนามัยประจำวัน ตรวจสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

1.4.3 อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัย และการใช้ประโยชน์

1.4.4 จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.4.5 จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาด ปลอดภัยและเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก

1.4.6 จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุง ประกอบอาหาร น้ำดื่มน้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค

1.4.7 จัดอุปกรณ์ภาชนะ เครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคนดูแลความสะอาด และปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.5.1 มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.2 การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วม

1.5.3 ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.4 มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.1.1มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการดำเนินงานและประเมินผล

2.1.2 จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย

2.1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น

2.1.4 เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย

2.1.5 เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.2.1 ให้เด็กรับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอและส่งเสริมพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม

2.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

2.2.3 ตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ

2.2.4 เฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 จัดให้มีการตรวจสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.3.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก

2.3.2 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฝึกฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและสนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ

2.3.3 จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพ ฟังเรื่องราว พูดเล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ ผู้ดูแลเด็กเป็นตัวอย่างของการพูด และการอ่านที่ถูกต้อง

2.3.4 จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่ และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

2.3.5 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัดกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

2.4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด

2.4.3 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบพลเมืองที่ดี รักครอบครัวโรงเรียน ชุมชนประเทศชาติด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.5.1 จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร

2.5.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละขั้นจนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการสมวัย

3.2.1 เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

3.2.2 รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor)

3.2.3 รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย (Fine Motor Adaptive)

3.2.4 รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language)

3.2.5 รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (Expressive Language)

3.2.6 รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (Personal Social)

สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

3.1.2 เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย

3.1.3 เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.3.1 เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย

3.3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.4.1 เด็กแสดงออกร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย

3.4.2 เด็กสนใจและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ สมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะดนตรี กีฬา

3.4.3 เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.5.1 เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย

3.5.2 เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย

3.5.3 เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย

3.5.4 เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย

3.5.5 เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.6.1 เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย

3.6.2 เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำและการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ

3.6.3 เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ

3.6.4 เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลักและมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.7.1 เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.7.2 เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย

3.7.3 เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3.7.4 เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน

2.3 บริบทในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

อำเภอเมืองสมุทรสาครมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านแพ้วและอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบางบอน และเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
- ทิศใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย

• ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ประวัติศาสตร์

• พ.ศ. 2440 ก่อตั้งอำเภอเมืองสมุทรสาคร

• วันที่ 18 มีนาคม 2448 จัดตั้งสุขาภิบาลตลาดท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ในท้องที่บริเวณตลาดท่าฉลอม นับเป็นสุขาภิบาลในส่วนภูมิภาคแห่งแรกของประเทศไทย

• วันที่ 8 มีนาคม 2450 ขยายเขตสุขาภิบาลตลาดท่าฉลอมให้ถึงสถานีรถไฟบ้านแหลม

• วันที่ 24 ธันวาคม 2459 เปลี่ยนฐานะสุขาภิบาลตลาดท่าฉลอม ให้เป็นสุขาภิบาลเมืองสมุทรสาครโดยรวมพื้นที่ตำบลท่าฉลอมทั้งตำบล บางส่วนของตำบลท่าจีน บางส่วนของตำบลมหาชัย บางส่วนของตำบลบางหญ้าแพรก และบางส่วนของตำบลโกรกกราก

• วันที่ 26 เมษายน 2460 เปลี่ยนแปลงชื่ออำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอำเภอเมืองสมุทรสาคร

• วันที่ 15 พฤษภาคม 2499 โอนพื้นที่บางส่วนของหมู่ 5 (ในขณะนั้น) ของตำบลโคกขาม ไปรวมกับหมู่ที่ 4 ตำบลนาดี และหมู่ที่ 3 ตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร

• วันที่ 11 เมษายน 2504 เปลี่ยนแปลงชื่อตำบลบ้านไร่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร เป็น ตำบลพันท้ายนรสิงห์

• วันที่ 8 กรกฎาคม 2551 ยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจีน เป็นเทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก และเทศบาลตำบลท่าจีนตามลำดับ

การแบ่งเขตการปกครอง

1. การปกครองส่วนภูมิภาค

มีดังนี้ ตำบลนาดี ตำบลท่าทราย ตำบลคอกกระบือ ตำบลบางน้ำจืด ตำบลพันท้ายนรสิงห์ ตำบลโคกขาม ตำบลบ้านเกาะ ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางหญ้าแพรก และตำบลไชยมงคล

2. การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาครประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17 แห่ง ได้แก่

• เทศบาลนครสมุทรสาคร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลมหาชัย ตำบลท่าฉลอมและตำบลโกรกกราก

• เทศบาลตำบลบางปลา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านเกาะ

• เทศบาลตำบลนาดี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาดีทั้งตำบล

- เทศบาลตำบลท่าจีน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าจีนทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางหญ้าแพรกทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลคอกกระบือ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคอกกระบือทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านบ่อทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางโทรัดทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลกาหลง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกาหลงทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาโคก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาโคกทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าทรายทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางน้ำจืดทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพันท้ายนรสิงห์
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกขามทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเกาะ (นอกเขตทต.บางปลา)
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางกระเจ้าทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลชัยมงคล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลชัยมงคลทั้งตำบล

3. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองสมุทรสาคร

3.1 โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) โรงเรียนเทศบาลวัดแหลมสุวรรณาราม เทศบาลนครสมุทรสาคร
2) โรงเรียนเทศบาลวัดตึกมหาชยาราม เทศบาลนครสมุทรสาคร
3) โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย เทศบาลนครสมุทรสาคร
4) โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม เทศบาลนครสมุทรสาคร
5) โรงเรียนเทศบาลวัดโกรกกราก เทศบาลนครสมุทรสาคร
6) โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม เทศบาลนครสมุทรสาคร
7) โรงเรียนเทศบาลตำบลนาดี เทศบาลตำบลนาดี
8) โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก
9) โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางปลา เทศบาลตำบลบางปลา

3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางปิ้ง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย

11) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ ตำบลคอกกระบือ
12) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าจีน หมู่ที่ 1 เทศบาลตำบลท่าจีน
13) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าจีน หมู่ที่ 2 เทศบาลตำบลท่าจีน
14) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าจีน หมู่ที่ 5 เทศบาลตำบลท่าจีน
15) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสุทธาราม หมู่ที่ 2 เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก
16) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเกลือมณีรัตน์ หมู่ที่ 4 เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก
17) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางขุด หมู่ที่ 7 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ
18) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกระช้าขาว หมู่ที่ 9 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ
19) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดใต้บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ
20) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกตุมฤดีศรีวรารام องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
21) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคลองซื่อ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
22) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบัณฑูรสิงห์ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
23) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางพลี องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
24) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำวน องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
25) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกาหลง องค์การบริหารส่วนตำบลกาหลง
26) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลกาหลง
27) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลนาโคก องค์การบริหารส่วนตำบลนาโคก
28) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดปัจจันตาราม องค์การบริหารส่วนตำบลนาโคก
29) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศรีเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย
30) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคลองครุ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย
31) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าทราย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย
32) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยกกระบัตร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย
33) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด ตำบลบางน้ำจืด
34) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสหกรณ์ หมู่ที่ 4 องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์
35) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคก องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์
36) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านวิเศษสุขนคร องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์
37) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโคกขาม องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม
38) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกขาม หมู่ที 5 องค์การบริหารส่วน ตำบลโคกขาม
39) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกขาม หมู่ที่ 9 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม

40) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเกาะ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ
41) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดพันธุ์วงศ์ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ
42) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดศิริมงคล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ
43) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านอ้อมโรงหีบ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ
44) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเตาดำ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยมงคล
45) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางปลา ตำบลบางปลา
46) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำจืด องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เลิศลัคน์ ภาคาผล (2560, หน้า 83,86) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัย พบว่า 1) ครูสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ด้านสมานัตตตา รองลงมา คือ ด้านอัตถจริยา ด้านปิยวาจา ตามลำดับ และหลักการบริหารโดยใช้สังคหวัตถุ 4 น้อยที่สุด คือ ด้านทาน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอายุและวุฒิทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทานและด้านปิยวาจาไม่แตกต่างกัน แต่ด้านอัตถจริยาและสมานัตตตา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด) (2561, หน้า 133-134) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นการศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทานตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .033.

แนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีดังนี้

1) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทาน ผู้บริหารควรส่งเสริมบุคลากรโดยจัดให้มีสวัสดิการด้านต่าง ๆ อย่างพึงพอใจ

2) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา ควรใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ให้กำลังใจ ไม่ใช้คำพูดส่อเสียด หรือคำกล่าวที่เพ้อเจ้อ

3) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา ควรบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอตามโอกาสสมควร

4) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา ควรมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของ สถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมสังคหวัตถุ 4

ปิยะบุตร รักษ์วงษ์ (2556, หน้า 109-110) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่หนึ่ง ได้แก่ด้านปิยวาจา และด้านสมานัตตตา รองลงมาได้แก่ด้านอัตถจริยา ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านทานการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตาม

หลักสังคหวัตถุ4 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง/หน้าที่ การฝึกอบรม และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อชุมชน/สังคมเมื่อจำแนกตามอายุระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี คือ

1) ด้านทาน ผู้บริหารควรสอนงาน แนะนำให้บุคลากรที่ขาดความรู้และประสบการณ์ตามสมควร

2) ด้านปิยวาจา ผู้บริหารควรใช้คำพูดที่มีประโยชน์ มีเหตุผลและกล่าวถูกกาลเทศะ ควรกล่าวยกย่อง หรือชมเชยบุคลากรที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจและด้วยความยินดี

3) ด้านอัตถจริยา ผู้บริหารควรร่วมช่วยแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจ และกระตือรือร้น ผู้บริหารควรมีความยินดีที่จะช่วยเหลือบุคลากรอย่างเสมอภาค

4) ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารควรวางตนเสมอต้นเสมอปลายกับบุคลากรทุกคนผู้บริหารควรปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีความเป็นกันเอง ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเหมาะสมกับบทบาทของผู้นำ

พระสมุห์สัมฤทธิ์ ติสฺสานุตฺตโร (ดิสสา) (2555, หน้า147-150) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้หลักทาน ด้านการใช้หลักปิยวาจา ด้านการใช้หลักอัตถจริยา และด้านการใช้หลักสมานัตตตา ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการงาน และประสบการณ์การสอน พบว่า หัวหน้าฝ่ายทางการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในการบริหารงานบุคคลด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา

แนวการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านทาน ผู้บริหารขาดการสร้างขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น ควรจัดสรรงบประมาณ และสวัสดิการอย่างเพียงพอ และให้การสนับสนุนงานกิจกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนด้านปิยวาจา ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ต่อผู้ใต้บังคับยัญชาน้อย และพูดจาในที่ประชุมไม่สุภาพ ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้านอัตถจริยา การสงเคราะห์ผู้

ใต้บังคับบัญชาและญาติช้าและไม่ยุติธรรม ผู้บริหารต้องประพฤติตนเป็นกลางมีการสงเคราะห์ผู้ใต้บังคับบัญชา และญาติอย่างจริงใจเท่าเทียมกัน ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อย และยังวางตนไม่เป็นกลางพอและมีการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบวินัยยังไม่เคร่งครัดพอ ผู้บริหารต้องบริหารงานบุคคลทุกระดับอย่างสม่ำเสมอเท่าเทียมกันและผู้บริหารต้องสร้างภาวะผู้นำอย่างเสมอต้นเสมอปลายต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

พระคำจันทร์ คุณวโส (วงษ์ชาลี) (2556, หน้า 20-21) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติของครูผู้สอนการบริหารบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการพัฒนา หรือจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นภายในโรงเรียนเครือข่ายที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารควรให้ของกำนัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในโอกาสที่เหมาะสม เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารควรอนุมัติการจ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เพียงพอต่อความต้องการและมีความรวดเร็ว และผู้บริหารควรจัดให้โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ งานการศึกษาเพื่อให้ทุกฝ่ายทราบอย่างทั่วถึง

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักอิทธิบาทธรรมในการปลูกฝังคุณธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการตามหัวข้อขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.8 สรุป

3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงร่างงานวิจัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัย และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหา

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือและนำ เครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างผลการวิจัย เพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ตรวจความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมเสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีแบบแผนของการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวการณ์ที่ไม่มีการทดลอง (The one shot, no experimental case study)

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ (Independent Variable) หรือตัวแปรทำนาย (Predicted Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) หรือตัวแปรเกณฑ์ (Criteria Variables) ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (X_{tot}) ได้แก่ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกเป็น 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) โดยบูรณาการกับสังคหวัตถุ 4 (มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2539, องฺ.จตุกฺก. (ไทย) 21/32/51) ได้แก่

1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน

2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา

3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา

4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา

2. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) ได้แก่ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำแนกเป็น 3 ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 7) ดังนี้ คือ

1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ทั้งหมด จำนวน 53 แห่ง

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 46 แห่ง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) (โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และวิธีการเทียบสัดส่วน) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู/ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 322 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และนิยามศัพท์เฉพาะที่

กำหนด จึงได้สร้างข้อคำถามภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย 4 ด้าน พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (กระทรวงศึกษาธิการ,พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545, หน้า 12 และมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2539, หน้า 4-13 องฺ.จตุกฺก. (ไทย) 21/32/51) จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 7) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเป็นเครื่องมือจำนวน 30 ข้อ

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 อันดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (Likert, 1961, p.161)

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 /มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 /มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 /มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 /มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 /มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด

3.4.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดสำหรับเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามต่อไป

2. ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ แล้ว นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับแก้ตามคำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

3.4.2 การตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

1. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ถ้อยคำ(Wording) ของข้อคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่

2. นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

3. คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4. ปรับแก้ภาษาและข้อความตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้มีความชัดเจนในการสื่อความหมายมากยิ่งขึ้น

3.4.3 การตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตั้งแต่ 36 คนขึ้นไป

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่มีค่ามากกว่า 0.70

3. พิจารณาปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามรายข้อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ สำหรับนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ถ้อยคำของข้อคำถาม

3.5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 322 ฉบับ

3.5.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

3.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (John W. Best, 1993, p.190)

1.00 - 1.49 หมายถึงการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึงการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก

4.50 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากที่สุด

3.6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์แปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐาน อยู่ในระดับน้อย

1.00 -1.50 หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson’s product moment correlation coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แล้วแปลความหมาย (เฉลิมศรี อรรจนกุล, 2558, หน้า 206) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.80 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงหรือสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.60 – 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.40 – 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 – 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์พิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกันหรือผกผันกัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรทำนาย (Predicted Variables) ทุกตัว ต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าความคงทน

การยอมรับ (Tolerance) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องมากกว่า 0.19 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance inflation factor : VIF) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องไม่เกิน 5.3 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2555, หน้า 227-228)

3.7 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู/ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา “การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร” โดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างด้วย Google Forms ไปยังสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 46 แห่ง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 322 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 2 คน ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 2 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 322 ฉบับ จากทั้งหมด 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	19.88
หญิง	258	80.12
รวม	**322**	**100.00**
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	40	12.42
31 – 40 ปี	114	35.40
41 – 50 ปี	102	31.68
51 ปี ขึ้นไป	66	20.50
รวม	**322**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	98	30.44
ปริญญาตรี	207	64.28
ปริญญาโท	17	5.28
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	**322**	**100.00**
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	46	14.29
กรรมการสถานศึกษา	92	28.57
ครู/ผู้ดูแลเด็ก	92	28.57
ผู้ปกครองเด็ก	92	28.57
รวม	**322**	**100.00**
ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
ไม่เกิน 5 ปี	167	51.87
6 – 15 ปี	134	41.60
16 – 25 ปี	21	6.53
26 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	**322**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 80.12 และรองลงมาเป็นเพศชาย มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.88, อายุผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31– 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 รองลงมา คือ ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 41–50 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 31.68 ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.42, ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมา คือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 และน้อยที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.28, ตำแหน่งหน้าที่การงาน
ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ เป็นกรรมการสถานศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นครู/ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นผู้ปกครองของเด็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29, ประสบการณ์ในตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปีมากที่สุด คือ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 51.87 รองลงมา คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 6 - 15 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และน้อยที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 16 – 25 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.53

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4.2 - 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
1. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน ($\mathbf{X_1}$)	4.55	0.59	มากที่สุด
2. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา ($\mathbf{X_2}$)	4.56	0.59	มากที่สุด
3. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$)	4.58	0.60	มากที่สุด
4. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$)	4.61	0.57	มากที่สุด
รวม (X_{tot})	**4.58**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.59) และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา ($\overline{X}$ = 4.61, S.D = 0.57) รองลงมา คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.60) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา ($\overline{X}$ = 4.56, S.D.= 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน (X_1)

n = 322

การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน(X_1)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ แก่บุคลากรเท่าเทียมกัน	4.58	0.59	มากที่สุด
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรปรับปรุงการทำงานให้มี ประสิทภาพอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์	4.52	0.59	มากที่สุด
3. ผู้บริหารให้คำแนะนำ ให้การปรึกษา ในการปฏิบัติงานและเรืองอื่น ๆ ด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ	4.56	0.57	มากที่สุด
4. ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาวิชาการ และการปฏิบัติงานทั่วไปให้แก่บุคลากรด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	4.55	0.58	มากที่สุด
5. การบริหารงานในสถานศึกษา ทุกฝ่ายมีการประชุมปรึกษาประสานการทำงานร่วมกัน ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ	4.58	0.62	มากที่สุด
6. บุคลากรได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้อย่างพึงพอใจ	4.51	0.60	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากร และผู้เรียนอยู่เสมอ	4.57	0.60	มากที่สุด
8. ผู้บริหารมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	4.54	0.57	มากที่สุด
รวม	**4.55**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักทานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ แก่บุคลากรเท่าเทียมกัน *($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.59)* รองลงมา คือ การบริหารงานในสถานศึกษา ทุกฝ่ายมีการประชุม ปรึกษา ประสานการทำงานร่วมกัน ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำงานด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.62) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากรและผู้เรียนอยู่เสมอ *($\overline{X}$ = 4.57, S.D.= 0.60)* ผู้บริหารให้คำแนะนำ ให้การ

ปรึกษา ในการปฏิบัติงาน และเรืองอื่น ๆ ด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ *(*$\overline{X}$ = 4.56, S.D.= *0.57)* ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาวิชาการ และการปฏิบัติงานทั่วไปให้แก่บุคลากรด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.55,S.D.= 0.58) ผู้บริหารมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผลงานการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.54,S.D.= 0.57) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.52, S.D.= 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้อย่างพึงพอใจ ($\overline{X}$ = 4.51, S.D.= 0.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา (X_2)

n = 322

การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา (X_2)	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
9. ผู้บริหารมีวาทศิลป์ที่ดีในการพูดให้บุคลากรปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย	4.50	0.61	มากที่สุด
10. ผู้บริหารพูดอย่างสร้างสรรค์กับครู และเด็ก ทำให้เกิด กำลังใจในการปฏิบัติงาน	4.51	0.59	มากที่สุด
11. ผู้บริหารชี้แจงนโยบายและเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ แก่บุคลากรโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และน่าฟัง	4.59	0.59	มากที่สุด
12. ผู้บริหารไม่กล่าววาจาเท็จ ส่อเสียด หยาบคาย เพ้อเจ้อ และไร้สาระ	4.62	0.59	มากที่สุด
13. ผู้บริหารให้เกียรติบุคลากร ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานสถานศึกษาด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	4.61	0.55	มากที่สุด
14. ผู้บริหารมีจิตวิทยาในการพูดโน้มน้าวจิตใจ ให้กำลังใจแก่บุคลากร และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่	4.52	0.59	มากที่สุด
15. ผู้บริหารยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญกำลังใจบุคลากร ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเสมอ	4.58	0.59	มากที่สุด
16. ผู้บริหารพูดสุภาพสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในการปฏิบัติงานและงานสำเร็จตามเป้าหมาย	4.57	0.59	มากที่สุด
รวม	**4.56**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักปิยวาจา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D.= 0.59) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารไม่กล่าววาจาเท็จ ส่อเสียด หยาบคาย เพ้อเจ้อ และไร้สาระ ($\overline{X}$ = 4.62, S.D.= 0.59) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้เกียรติบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานสถานศึกษาด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.61, S.D = 0.55) ผู้บริหารชี้แจงนโยบายและเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ แก่บุคลากร โดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และน่าฟัง ($\overline{X}$ = 4.59, S.D.= 0.59) ผู้บริหารยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญกำลังใจบุคลากรที่ประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานเสมอ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D = 0.59) ผู้บริหารพูดสุภาพ สร้างสรรค์ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีในการปฏิบัติงาน และงานสำเร็จตามเป้าหมาย ($\overline{X}$ = 4.57, S.D = 0.59) ผู้บริหารมีจิตวิทยา พูดโน้มน้าวจิตใจ ให้กำลังใจบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ($\overline{X}$ = 4.52, S.D.= 0.59) ผู้บริหารพูดอย่างสร้างสรรค์กับครูและเด็ก ทำให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.59) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีวาทศิลป์ที่ดีในการพูดให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ($\overline{X}$ = 4.50, S.D.= 0.61)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา (X_3)

n = 322

การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา(X_3)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
17. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร เด็ก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาสม่ำเสมอ	4.62	0.56	มากที่สุด
18. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีระเบียบวินัย ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์เสมอ	4.64	0.58	มากที่สุด
19 ผู้บริหารวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากรเลื่อนตำแหน่งให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร	4.64	0.56	มากที่สุด
20. มีการจัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านวิชาการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ให้บุคลากรเสมอ	4.51	0.66	มากที่สุด
21.ผู้บริหารมีการช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในทางสร้างสรรค์ ถูกต้อง และเหมาะสม	4.54	0.62	มากที่สุด
22. ผู้บริหารพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้วิทยาการ สื่อ	4.56	0.60	มากที่สุด
23. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุม ปรึกษา รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการศึกษาเสมอ	4.58	0.61	มากที่สุด
24. ผู้บริหารให้การช่วยเหลือสงเคราะห์งานต่าง ๆ แก่บุคลากร ญาติ ผู้ปกครองเด็ก และชุมชนเสมอ	4.56	0.64	มากที่สุด
รวม	**4.58**	**0.60**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารมีการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากร และเลื่อนตำแหน่งให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีระเบียบวินัย ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์เสมอ ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.58)

ผู้บริหารมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร เด็ก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาเสมอ ($\overline{X}$ = 4.62, S.D.= 0.56) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุมปรึกษา รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจัดการศึกษาอยู่เสมอ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.61) ผู้บริหารพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้วิทยาการ สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D.= 0.60) ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์บุคลากร ญาติ ผู้ปกครองและชุมชนเสมอ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D = 0.61) ผู้บริหารมีการช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในทางสร้างสรรค์ถูกต้องและเหมาะสม($\overline{X}$= 4.54, S.D= 0.62) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านวิชาการ การวางแผน การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ให้บุคลากรเสมอ ($\overline{X}$ = 4.51, S.D = 0.66)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาครการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา (X_4)

n = 322

การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา (X_4)	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
25.ผู้บริหารวางตนเหมาะสม และรับฟังความคิดเห็น จากทุกฝ่ายเสมอ	4.62	0.60	มากที่สุด
26. ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต โดยไม่แสวงหาประโยชน์ ส่วนตน	4.66	0.58	มากที่สุด
27. ผู้บริหารเป็นกันเอง ไม่ถือตน วางตนเหมาะสมในฐานะ ต่าง ๆ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	4.68	0.53	มากที่สุด
28. ผู้บริหารมีความมุงมั่น ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แม้จะมีปัญหา หรือข้อจำกัด	4.56	0.57	มากที่สุด
29. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมใน การวางแผนงานต่าง ๆ ยอมรับข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ และรับฟังเสมอ	4.60	0.57	มากที่สุด
30. ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ	4.58	0.58	มากที่สุด
31. ผู้บริหารมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคคลและมี ความประนีประนอม ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	4.58	0.59	มากที่สุด
32. มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน นิเทศติดตาม สรุปประเมินผล และรายงานผู้บริหารทราบเสมอ	4.57	0.58	มากที่สุด
รวม	**4.61**	**0.57**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารเป็นกันเอง ไม่ถือตน วางตนเหมาะสมในฐานะต่าง ๆ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.53) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.= 0.58) ผู้บริหารวางตนเหมาะสมกับบทบาทผู้บริหารและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายด้วยความเต็มใจ ($\overline{X}$ = 4.62, S.D.= 0.60) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่าง ๆ ยอมรับข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ และรับฟังอย่างเสมอภาค ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.57) ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.58) ผู้บริหารมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคคลและมีความประนีประนอม ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.59) มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน นิเทศติดตาม สรุป ประเมินผล และ
รายงานผู้บริหารทราบเสมอ ($\overline{X}$ = 4.57, S.D.= 0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แม้จะมีปัญหา หรือข้อจำกัด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D.= 0.57) ตามลำดับ

<u>ตอนที่ 3</u> ผลการวิเคราะห์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4.7 - 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

n = 322

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_1)	4.57	0.60	มากที่สุด
2. มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2)	4.55	0.60	มากที่สุด
3. มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3)	4.49	0.62	มาก
รวม	**4.54**	**0.61**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, S.D.= 0.61) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_1) ($\overline{X}$ = 4.57, S.D.= 0.60**)** รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2) ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.60)และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ **3** คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3) ($\overline{X}$ **=** 4.49, S.D.= 0.62)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\mathbf{Y_1}$)

n = 322

มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\mathbf{Y_1}$)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีระบบการบริหารจัดการและ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.66	0.57	มากที่สุด
2. มีหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นระบบและ ครอบคลุมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.68	0.54	มากที่สุด
3. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบริหารจัดการผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และ เหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนของเด็กในสถานศึกษา	4.59	0.57	มากที่สุด
4. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีโครงสร้างอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และจัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารเหมาะสม เป็นระบบ	4.55	0.61	มากที่สุด
5. มีการจัดการพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยเพียงพอ และเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก	4.51	0.63	มากที่สุด
6. จัดให้มีระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมทั้งป้องกันภัย จากบุคคลภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.52	0.63	มากที่สุด
7. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีแผนและดำเนินการตรวจ สุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี ดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้นและการป้องกันโรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้นให้แก่เด็ก	4.59	0.60	มากที่สุด
8. จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.54	0.63	มากที่สุด
9. จัดบริเวณห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน ที่ล้างมือ อุปกรณ์ ภาชนะ และเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอ สะอาด และปลอดภัยให้แก่เด็ก	4.51	0.63	มากที่สุด
10. มีคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.58	0.58	มากที่สุด
รวม	**4.57**	**0.60**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.57, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นระบบ และครอบคลุมพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.54) รองลงมา คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีระบบการบริหารจัดการและข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.66, S.D. = 0.57) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบริหารจัดการ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนของเด็กในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.59, S.D = 0.57) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีแผนและดำเนินการตรวจสุขภาพส่งเสริมสุขภาพอนามัยประจำวัน ประจำปี ตลอดถึงการดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น และการป้องกันโรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้นให้แก่เด็ก ($\overline{X}$ = 4.59, S.D.= 0.60) มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.= 0.58) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีโครงสร้างตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและจัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารเหมาะสมเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.61) จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ($\overline{X}$ = 4.54, S.D.= 0.63) จัดให้มีระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และภัยพิบัติความเสี่ยงของพื้นที่ รวมทั้ง ป้องกันภัยจากบุคคลภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็ก ($\overline{X}$ = 4.52, S.D.= 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดการพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เพียงพอ และเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก ($\overline{X}$ = 4.51, S.D.= 0.63) ตามลำดับและจัดบริเวณห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน ที่ล้างมือ อุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอ สะอาดและปลอดภัยเสมอ ($\overline{X}$ = 4.51, S.D.= 0.63)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2)

n = 322

มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11. ครูมีแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการดำเนินงานและประเมินผล	4.63	0.56	มากที่สุด
12. จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์เรียนรู้ การเล่นที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บูรณาการตามธรรมชาติด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ และปฏิสัมพันธ์	4.59	0.60	มากที่สุด
13. ครูเลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่น จัดสภาพแวดล้อมภายในภายนอก และแหล่งเรียนรู้ที่พอเพียงเหมาะสม และปลอดภัย	4.53	0.63	มากที่สุด
14. ครูเฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะๆ ตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก ฟัน ช่องปาก ตา หู และให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนเพียงพอ เหมาะสม	4.59	0.58	มากที่สุด
15. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ และ ตั้งคำถามเพื่อสืบหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างของเด็ก	4.54	0.61	มากที่สุด
16. จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็ก มีนิสัยรักการอ่าน ฝึกฟัง พูดถาม ตอบ เล่า วาดเขียนเบื้องต้น และสื่อสาร สนทนา ตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการของเด็ก	4.56	0.60	มากที่สุด
17. จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเด็ก	4.54	0.61	มากที่สุด
18. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.50	0.61	มากที่สุด

มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
			n = 322
19. จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เด็กกับเด็ก และส่งเสริมแสดงออก โดยผ่านศิลปะ ดนตรี หรือตามความสนใจ	4.55	0.58	มากที่สุด
20. จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนและเพื่อการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นแต่ละชั้น จนถึงชั้น ป.1	4.49	0.63	มากที่สุด
รวม	**4.55**	**0.60**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ครูมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ ครูเฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ ตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก ความสะอาดของร่างกาย ฟัน ช่องปาก ตา หู และให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วน เพียงพอ เหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.59, S.D. = 0.58) ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้การเล่นที่หลากหลายและจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กบูรณาการตามธรรมชาติด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำและปฏิสัมพันธ์ ($\overline{X}$ = 4.59, S.D.= 0.60) จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ฝึกฟัง พูด ถาม ตอบ เล่า วาดเขียนเบื้องต้นและสื่อสาร สนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ($\overline{X}$ = 4.56, S.D = 0.60) จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคงระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เด็กกับเด็กและส่งเสริมให้เด็กแสดงออก โดยผ่านศิลปะ ดนตรี หรือตามความสนใจ ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.58) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ และตั้งคำถาม ให้เด็กสืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก ($\overline{X}$ = 4.54, S.D.= 0.61) จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่ และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการเด็ก

($\overline{X}$ = 4.54, S.D.= 0.61) ครูเลือกใช้สื่อ / อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่น และจัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก แหล่งเรียนรู้ที่พอเพียง เหมาะสม ปลอดภัย ($\overline{X}$ = 4.53, S.D.= 0.63) จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.61) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และเพื่อการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละขั้นจนถึงชั้น ป.1 ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครมาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3)

n = 322

มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
21. เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย สูงดีสมส่วน และ บันทึกเป็นรายบุคคล	4.49	0.60	มากที่สุด
22. เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้านคือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย รับรู้ เข้าใจภาษา การใช้ภาษา การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กแรกเกิด ถึงอายุ **2** ปี 11 เดือน)	4.39	0.66	มากที่สุด
23. เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย และมีสุขภาพช่องปากดี ฟันไม่ผุ	4.39	0.66	มากที่สุด
24. เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้านคือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กอายุ**3** ปีถึง อายุ **6** ปี)	4.49	0.59	มากที่สุด
25. เด็กมีพัฒนาการด้านเคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เคลื่อนไหว ทรงตัวได้ดี ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาน งานระหว่างตากับมือได้ตามวัย	4.53	0.60	มากที่สุด
26. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น แสดงออกร่าเริงแจ่มใส รู้สึกดีต่อตนเอง และผู้อื่นสมวัย สามารถอดทน รอคอย และปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ใหม่ ๆ ได้สมวัย	4.55	0.61	มากที่สุด

มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
27. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ บอกเกี่ยวกับตัวเอง บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้สมวัย	4.55	0.57	มากที่สุด
28. เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ เวลา และแก้ปัญหาได้สมวัย	4.55	0.64	มากที่สุด
29. เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและสื่อสาร เช่น สามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา สื่อสาร และมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การวาด การเขียนคำ การอ่านเบื้องต้นได้สมวัย ตามลำดับพัฒนาการ	4.51	0.61	มากที่สุด
30. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มีคุณธรรม มีวินัย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม	4.55	0.62	มากที่สุด
รวม	**4.49**	**0.62**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย (Y_3) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ บอกเกี่ยวกับตัวเอง บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้สมวัย ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.57) รองลงมาคือ เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น แสดงออกร่าเริง แจ่มใส รู้สึกดีต่อตนเองผู้อื่นสมวัย สามารถอดทน รอคอย และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.61) เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มีคุณธรรม มีวินัย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม ($\overline{X}$ = 4.55, S.D.= 0.62) เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ เวลา และแก้ปัญหาได้สมวัย ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.64) เด็กมีพัฒนาการด้านเคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เคลื่อนไหว ทรงตัวได้ดี ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย ($\overline{X}$ = 4.53, S.D.= 0.60) เด็กมีพัฒนาการด้านภาษา และสื่อสาร เช่น สามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา สื่อสาร และมีทักษะในการดูรูปภาพสัญลักษณ์ การวาด การเขียนคำ การอ่านเบื้องต้นได้สมวัย ตามลำดับพัฒนาการ ($\overline{X}$ = 4.51, S.D.= 0.61) เด็กมี

พัฒนาการสมวัย 5 ด้าน คือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กอายุ **3** ปีถึงอายุ 6 ปี) ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.59) เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย สูงดีสมส่วนและบันทึกเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 22 และ 23 คือ เด็กมีพัฒนาการสมวัย **5** ด้าน คือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย รับรู้ เข้าใจภาษา

การใช้ภาษา การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กแรกเกิด ถึงอายุ **2** ปี 11 เดือน) ($\overline{X}$ = 4.39, S.D.= 0.66) และเด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย และมีสุขภาพช่องปากดี ฟันไม่ผุ ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

<u>ตอนที่ 4</u> ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น เพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นว่าตัวแปรต้นแต่ละตัว จะต้องไม่สัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s product correlation coefficient) มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Y_{tot})

n = 322

	ทาน (X_1)	ปิยวาจา (X_2)	อัตถจริยา (X_3)	สมานัตตตา (X_4)	ภาพรวม (X_{tot})	ภาพรวม (Y_{tot})
(X_1)	1					
(X_2)	.808**	1				
(X_3)	.766**	.815**	1			
(X_4)	.752**	.832**	.864**	1		
(X_{tot})	.901**	.936**	.934**	.928**	1	
(Y_{tot})	.680**	.695**	.734**	.755**	.773**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ตัวแปรต้นแต่ละตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .680**-.936** ดังนั้น เพื่อป้องกันการเกิดภาวะ Multicollinearity ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบ collinearity โดยพิจารณาจากค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.12 ค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครในแต่ละด้าน

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Collinearity statistic	
	Tolerance	VIF
ทาน (X_1)	.310	3.222
ปิยวาจา (X_2)	.221	4.525
อัตถจริยา (X_3)	.213	4.693
สมานัตตตา (X_4)	.204	4.900

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ดัชนีบอกภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ค่าความคงทนของการยอมรับ Tolerance มีค่าอยู่ระหว่าง .204 - .310 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 3.222–4.900 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงพอที่จะทำให้เกิดปัญหา Collinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ regression เป็นลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยทำการทดลอง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อพิจารณาตามตัวแปรที่เข้าสมการตามลำดับความสำคัญ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Y_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.046	.160		6.554	.000
สมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$)	.429	.076	.407	5.638	.000
ทาน ($\mathbf{X_1}$)	.184	.053	.197	3.474	.001
อัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$)	.202	.065	.231	3.117	.002

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.782
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R square)	.611
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับตัวแล้ว (Adjusted R square)	.607
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error)	.261

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ สมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$) ทาน ($\mathbf{X_1}$) อัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$) ซึ่งค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .782 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R square) เท่ากับ .611 หมายความว่า สมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$) ทาน ($\mathbf{X_1}$) อัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$) อธิบายความแปรปรวนของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 78.2 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับตัวแล้ว (Adjusted R square) เท่ากับ .607 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ .261 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $\hat{\mathbf{y}}_{tot}$= 1.046 + . 429 ($\mathbf{X_4}$) + .184 ($\mathbf{X_1}$) + .202 ($\mathbf{X_3}$)

สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{\mathbf{Z}}_{y}$= .407 ($\mathbf{Z_{X_4}}$) + .197 ($\mathbf{Z_{X_1}}$) + .231 ($\mathbf{Z_{X_3}}$)

4.5 สรุป

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครสมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$) ทาน ($\mathbf{X_1}$) และอัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$) สามารถทำนายมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้ร้อยละ 61.1

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษางานวิจัย เรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 2. เพื่อศึกษามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 3. เพื่อศึกษาการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 322 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน, คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 92 คน, ครู/ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 92 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 92 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 322 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีจำนวนมากที่สุด 258 คน คิดเป็นร้อยละ 80.12 และเป็นเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.88, อายุผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31– 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 114 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 รองลงมา คือ อายุ 41–50 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 31.68 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และน้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.42, ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด 207 คน คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 และน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.28, ตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ เป็นกรรมการสถานศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 เป็นครู/ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และเป็นผู้ปกครองของเด็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29, ประสบการณ์ในตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปีมากที่สุด คือ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 51.87 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ 6 - 15 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และน้อยที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 16 – 25 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.53

2. การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา รองลงมา คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทานตามลำดับ

3. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมา คือ

มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

4. การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน ($\mathbf{X_1}$) และการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$) สามารถทำนายมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้ร้อยละ 61.1

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรจะนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 หากพิจารณาตามการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน 2) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา 3) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา และ 4) การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญมากในการบริหารสถานศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา และการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารงานมากโดยเฉพาะการบริหารงานภายในสถานศึกษา การนำคำสอนทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานในสถานศึกษาด้วย เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นสุข เป็นหลักธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการปกครอง การดูแลคน เป็นหลักธรรมที่ควรมีไว้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และกำกับความประพฤติที่ดี ถือว่าเป็นหลักธรรมของผู้นำและผู้บริหารที่ดี ทำให้รู้จักและเข้าใจคนอื่น มองคนในแง่ดี เมื่อผู้บริหารมีความเข้าใจคนอื่นแล้ว ก็จะสามารถสร้างความศรัทธาให้แก่บุคลากร อันจะเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงส่งผลให้การ

บริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550, หน้า 13-14) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสังคหวัตถุ หมายถึง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่มายึดเหนี่ยวจิตใจ และประสานหมู่คณะไว้ ให้เกิดความสามัคคีและเพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข สังคหวัตถุเป็นเครื่องผูกใจคน และการที่จะผูกมัดใจคนได้นั้น ก็ต้องอาศัยหลักสังคหวัตถุ 4 สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2551) ได้กล่าวว่า สังคหพละ แปลว่า กำลังแห่งการสงเคราะห์ หรือมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญมากสำหรับนักบริหารผู้ทำงานให้สำเร็จ โดยอาศัยคนอื่น ถ้านักบริหารบกพร่องเรื่องมนุษย์สัมพันธ์ ก็จะไม่มีคนมาช่วยทำงาน เมื่อไม่มีใครช่วยทำงาน เขาก็เป็นนักบริหารไม่ได้ สอดคล้องกับหลักธรรมของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า เมื่อทุกคนต่างประพฤติสังคหวัตถุทั่วถึงกันแล้ว อย่าว่าแต่เฉพาะคนเฉพาะครอบครัวจะรักใคร่นับถืออยู่เป็นสุขสบายเลย ถึงคนทั้งหมู่บ้าน ทั้งเมือง ทั้งประเทศ ทั้งโลก ก็ต้องอยู่เป็นสุขสบายตลอดไปเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ท่าน จึงกล่าวว่า สังคหวัตถุทั้ง 4 อย่างเป็นคุณสำหรับยึดเหนี่ยวน้ำใจผู้อื่นให้รักใคร่นับถือช่วยเหลือกันอย่างวิเศษแท้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การใช้คุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบริหางานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การบริหางานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา การบริหางานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การบริหางานเชิงบูรณาการตามหลักทาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประดิษฐ์สมณคุณ (ฐานทตฺโต/ลือจันดา) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสังคหวัตถุธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท สังคหวัตถุธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน การผูกไมตรีเอื้อเฟื้อเกื้อกูลหรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ พูดแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ละเว้นความชั่วเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต มีจิตใจมั่นคง ไม่หวั่นไหวเปลี่ยนแปลงง่าย และดำรงตนไว้ไม่ให้ตกไปในความชั่ว ปฏิบัติกับคนทั้งหลายอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขร่วมแก้ไขปัญหากับประชาชน

ดังนั้น การทำงานร่วมกัน จะต้องช่วยเหลือกันด้วยกำลังงาน (กาย) กำลังความคิด และกำลังทรัพย์ สมานัตตตา : ร่วมทุกข์ร่วมสุขในทุกคราว การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ผู้ทำงานร่วมกันทุกคน จะต้องไม่ถือตัว มีความเสมอภาค วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ทำตนให้เป็นที่น่ารัก น่าเคารพนับถือ และน่าให้ความร่วมมือช่วยเหลือ การทำตนให้คงเส้นคงวา มีความมั่นคงในอารมณ์ (Maturity) หรือการมี EQ ที่ดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการ

บริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเป็นการกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีของครู ปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย บริหารงานสถานศึกษาเอาใจใส่ดูแลสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และเด็กนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถชักนำให้คนในองค์กรมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม สอดคล้องกับ นิตนิภา เสนาฤทธิ์ (2560, หน้า 17) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำแต่ละคน ที่แสดงออกถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ในการบริหาร เพื่อที่จะทำให้ผู้ร่วมงานดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ฝึกอบรมเกิดขึ้นได้ และขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง จะสามารถแสดงพฤติกรรมในการนำและมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานในทุก ๆ สถานการณ์

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 หรือโลกยุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก บุญพา พรหมณะ (2559, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในการที่จะใช้อำนาจ อิทธิพล หรือศิลปะการจูงใจให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นผู้ที่ขวนขวายช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ชุมชน สังคม ส่วนรวม หรือมีจิตสำนึกในการให้บริการแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และเด็กนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ รวดเร็ว ถูกต้อง โดยไม่ต้องร้องขอเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ สอดคล้องกับ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549ค, หน้า 70-75) ได้กล่าวถึง อัตถจริยา หมายถึง การทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น (สงเคราะห์ประชาชน) ตรงกับคำพังเพยที่ว่า “อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัวปั้นควาย ให้ลูกท่านเล่น” นักบริหารทำอัตถจริยาได้หลายวิธี เช่น บริการช่วยเหลือยามเขาป่วยไข้ หรือเป็นประธานในงานพิธีของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังโคลงโลกนิติที่ว่า อาศัยเรือนท่านให้ วิจารณ์เห็น ท่านทำการงานช่วยพร้อม แม้มีกิจโดยสาร นาเวศ พายค่อยช่วยค้าจ้วงจรดให้จนถึง สอดคล้องกับ บุญสิริ ชวลิตธำรง (2529ข, หน้า 23 - 31) ได้กล่าวถึง อัตถจริยา หมายถึง การประพฤติ ประโยชน์ต่อกันและกัน คือ การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน เช่น โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ตลอดถึงประเทศชาติ สิ่งใดที่เป็นโทษก็ควรละเว้น ไม่กระทำ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้ทั้งกาย วาจา ใจ ในทุกเวลาทุกโอกาส ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา คือ การบริหารงานเชิง

บูรณาการตามหลักปิยวาจา ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามที่ผู้บริหารแสดงความสุภาพ อ่อนน้อม และจริงใจต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และเด็กนักเรียน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2526, หน้า 101) อธิบายถึงคำว่า ปิยวาจา ไว้ในหนังสือเรียนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง พระพุทธศาสนา ไว้ว่า ปิยวาจา คือ การพูดดี มีเหตุผล มีประโยชน์ พูดจาด้วยวาจาไพเราะ อ่อนหวาน ไม่โกหก ปลิ้นปล้อน หลอกลวง ไม่พูดคำหยาบ คำพูดที่เป็นปิยวาจานั้น ผู้พูดจะต้องพูดด้วยความจริงใจ ปราศจากเล่ห์ เพทุบายให้เขาหลงคารม พูดด้วยความหวังดีแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549ค, หน้า 70 - 75) ได้กล่าวถึง ปิยวาจา หมายถึง การพูดถ้อยคำไพเราะ อ่อนหวาน (วจีไพเราะ) นักบริหารที่ดี จะรู้จักผูกใจคนด้วยคำพูดอ่อนหวาน คำพูดหยาบ กระด้าง ผูกใจใครไม่ได้ ตามปกติคนเราจะมัดสิ่งของ ต้องใช้ของอ่อน เช่น เชือกหรือลวดมัด ในทำนองเดียวกัน เราจะมัดใจคนได้ ก็ด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน ดังโคลงโลกนิติที่ว่า อ่อนหวานมานมิตรล้นเหลือหลาย หยาบบ่มีเกลอราย เกลื่อนใกล้ ดุจดวงศศิฉาย ดาวดาษ ประดับนาคสุริยะ ส่องดาราไร้ เมื่อร้อนแรงแสง สอดคล้องกับ วิมลศรี อุปรนัยและคณะ (2529, หน้า 32) ได้กล่าวถึงวาจาและการพูดว่า การพูดได้กับการพูดเป็นนั้น ต่างกัน เช่น เวลาที่เด็กเริ่มหัดพูดออกเสียงคำว่า แม่ได้ เราตื่นเต้นมาก และเราพูดว่าลูกพูดได้ แล้ว แต่การพูดเป็นเรื่องที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ จึงจะทำให้การพูดน่าสนใจและประสบความสำเร็จตามที่ผู้พูดต้องการ ก่อให้เกิดความเข้าใจกัน มีความประทับใจ สามารถชักจูงใจคนฟังได้ ดังนั้น ผู้พูดที่ดี จึงมิใช่มีแต่พรสวรรค์ แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ว่าต้องได้มาจากการศึกษาและฝึกฝน จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการพูดนั้น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้บริหารให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ หรือให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี จะช่วยผูกใจคนไว้ได้ สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549ง, หน้า 71) ได้กล่าวถึง ทาน คือ การให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ หรือให้ความรู้และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี จะช่วยผูกใจคนไว้ได้ การทำทานจะไม่สูญเปล่า ผู้ที่ให้สิ่งที่ดี ย่อมได้รับสิ่งที่ดีตอบแทน ดังพุทธพจน์ที่ว่า “มนาปทายี ลภเต มนาปํ” แปลว่า ผู้ให้สิ่งที่น่าพอใจย่อมได้รับสิ่งที่น่าพอใจ การให้ทานอาจให้ได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ อามิสทาน ให้สิ่งของแก่เพื่อน หรือผู้อื่นที่ด้อยกว่า รวมทั้งการให้รางวัลต่าง ๆ ธรรมทาน หรือวิทยาทาน หมายถึง การให้ธรรม การให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ให้รู้ดีรู้ชั่ว หรือการแนะนำให้รู้ศิลปวิทยาในการประกอบสัมมาชีพ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2526, หน้า 101) ได้กล่าวถึง ทาน ไว้ในหนังสือเรียนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง พระพุทธศาสนาว่า ทาน คือ การให้ปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ทานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. อามิสทาน หรือวัตถุทาน แปลว่า การให้วัตถุสิ่งของเป็นทาน เช่น เงิน เสื้อผ้า อาหาร สวัสดิการ หรือให้งานทำ เป็นต้น 2. ธรรมทาน คือการให้ความรู้ ความฉลาดเป็นทาน ได้แก่ การให้

การศึกษา ซึ่งการให้การศึกษาจะต้องให้ควบคู่กันไปทั้งด้านความรู้ (พุทธิศึกษา) และทางธรรมจริยศึกษา โดยเท่าเทียมกันนอกจากนี้ ทาน ยังรวมไปถึงความเมตตากรุณาต่อกันอีกด้วย 3. อภัยทาน คือ ให้ความเป็นมิตร ความไม่เป็นภัยต่อกัน

ผลการวิเคราะห์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมา คือ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และน้อยที่สุด คือคุณภาพของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยยึดหลักการบริหารงานให้สอดคล้องกับภารกิจหลัก คือ การจัดการศึกษาแก่เด็ก อายุ 2-5 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้กับเด็กก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา ประกอบกับนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เร่งรัดในเรื่องมาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้บุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาต่างมีความพร้อมในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี หลักชัย (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานีพบว่า โดยภาพรวมสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวรรณ์ ภิรมย์รักษ์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษา โดยควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจน และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน และการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาให้เกิดเครือข่ายมากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anne and Valerit (อ้างถึงใน วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง, 2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยความร่วมมือของชุมชน

ภายใต้การอุปถัมภ์ของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีศึกษาประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มีบทบาท และอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551, หน้า 2–5) ในการจัดแบ่งงาน ควรคำนึงถึงความพร้อม และศักยภาพของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก อาจรวมลักษณะงานวิชาการ และงานกิจการนักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน หรือรวมลักษณะงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมกับงานธุรการ การเงินพัสดุ เป็นกลุ่มงานเดียวกัน เป็นต้น การบริหารงานทั้ง 5 งานให้มีคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินงาน และสอดคล้องกับ คนึง สายแก้ว (2549, หน้า 289 –317) ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างหลากหลาย และทั่วถึง และได้ พันธกิจ **7** ประการ คือ 1)จัดระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) สร้างโอกาสให้เด็กกลุ่มเป้าหมายได้เข้าศึกษาในระดับปฐมวัยทุกคน 3) สร้างและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม และได้รับการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา 4) สร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ และระบบสารสนเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 5) สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม 6) ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และ 7) พัฒนาบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานในส่วนเป้าหมายกลยุทธ์ และตัวชี้วัด 2. จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสังเคราะห์รูปแบบองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไก การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีการบูรณาการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยตลอดรองลงมา คือ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2547, หน้า 73) ได้เสนอแนวการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผล โดยการจัดกิจกรรมการฟังนิทาน การทดลอง การแสดงผลงาน การดูภาพประกอบ การชมภาพยนตร์ การ์ตูน หรือเกมการศึกษา ทัศนศึกษา และการเล่นตามมุมต่าง ๆ ให้เด็กเล่าประสบการณ์ สอดคล้องกับแนวคิด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช(2538, หน้า 656 – 657) ที่กล่าวถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและคิดเชิงเหตุผลว่า มีหลากหลายวิธี เช่น การฝึกการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้คำถาม การสังเกตเปรียบเทียบ และใช้ความคิด เป็นต้น ซึ่งหลักสำคัญในการจัดกิจกรรมนั้น ต้องคำนึงถึงสื่อ และสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการความสนใจของเด็ก ซึ่งกิจกรรมอาจจะจัดในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ครู และเด็กจะสนทนาซักถามกัน หรือถ้าเป็นกลุ่มเล็ก อาจใช้กิจกรรมในรูปแบบการเล่น

เกม เป็นต้น พ่อแม่ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงมีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเล่านิทาน อีสป ประกอบคำถาม ช่วยส่งผลต่อพัฒนาการทางการคิดเชิงเหตุผลในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเปรียบเทียบ การจัดประเภท และการสรุปความ ซึ่งพัฒนาการในแต่ละด้านของการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันตามความสามารถพื้นฐานเดิมของเด็กแต่ละคน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพของเด็กปฐมวัย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับข้ออื่น แต่หากพิจารณาจากประเด็นคำถาม จะพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ เกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ จุฑา สุกใส (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมาย และการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายก่อน และหลังการทดลอง มีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติก่อนและหลังการทดลองมีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมาย และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ท่องคำคล้องจองแบบปกติ มีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติมีความก้าวหน้าของพัฒนาการทางการพูดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ ดิวอี้ และนักการศึกษากลุ่มมานุษยวิทยา กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติที่สุด โดยเด็กมีโอกาสเรียนรู้ฐานการเล่น การลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง กล่าวคือ การศึกษาค้นคว้า ทดลอง กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง (เยาวพา เดชะคุปต์.(2542, หน้า 79)

ดังนั้น จะเห็นว่า กิจกรรมการพัฒนาทักษะ การคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่เด็กได้รู้ผ่านการกระทำ ได้ปฏิบัติจริง ได้กระทำอย่างอิสระ และทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะในแต่ละกิจกรรมสามารถสร้างเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้านร่างกาย อารมณ์ -จิตใจ สังคม และสติปัญญา สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย กิจกรรมที่จัดต้องสามารถยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองได้มากที่สุด

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมการพัฒนาทักษะ การคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดเกมการศึกษา ทั้ง 8 กิจกรรม ได้แก่ ตัวเรา โรงเรียน ต้นไม้ และสัตว์น่ารัก นั้น มีประโยชน์อย่างยิ่งในการ

เสริมสร้างพัฒนาการทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก สิ่งสำคัญ คือ ความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนธรรมชาติของเด็กด้วย กิจกรรมต้องยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้เด็กเลือกด้วยตนเองได้มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา และการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา สามารถทำนายมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครได้ร้อยละ 61.1 โดยภาพรวมการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคณะกรรมการดำเนินการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม ทำให้การใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กเล็กมีความต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ โสรดา จิตรฉาย (2555, หน้า 89) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดส่วนในมาตรฐานด้าน ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งมีเครื่องเล่นสนามที่ไม่ได้มาตรฐาน และไม่หลากหลาย เนื่องจากเครื่องเล่นสนามมีราคาแพง ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณจำกัดที่จะดำเนินการจัดซื้อได้ เพราะต้องนำไปจัดซื้อ จัดหาสื่อวัสดุการเรียนการสอนสำหรับเด็ก สอดคล้องกับ ธนวรรณ เวียงสีมา (2546, หน้า 101–103) กล่าวถึง เครื่องเล่นสนามว่า เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมนันทนาการและส่งเสริมพัฒนาการทางกล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ของเด็ก อีกอย่างหนึ่งในช่วงระดับปฐมวัย การเล่นถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เด็กได้ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งทีเป็นสื่อ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของบุคคล ฟรอเบล (Froebel) ถือว่า การเล่นเป็นพัฒนาการขั้นสูงของเด็ก และพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก จะเกิดขึ้นโดยการเล่น การเล่นช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาในด้านมาตรฐานคุณภาพของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด จากการสังเกตพฤติกรรม

เด็กส่วนมากไม่มีความกล้าแสดงออก ขี้อาย เวลาเจอผู้ใหญ่ ไม่ยอมยกมือไหว้ หรือสวัสดี คุณครู ต้องคอยสั่งเสมอว่า เด็ก ๆ ทุกคน สวัสดีผู้ใหญ่พร้อมกัน ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจาก เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง ในการที่จะกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับ วารุณี เจริญรัตน โชติ (2543, หน้า 21) กล่าวว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กเพิ่มมากขึ้น สำหรับ ครู/ผู้ดูแลเด็ก ต้องมีการศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความสำคัญอย่างไร มีปัจจัย หรือองค์ประกอบใดบ้าง ที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองได้ เช่น การศึกษาทฤษฎี การพัฒนาบุคลิกภาพของ อีริคสัน (Erikson) เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ อารี เกษมรัติ (2533, หน้า 23) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน การเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่ การจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กทั้งสิ้น ฉะนั้น พ่อแม่ ครู ผู้ใกล้ชิด ควรให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ให้อิสระเด็กในการตัดสินใจ จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปไว้ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีประเด็นคำถาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้อย่างพึงพอใจ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย เรื่อง การเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยเร่งด่วน

2. จากผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีค่าเฉลี่ยมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่

มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ คุณภาพของเด็กปฐมวัย โดยมีประเด็นคำถาม 2 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และน้อยที่สุด คือ เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้าน คือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย รับรู้ เข้าใจภาษา การใช้ภาษา การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กแรกเกิดถึงอายุ 2 ปี 11 เดือน) และเด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย และมีสุขภาพช่องปากดี ฟันไม่ผุ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก ทั้งในด้านฟัน และช่องปาก โดยกำชับให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด จริงจัง และเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากสาธารณสุขที่รับผิดชอบในพื้นที่

3. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยเน้นการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา ($\mathbf{X_4}$) ทาน ($\mathbf{X_1}$) และอัตถจริยา ($\mathbf{X_3}$) เพราะสามารถทำนายมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้ร้อยละ 61.1 และควรสร้างมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ให้อยู่ในระดับที่เพิ่มขึ้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 และแนวทางการดำเนินการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อด้านอื่น เช่น การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อด้านการพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาการนำการบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา

4. ควรมีการศึกษา การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจาของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจในการบริหารงาน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กมล ภู่ประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : ก.พล.

กรมวิชาการ (2526, หน้า 101), **หนังสือเรียนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง พระพุทธศาสนา**

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551, หน้า 2–5)**, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.**

กระทรวงศึกษาธิการ**.** (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542** (ฉบับที่ 2)และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ **:** บริษัทสยามสปอรต์ ซินดิ เคท จำกัด

กาญจน์ เรืองมนตรี และ ธรินธร นามวรรณ. (2554). **การบริหารวิชาการและนวัตกรรม. การจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม **:** อภิชาตการพิมพ์.

จอมพงศ์ มงคลวานิช. (2555). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ **:** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา,** พิมพ์ครั้งที่ **2**, กรุงเทพฯ **:** บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด.

เฉลิมศรี อรรจนกุล. (2558). **การวิจัยนิเทศศาสตร์. สงขลา :** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545**). การบริหารงานวิชาการ.** ปัตตานี **:** ภาควิชาการบริหารการศึกษา.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2545). **การจัดการทรัพยากรบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ **9**. กรุงเทพฯ **:** เม็ดทรายพริ้นติ้งค์.

ดนัย เทียนพุฒ. (2545). **การบริหารงานบุคคลสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ **:** ดีเอ็นทีคอนซัลแตนท์.

ธงชัย สันติวงศ์. (2556)**. การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ **:** บริษัทประชุมช่าง จำกัด.

ธีรยุทธ พึ่งเทียร. (2554). **คู่มือประกอบการบรรยาย การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์.**

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. (2549). **การวัดและประเมินผลการศึกษา.** นครปฐม **:** คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2553). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์.** จันทบุรี **:** ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ **:** ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บันเทิง พาพิจิตร. **การปกครองตามแนวพุทธศาสตร์.** กรุงเทพฯ **:** สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2548.

บุญชม ศรีสะอาด. (2557). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา.** กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ **:** ภาพพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553**). การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ **:** บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2553). **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่.** กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549).**พุทธวิธีในการบริหาร,** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ **:** มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549ง, หน้า 71)**, หลักสังคหวัตถุ 4**

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต).(2549). **พุทธธรรม.** กรุงเทพฯ **:** บริษัท สหธรรมิกจำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ 15, กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). **ธรรมนูญชีวิต.** พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ **:** สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

พระพรหมคุณาภรณ์.(2554). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ 16, กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล). (2542). **ตอบปัญหาธรรมปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์ เอช ที พี เพรส.

พระมหาไกรวรรณ์ ชินทตฺติโย (ปุณขันธ์) ดร. และคณะ. (2560). **การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุขององค์กรชุมชน** อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.(2550).

พระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ ฐิติธมฺโม). (2542). **หลักธรรมกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิต.** กรุงเทพฯ **:** โรงพิมพ์ธุรกิจก้าวหน้า.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2542). **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพฯ **:** สุภา.

ภารดี อนันต์นาวี.(2555). **หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี **:** สำนักพิมพ์มนตรี.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดและการบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ **:** สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542, หน้า 79), **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ **:** นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

รุ่งรัช ชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.**เอกสารประกอบการสอน.

รุจีร์ ภู่สาระ และ จันทรานี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.** กรุงเทพ **:** บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด,

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ คณะ. (2555). **ระเบียบวิธีการวิจัย.** กรุงเทพฯ **:** พิมพ์ดีการพิมพ์

วศิน อินทสระ. (2544). **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ **:** ธนธัชการพิมพ์.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2550). **การปฏิรูปสถาบันการศึกษาและการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สู่การเป็นคนดีและอยู่เย็น เป็นสุข.** กรุงเทพฯ **:** อมรินทร์การพิมพ์.

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. **หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 01** พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง.2533), กรุงเทพฯ **:** อักษรเจริญทัศน์. 2544.

วิมลศรี อุปรนัยและคณะ (2529, หน้า 32), **หลักการพูด.**

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ **:** บุ๊คพอยท์.

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2545). **แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนฉบับที่ 9** (พ.ศ. 2545– 2549). กรุงเทพฯ **:** กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในท้องถิ่นระดับอุดมศึกษา** พ.ศ**. 2553**. กรุงเทพฯ **:** ภาพพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). **กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเล่ม 2.** กรุงเทพฯ **:** สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ **:** บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด

สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ **:** สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

หลักธรรมของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ. (วาสน์ วาสโน), **ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4**

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์.(2547). **Career Development in Practice**. ก. กรุงเทพฯ **:** เอชอาร์ เซ็นเตอร์.

อุดม เชยกีวงค์ และ กนิษฐาน แป้นสุวรรณ. (2548). **พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า.**กรุงเทพฯ **:** สำนักพิมพ์แสงดาว.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). **บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่คัดสรร**. กรุงเทพฯ **:** ภาพพิมพ์.

อุษณีย์ จิตตะปาโล และ นุตประวีณ์ เลิศกาญจนวัติ.(2548ก**). การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ **:** ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กมลวรรณ เอื้องเพ็ชร์, พิมผกา ธรรมสิทธิ์ และสุกัญญา รุจิเมธาภาส (2562) **ปัจจัยที่ส่งผลต่vความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ 2562 สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

กัมพล ขันทะวงษ์. (2555). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสหวิทยาเขตปราสาท พญาไผ่** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.

ขนิษฐา ยศเมฆ. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี.**

จริญญาภรณ์ ศรีจันดารี. (2552). **การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนเอกชน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2547, หน้า 73) **การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผล** จัดกิจกรรมการฟังนิทาน การทดลอง แสดงผลงาน ดูภาพประกอบการชมภาพยนตร์

จุฑา สุกใส (2555 **:** บทคัดย่อ) **ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและการจัดกิจกรรมท่องคำ คล้องจองแบบปกติ**

ฉัตรชัย ตันตรานนท์ (2562) **ปัญหาการศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารทั่วไปโรงเรียนวชิรวิทย์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่** หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ชญานิศฐ์ รักแจ้ง. (2554). **“การให้บริการของสำนักงานประกันสังคมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ตามทัศนะของผู้ประกันตน เขต กรุงเทพมหานคร**”

ธนวรรณ เวียงสีมา (2546 : หน้า 101–103) **เครื่องเล่นสนามเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมนันทนาการ**และส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ของเด็ก

ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562) **แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

นิตนิภา เสนาฤทธิ์ (2560, หน้า 17), **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา.**

บุญพา พรหมณะ (2559, หน้า 15), **ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล.**

บุญสิริ ชวลิตธำรง (2529ข, หน้า 23 - 31), **หลักสังคหวัตถุ 4**

ปราณี ประสิว. (2551). **การศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณด้านการบริหารการเงินบัญชี และพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา.

ปรีชาภรณ ศรีโยวงค. (2557).**สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.

พรรณกรณ์ ไชยศรี และนิยดา เปี่ยมชนะ.วารสารวิชาการธรรมทรรศน์ (2564). **แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น.**(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).จังหวัดขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ.

พระครูประดิษฐ์สมณคุณ (ฐานทตฺโต/ลือจันดา) (2555) **“การนำหลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเทศบาล** ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”

พระครูอาทรปริยัตยานุกิจ (สุจิตฺโต/เพียรสองชั้น). (2555). **“การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงานบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา** ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.

พระธนพร คุณสมฺปนฺโน (อาคะนิช) และคณะ. (2560). **การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา** ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

พระมหาเกียรติศักดิ์ ยันตรุ ดร. (2552). **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.**

พระมหาธฤติ วิโรจโน (รุ่งชัยวิทูร) (2552, หน้า 74) **“การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน**ในเขตธนบุรีสังกัดกรุงเทพมหานคร” **(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd Edition. New York: Harper an

พระมหานพดล สีทอง. (2554). **“ความสำคัญระหว่างคุณธรรมด้านสังคหวัตุ 4 และขันติ – โสรัจจะกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของบุคลากร :** ศึกษาเฉพาะกรณีของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข”

พระมหาบุญเพียร ปุญฺญวิริโย. (2544). **แนวคิดและวิธีการขัดเกลาสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา”.**

พระรณชัย อคฺคเตโช (พิลึก) (2556) **“การใช้คุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 จังหวัดนครสวรรค์

พุทธา โพธิ์มะฮาด. (2548). **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เพชร กล้าหาญ. (2552). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารงานบุคคล**ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7.

ฟรอเบล (Froebel) **ถือว่า การเล่นเป็นพัฒนาการขั้นสูงของเด็กและพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก** จะเกิดขึ้นโดยการเล่น การเล่นช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมและช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ภาคภูมิ จิรจตุรพรกลุ (2560) **แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว** หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มลิวัลย์ ภิรมย์รักษ์. (2561). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538 **:** 656 – 657) **“การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและคิดเชิงเหตุผลว่ามีหลากหลายวิธีสำหรับเด็ก”**

ลีน่า พอนมาเจดี. (2554). **สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานบุคคล**ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว.

วัลลา คงธรรม. (2558**). คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบุคคลของสถานศึกษา** สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2.

วารุณี เจริญรัตนโชติ (2543, หน้า 21), **หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย**

วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. (2557). **แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.**

วิทยานิพนธ์ **การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิต** วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วิทยานิพนธ์, คนึง สายแก้ว (2549 : 289–317) **นโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างหลากหลายและทั่วถึง**

วิทยานิพนธ์, มลิวรรณ์ ภิรมย์รักษ์ (2561) **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์, โสรดา จิตรฉาย (2555 : หน้า 89) **สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

Anne and Valerit (อ้างถึงใน วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง, 2561) **นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยความร่วมมือของชุมชน**ภายใต้การอุปถัมภ์ของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีศึกษา

ประเทศนิวซีแลนด์**ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด). (2561). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.

วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

อัญชลี หลักชัย (2562) **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี**หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง. (2561). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม.

วิไลวรรณ ยะสินธ์**.** (2552). **การบริหารงานบุคคลโรงเรียนราชประชานุเคราะห์** ภายหลังการย้าย ไปสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ.

วีระ สุรินทร์. (2553). **การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก**ในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.

ศิลป์ชัย อวงตระกูล. (2553). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4.

สนอง ศิลปะกุล. (2558). **การศึกษากระบวนการจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษา**ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1.

สอฝีน๊ะ จันพรมศรี. (2552). **สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคลากรตามทัศนะของบุคลากร**ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สายสมร ช้อทศันประสิทธิ (2559) **ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วo ท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี** หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สารนิพนธ์. **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สุทธิพงศ์ ปานเพ็ชร์. (2550). **การประยุกต์หลักพุทธธรรมกับวิถีชีวิตชุมชน.รายงานการวิจัยอิสระ**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สุวรรณี อยู่เปี่ยม. (2555). **การบริหารงานพัสดุของโรงเรียน**ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1.

อรรถพล พามี. (2556) **ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,

อัญชลี หลักชัย. (2562). **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี.

อารี เกษมรัติ (2533 : หน้า 23) **สภาพแวดล้อมทางบ้าน การเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่ การจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กทั้งสิ้น**

3) วารสาร

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสาหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 4 (2) : 127-136.

อรศิริ เกตุศรีพงษ์, **“สังคหวัตถุ 4 : วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการจัดการความรู้”.** Productivity World **เพื่อการเพิ่มผลผลิต.** ปีที่ 12 ฉบับที่ 68 (พฤษภาคม มิถุนายน 2550) 2550.

4) บทความจาก Internet

พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. **“สังคหวัตถุ 4 กับการนำไปใช้ในเรื่อง CSR”**. 2550. (10 มีนาคม 2561). http://www.pipat.com/2007/10/4-csr.htmld

2. ภาษาอังกฤษ

Armsrtong, Michael. (1995). **A Handbook of Personnel Management Practice**. London: Kogan.

Cascio, W.F. (1992**). Managing Human Resources.** 3 rd Edition. New York : McGraw Hill.

Cronbach, L. J. (1974). **Essential of Psychological Testing**. New York **:** Harper & Row.

Ernest, Dale. (1973). **Theory and Practice**. New York : McGraw – Hill.

Herbert A. Simon. (1947**). Administrative Behvior**. New york **:** Macmillian.

Mondy, W.R. & Noe, R.M.. (1990). **Human Resource Management**. Boston **:** Allyn & Bacon.

Newman, William H. and Summer, Charles E. (1964). **The Process of Management**. New Jersey **:** Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ดร. ชัยวัฒน์ เอี่ยมประภาศ (ด้านการส่งเสริมสวัสดิการสังคม)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสวัสดิการสังคม กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วุฒิการศึกษา รป.ด. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สถานที่ทำงาน เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. นายนที กุลธรรม (ด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

วุฒิการศึกษา รป.ม.รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

3. นางสาวสุดารัตน์ กุมขุนทด (ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย)

ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

วุฒิการศึกษา ค.ม. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)

สถานที่ทำงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๙/ว ๑๓๐๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร นายนที กุลธรรม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)” มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC) ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC) ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๙๙ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๙/ว ๑๓๐๔

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร นางสาวสุดารัตน์ กุมขุนทด ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดน่อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC) ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC) ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
โทร (87.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

ภาคผนวก ค
แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC)
และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางหาค่าเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)
เรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อ	สถานภาพส่วนบุคคล	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
1	**เพศ** - ชาย - หญิง	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
2	**อายุ** - ไม่เกิน 30 ปี - 31 – 40 ปี - 41 – 50 ปี - 51 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
3	**ระดับการศึกษา** - ต่ำกว่าปริญญาตรี - ปริญญาตรี - ปริญญาโท - ปริญญาเอก	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
4	**ตำแหน่งหน้าที่** - ผู้บริหารสถานศึกษา - กรรมการสถานศึกษา - ครู/ผู้ดูแลเด็ก - ผู้ปกครองเด็ก	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
5	**ประสบการณ์การทำงาน** - ไม่เกิน 5 ปี - 6 – 15 ปี - 16 – 25 ปี - 26 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปและผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
1. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน							
1	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันบุคลากร ในเรื่องการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเสมอภาค	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพอย่างยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ในการปฏิบัติงาน และอื่น ๆ ได้รับคำแนะนำให้การปรึกษา จากผู้บริหารด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาวิชาการ และการปฏิบัติงานทั่วไปในสถานศึกษาให้แก่บุคลากรด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	การบริหารงานในสถานศึกษา ทุกฝ่ายมีการประชุม ปรึกษา ประสานการทำงานร่วมกัน ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำงานด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	บุคลากรได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และมีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้อย่างพึงพอใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากร และผู้เรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผลงานการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปและผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
2. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา							
9	ผู้บริหารมีวาทศิลป์ที่ดีในการพูดให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารพูดอย่างสร้างสรรค์ให้ครู และเด็ก เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารชี้แจงนโยบายและเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ แก่บุคลากรโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพและน่าฟัง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารไม่กล่าววาจาเท็จ ส่อเสียด หยาบคาย เพ้อเจ้อ และไร้สาระ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารให้เกียรติบุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานสถานศึกษาด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารมีจิตวิทยาในการพูดโน้มน้าวจิตใจ ให้กำลังใจแก่บุคลากร และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	มีการยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญ กำลังใจบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานจากผู้บริหารเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	ผู้บริหารพูดสุภาพสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในการปฏิบัติงาน และทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

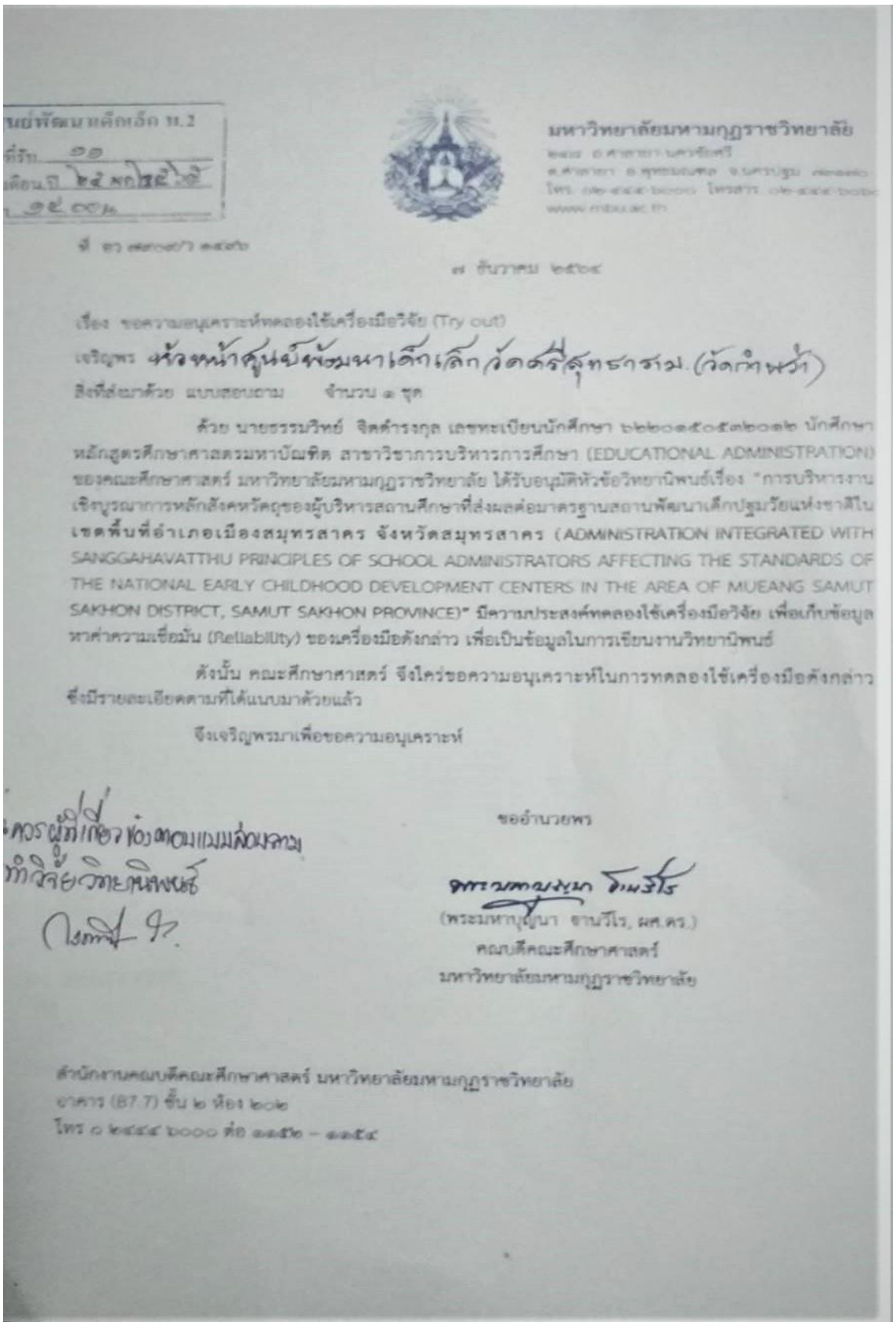
ข้อ	การบริหารงานเชิงบูรณาการหลัก สังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปและผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
4. การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสมานัตตตา							
25	ผู้บริหารวางตนเหมาะสมกับบทบาทผู้บริหาร และยินดีรับฟังความคิดเห็น จากทุกฝ่ายด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต โดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	ผู้บริหารเป็นกันเอง ไม่ถือตน วางตนเหมาะสมในฐานะต่าง ๆ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	ผู้บริหารมีความมุงมั่น ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถ แม้จะมีปัญหาหรือข้อจำกัด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่าง ๆ ยอมรับข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ และรับฟังอย่างเสมอภาค	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	ผู้บริหารมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคคลและมีความประนีประนอม ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน นิเทศ ติดตาม สรุป ประเมินผล และรายงานผู้บริหารทราบเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปผล			
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล	
มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย								
1	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีระบบการบริหารจัดการและข้อมูลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	มีหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นระบบ และครอบคลุมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบริหารจัดการ ครู และบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนของเด็กในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีโครงสร้างตัวอาคารที่มั่นคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและจัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารเหมาะสม และเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	มีการจัดพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เพียงพอและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	จัดให้มีระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และภัยพิบัติความเสี่ยงในพื้นที่ และป้องกันภัยจากบุคคลภายในและภายนอก	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีแผนดำเนินการตรวจสุขภาพส่งเสริมสุขภาพอนามัยประจำวัน /ปี /การดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น และการป้องกันโรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้นให้แก่เด็ก	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	จัดบริเวณห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน ที่ล้างมือ อุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอ สะอาด และปลอดภัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง และชุมชนให้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปและผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
11	ครูจัดแผนประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการดำเนินงานและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์ การเล่นที่หลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กบูรณาการตามธรรมชาติด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำและปฏิสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	ครูใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่น จัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก และแหล่งเรียนรู้ที่พอเพียง เหมาะสมและปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	ครูเฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ ตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก ความสะอาดร่างกาย ฟัน ช่องปาก สายตา หู และให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วน เพียงพอ เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ และตั้งคำถาม ให้เด็กสืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ฝึกฟัง พูด ถาม ตอบ เล่า วาดเขียนเบื้องต้น และสื่อสาร สนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	จัดกิจกรรม ประสบการณ์คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เด็กกับเด็กและให้เด็กได้แสดงออก ผ่านศิลปะ ดนตรี หรือความสนใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	จัดกิจกรรรกรรมกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเข้าสู่สถานพรงเพ พัฒนาเด็กปฐมวัย /โรงเรียน และปรับตัวก่อนเข้ารับสูงขึ้น การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จนถึงชั้น ป.1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	มาตรฐาน ที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	ผู้เชี่ยวชาญที่			สรุปและผล		
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
21	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย สูงดีสมส่วนและบันทึกเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22	เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้านคือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัยรับรู้ เข้าใจภาษา การใช้ภาษา การเข้าสังคมและช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กแรกเกิด ถึงอายุ **2** ปี 11 เดือน)	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย และมีสุขภาพช่องปากดี ฟันไม่ผุ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้านคือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กอายุ **3** ปี ถึง อายุ **6** ปี)	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	เด็กมีพัฒนาการด้านเคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เคลื่อนไหว ทรงตัวได้ดี ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น แสดงออกร่าเริงแจ่มใส รู้สึกดีต่อตนเองผู้อื่นสมวัย สามารถอดทน รอคอย และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ บอกเกี่ยวกับตัวเอง บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้สมวัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ เวลา และแก้ปัญหาได้สมวัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและสื่อสาร เช่น สามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา สื่อสาร และมีทักษะในการดูรูปภาพสัญลักษณ์ การวาด การเขียนคำ การอ่านเบื้องต้นได้สมวัย ตามลำดับพัฒนาการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มีคุณธรรม มีวินัย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ม.2
ที่รับ ๑๑
เดือน ปี ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙
เวลา ๑๕.๐๐ น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๑๑ ถ.ศาสตรา แขวงวังหิน
เขตศาสตรา กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร ๐๒-๔๔๔-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๓๐๙/ว ๑๔๗๖

๗ กันยายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out)

เรียน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสุทธาราม (วัดกำพร้า)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๔๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

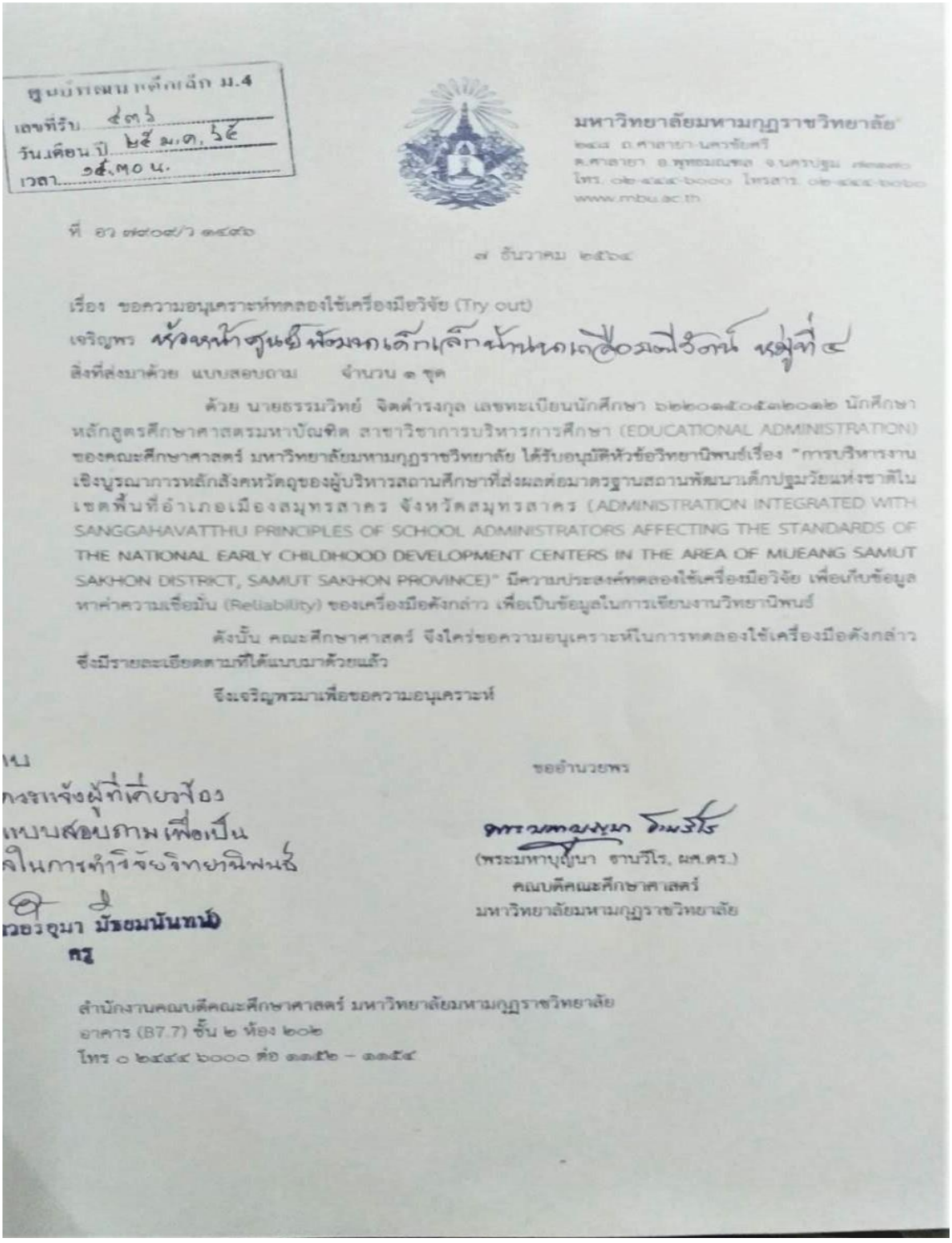
ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดตามที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

ศูนย์รวมเด็กเล็ก ม.4
เลขที่รับ ๔๓๖
วันเดือนปี ๒๕ ม.ค. ๖๕
เวลา ๑๕.๓๐ น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาสนา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๘๙-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๘๙-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๐๙/ว ๑๔๗๖

๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out)

เจริญพร ช่วงหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเสื่อมเฉลิมพระเกียรติ หมู่ที่ ๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๔๕๐๔๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดตามที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

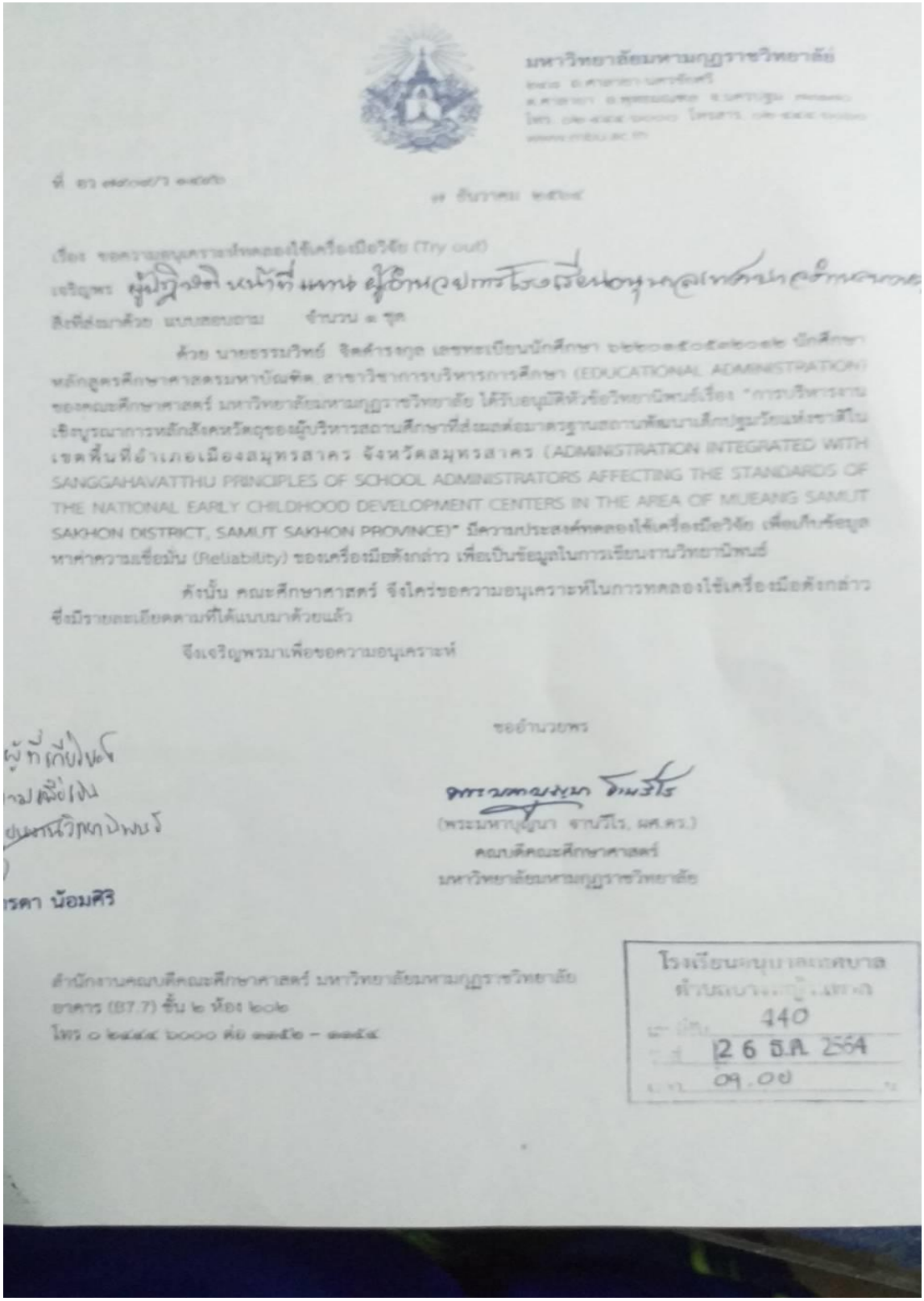
จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอ
ความร่วมมือผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็น
ข้อมูลในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์
เรียน อาจารย์ มัธยมนันทน์
ครู

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๙ ๖๐๐๐ ต่อ ๓๓๕๒ – ๓๓๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ อว ๗๓๐๕(๗)/ ๑๔๗๖

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out)

เรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๒๐๐๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการเขียนรายงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดตามที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา จานวิโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจเครื่องมือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
)
รดา น้อมศิริ

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (87.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๓๓๕๒ – ๓๓๕๔

โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลกลาง
เลขรับ 440
วันที่ 26 มี.ค. 2564
เวลา 09.00

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เทศบาลคำบลหาร
รับที่ ๘๕๖
วันที่ ๑๘ มี.ค. ๖๕
เวลา ๑๔.๕๐
☐ สำนักปลัดเทศบาล ☐ กองคลัง
☐ กองช่าง ☐ กองการศึกษา
☐ อื่นๆ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ อว ๗๙๐๙/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร ๑๑ยกเทศมนตรีตำบลหาร สิน

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธานวีโร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

วันที่ 18 ส
เวลา 1

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร ๐๒-๔๔๔-๖๐๒
www.mbu.ac.th

ที่ ฮว ๗๔๐๔/๖๖ ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เรียน ท่านเจ้าคณะตำบลบางปูใหม่

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๔๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธานวีโร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๗๐๕/ว ๐๒๐๗

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลนครสมุทรสาคร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญมา จานวีโร

(พระมหาบุญมา จานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

ได้รับหนังสือแ
[redacted]
๒๑ มี.ค.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๓๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๘-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๘-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๐๕/ว ๐๒๐๗

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เจริญพร พระครูสังฆรักษ์ธีรศักดิ์ ปัญญาวชิโร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๗๒๐๑๒ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิง
บูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH
SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF
THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT
SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจ
แบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจ
แบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธมฺมวีโร

(พระมหาบุญนา ธมฺมวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แจ้งคุณครูสังฆรักษ์ ดูแบบสอบถาม

18 มี.ค

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ – ๑๓๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๐๕/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เจริญพร นายกองค์การนิสิตมหาส่วนตำบลมหาโคตา อ.เมืองสมุทรสาคร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธานวีโร

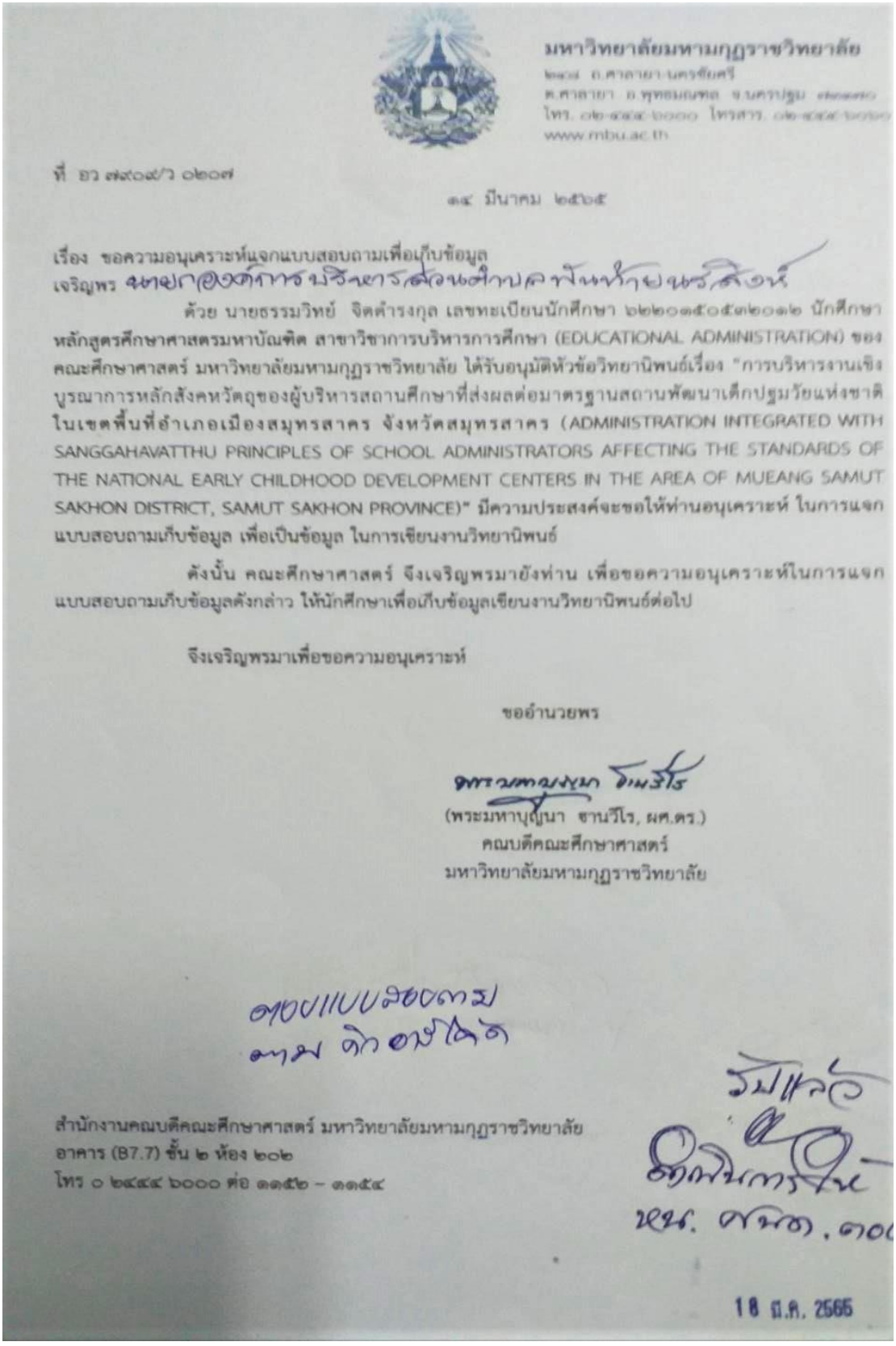
(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รับแล้ว
อำพร

18 มี.ค. 2565

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

ดำเนินการ ผ่า
ส่วนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๐๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๘-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๘๘๘-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๗๐๙/ว ๐๒๐๗

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร ขอความอนุเคราะห์การบริหารสถานศึกษาพื้นที่ท่านครับ

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ขานวิโร

(พระมหาบุญนา ขานวิโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอบแบบสอบถาม
ตาม ตัวอย่างค่ะ

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

รับแล้ว
ดร.
ผอ.ศศ.ตร.๓๐๐

18 มี.ค. 2565

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๙/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธานวีโร

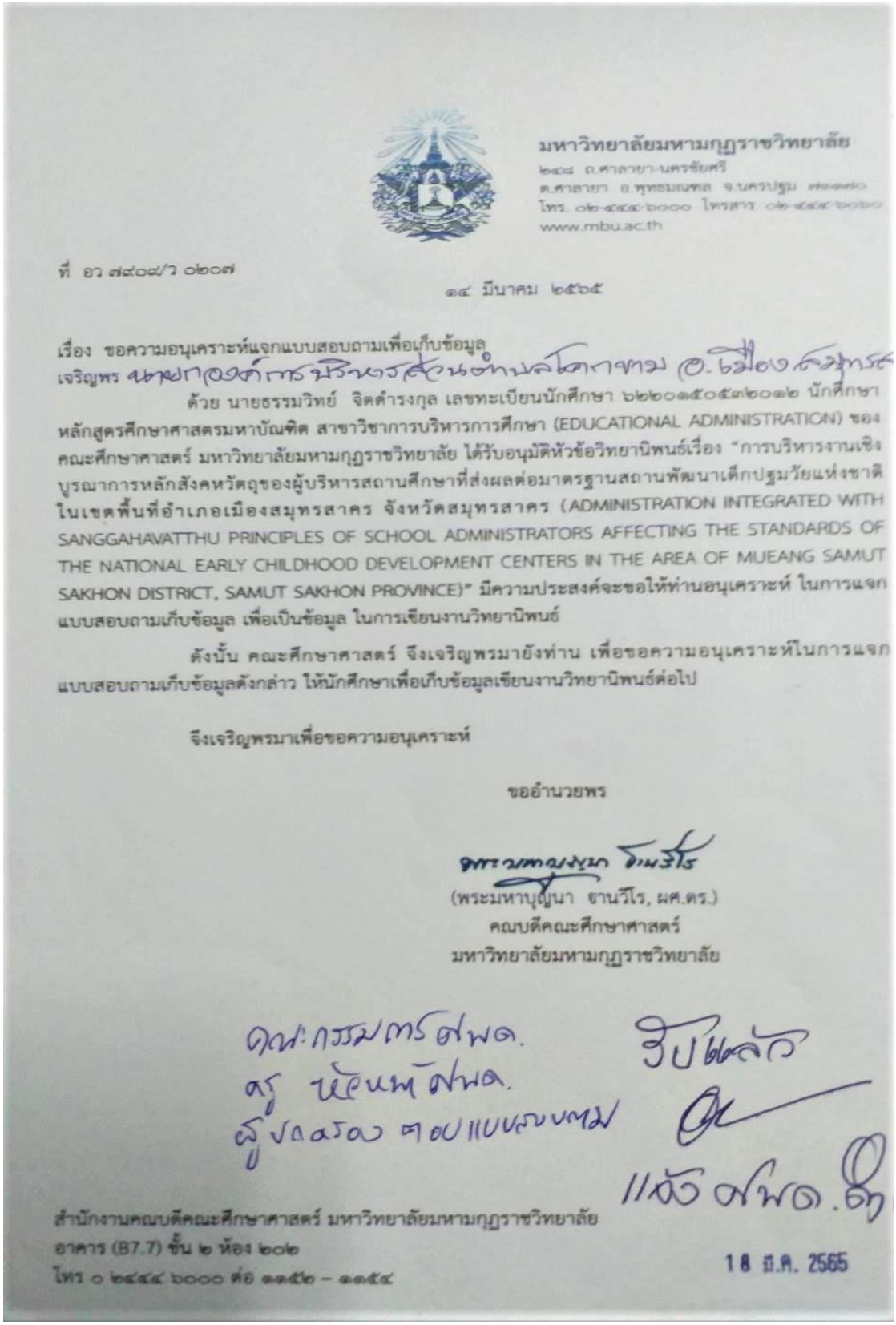
(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ
ตอบแบบสอบถามด้วย

นักศึกษา

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

18 มี.ค. 2565

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๐๘/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เจริญพร ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถาม ด.ช.ธีร์ธงชัย ธรรมธรรม

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ญาณวีโร

(พระมหาบุญนา ญาณวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการ ศพด.
ครู หัวหน้า ศพด.
ผู้ปกครอง ตอบแบบสอบถาม

วิปัสสนา

แม่ ศพด.ธีร์

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

18 มี.ค. 2565

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๙ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๙-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๙-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๐๗/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร ผอ.กองศึกษาฯ

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๗๒๐๓๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

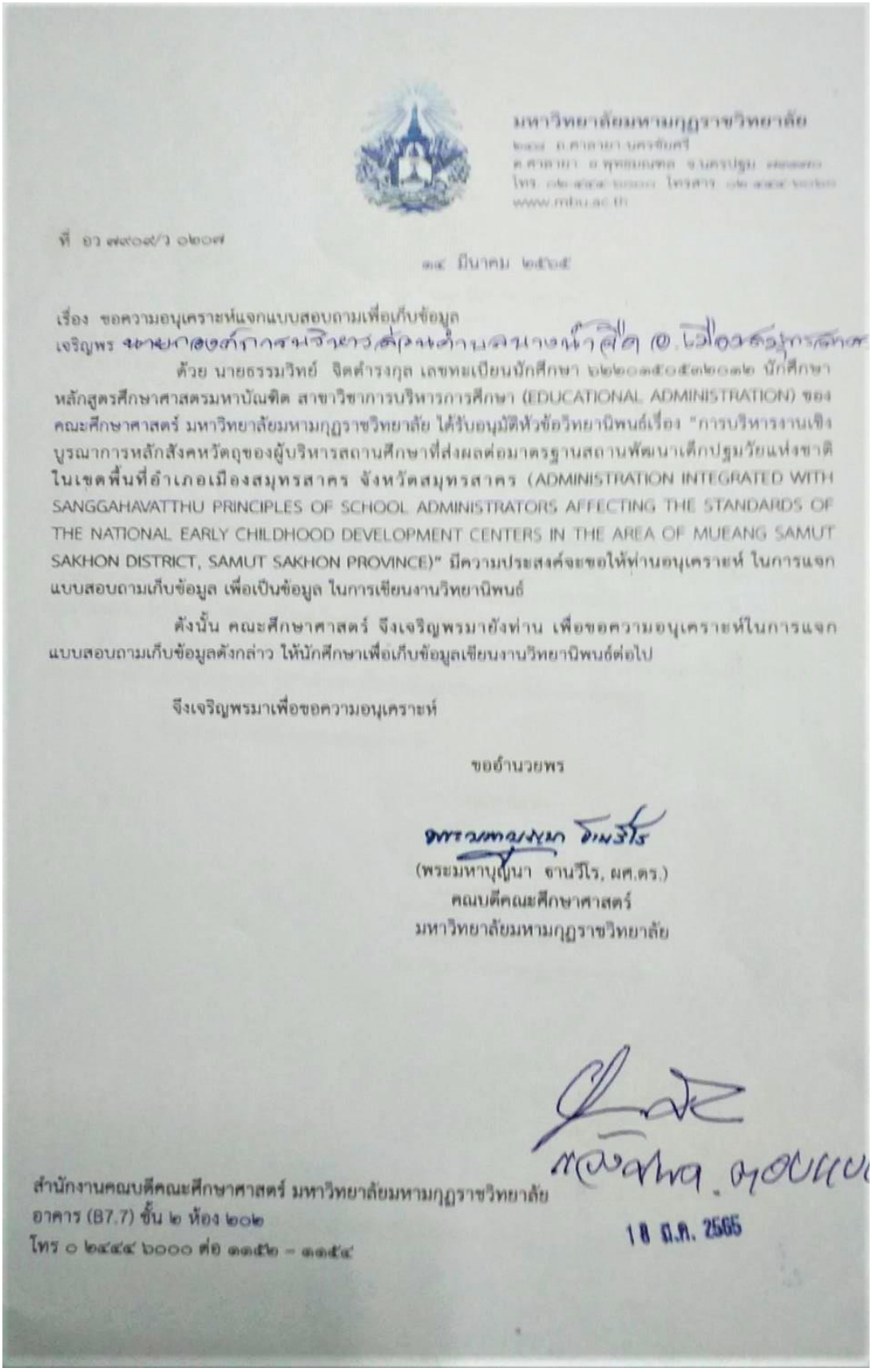
จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (87.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

18 มี.ค. 2565

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
[illegible]
โทร. [illegible] โทรสาร [illegible]
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๙/ว ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
เจริญพร [illegible]

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๔๐๕๓๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

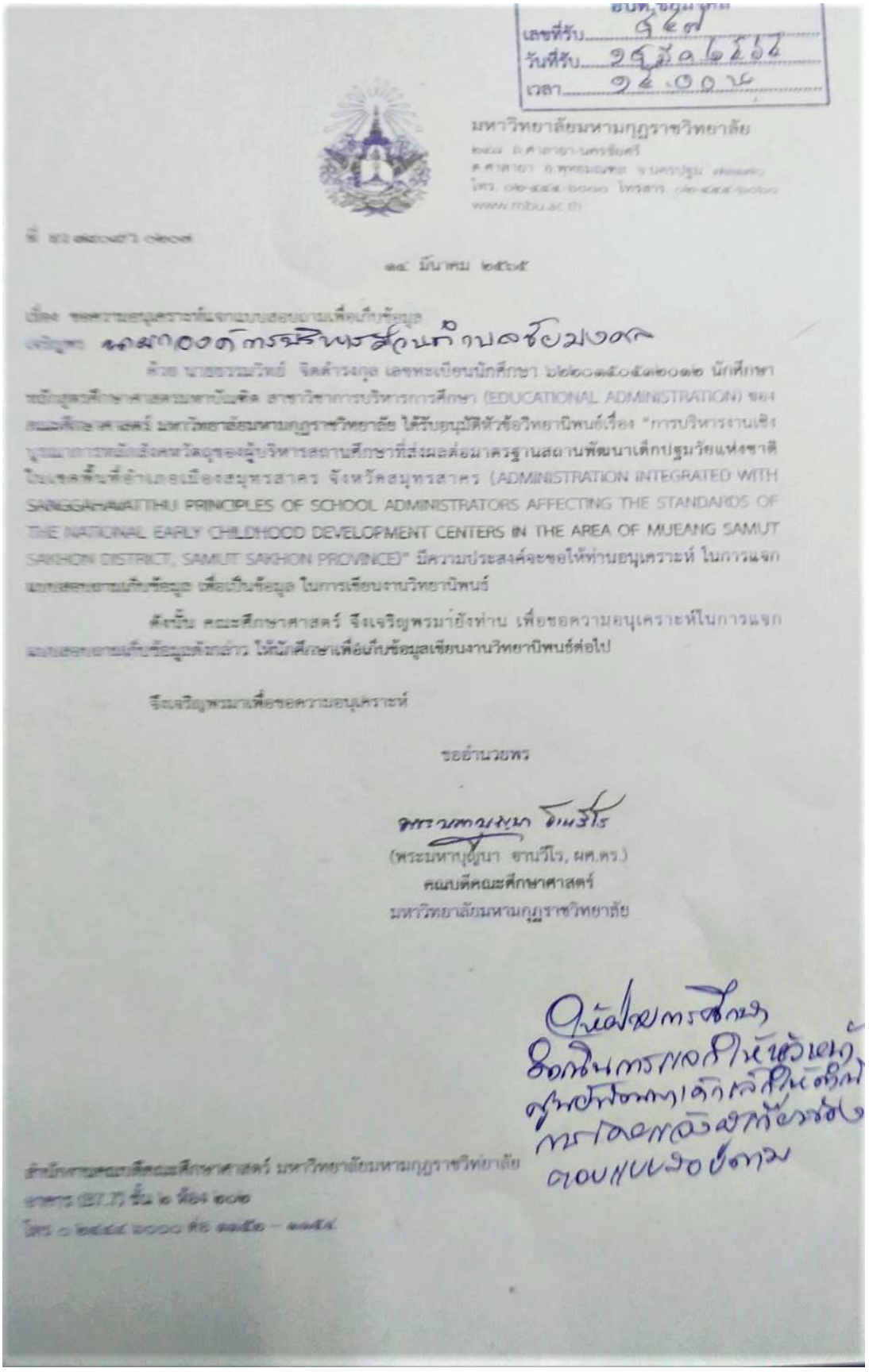
จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา จานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

18 มี.ค. 2565

เลขที่รับ ๔๖๗
วันที่รับ ๒๕ มี.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๔.๐๐ น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๑ ๐๕๐๐๙/๐๔๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตต์ตำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๑๕๐๕๓๐๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVAITTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ธนวีโร

(พระมหาบุญนา ธนวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้อำนวยการสำนักงาน
ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูล
ตามแบบสอบถาม

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (ST.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๑๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๒๒
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๓๐๕(ว) ๐๒๐๗

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เรียน นายราเชนทร์ ปานนิล ต.เมืองสมุทรสาคร

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตคำรบกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๕๗๒๐๗๒ นักศึกษ
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ช
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิ
บูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชา
ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WIT
SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS O
THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMU
SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแ
แบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแ
แบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

พระมหาบุญนา ฐานวีโร

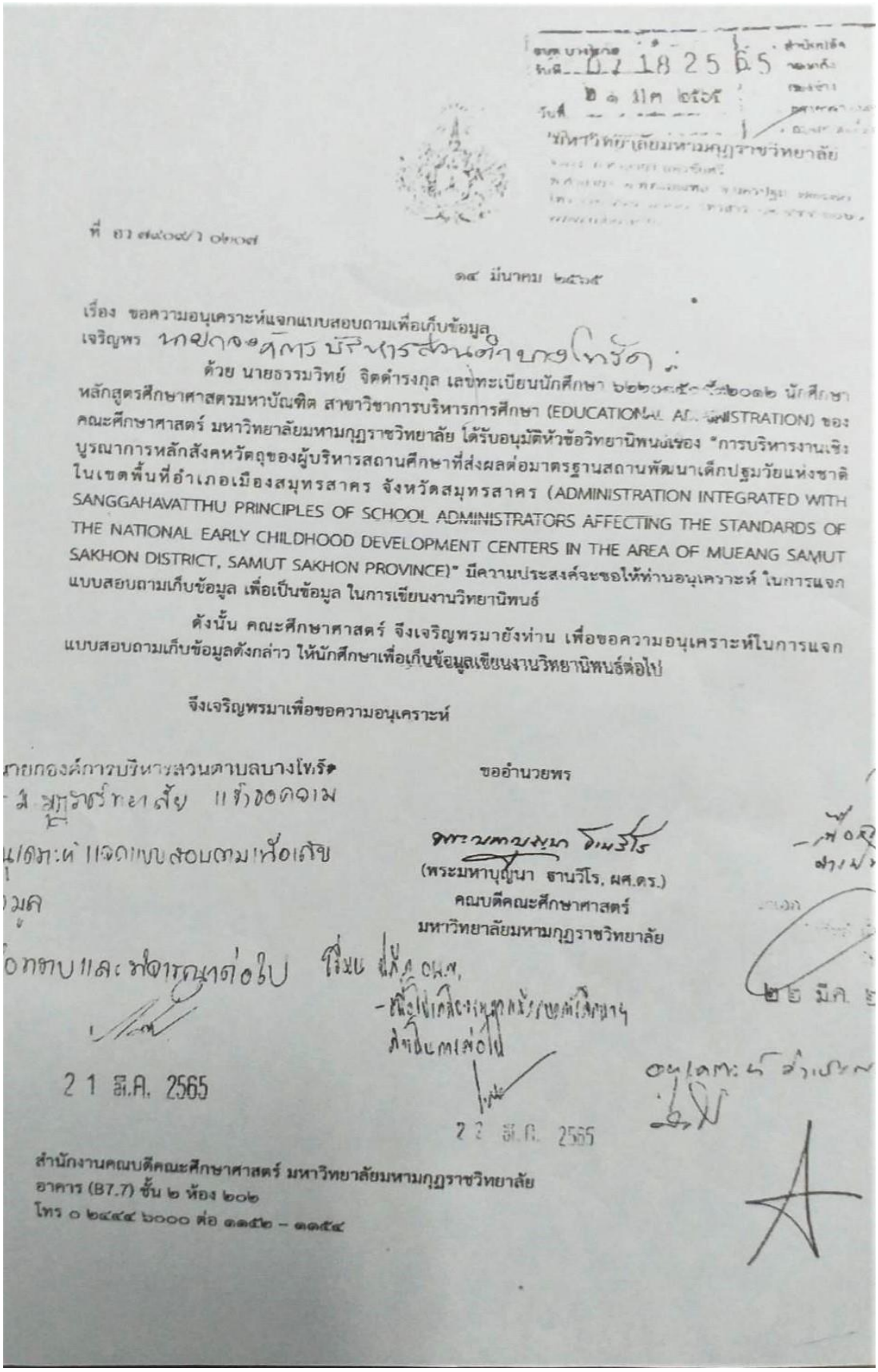
(พระมหาบุญนา ฐานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เทศบาลตำบลท่าเสา จังหวัดสมุทรสาคร

(ลงชื่อ) ผู้รับ

ได้รับหนังสือแล้ว วันที่ 18/3/65

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๘๘ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

ที่ อว ๗๕๐๙/ว ๐๒๐๕

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด

ด้วย นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๙๕๐๐๒๐๑๒ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL ADMINISTRATION) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (ADMINISTRATION INTEGRATED WITH SANGGAHAVATTHU PRINCIPLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE STANDARDS OF THE NATIONAL EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTERS IN THE AREA OF MUEANG SAMUT SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูล ในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขออำนวยพร

(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด
มหามกุฏราชวิทยาลัย แจ้งขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล
ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

21 มี.ค. 2565

22 มี.ค. 2565

สำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาคาร (B7.7) ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๒
โทร ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๒ – ๑๑๕๔

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่
อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

<u>คำชี้แจง</u> 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน

<u>ตอนที่ 1</u> คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

<u>ตอนที่ 2</u> คำถามเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 32 ข้อ

<u>ตอนที่ 3</u> คำถามเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 ข้อ

2. แบบสอบถามนี้มุ่งเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

3. ผู้ตอบแบบสอบถามสถานศึกษาระดับปฐมวัย แห่งละ 7 คน ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัย หรือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาระดับปฐมวัย หรือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน 3) ข้าราชการครูสถานศึกษาระดับปฐมวัย หรือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน และ4) ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 2 คน รวม 7 คน จำนวน 46 แห่ง รวมทั้งสิ้น 322 คน

ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้ดูแลเด็ก จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามนี้ และโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้ง 3 ตอน ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่ตรงตามเป็นจริง

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุ (เศษเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปี ขึ้นไป
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4	ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัย /หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ☐ คณะกรรมการสถานศึกษาปฐมวัย /คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ☐ ผู้ปกครองเด็กโรงเรียนระดับปฐมวัย / ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ☐ ข้าราชการครู / ครูสถานศึกษาระดับปฐมวัย / ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6 – 15 ปี ☐ 16 – 25 ปี ☐ 26 ปี ขึ้นไป ☐ อื่น ๆ .....(โปรดระบุ)

<u>ตอนที่ 2</u> คำถามเกี่ยวกับการบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครจำนวน **32** ข้อ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดช่วงระดับความคิดเห็นไว้ **5** ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. **การบริหารงานเชิงบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน 32 ข้อ**

ข้อ	1. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน	ระดับการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
1	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันแก่บุคลากรในการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องใช้ปฏิบัติงานอย่างเสมอภาค					
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพอย่างยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์					
3	ในการปฏิบัติงาน และอื่น ๆ ได้รับคำแนะนำ ให้การปรึกษาจากผู้บริหารด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ					
4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาวิชาการและการปฏิบัติงานทั่วไปในสถานศึกษาให้แก่บุคลากรด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ					
5	การบริหารงานในสถานศึกษา ทุกฝ่ายมีการประชุม ปรึกษาประสานการทำงานร่วมกัน ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำงานด้วยไมตรีจิตสม่ำเสมอ					

ข้อ	1. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักทาน	ระดับการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
6	บุคลากรได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงาน และมีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้อย่างพึงพอใจ					
7	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากร และผู้เรียนอยู่เสมอ					
8	ผู้บริหารมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผลงานการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ					
	2. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักปิยวาจา					
9	ผู้บริหารมีวาทศิลป์ที่ดีในการพูดให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
10	ผู้บริหารพูดอย่างสร้างสรรค์ให้ครู และเด็ก เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน					
11	ผู้บริหารชี้แจงนโยบายและเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ แก่บุคลากรโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และน่าฟัง					
12	ผู้บริหารไม่กล่าววาจาเท็จ ส่อเสียด หยาบคาย เพ้อเจ้อและไร้สาระ					
13	ผู้บริหารให้เกียรติบุคลากร ให้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการบริหารงานสถานศึกษาด้วยไมตรีจิตอย่างสม่ำเสมอ					
14	ผู้บริหารมีจิตวิทยาในการพูดโน้มน้าวจิตใจ ให้กำลังใจบุคลากร และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่					
15	มีการยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญกำลังใจบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานจากผู้บริหารเสมอ					
16	ผู้บริหารพูดสุภาพสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในการปฏิบัติงาน และทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					

ข้อ	3. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักอัตถจริยา	ระดับการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร เด็ก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาสม่ำเสมอ					
18	ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาระเบียบวินัย ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นเสมอ					
19	ผู้บริหารมีการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากร เลื่อนตำแหน่งให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร					
20	มีการจัดโครงการอบรมให้ความรู้วิชาการ การวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ให้บุคลากรเสมอ					
21	ผู้บริหารมีการช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในทางสร้างสรรค์ถูกต้อง และเหมาะสม					
22	ผู้บริหารพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้วิทยาการ สื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆเสมอ					
23	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุม ปรึกษา รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการศึกษาเสมอ					
24	ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์งานต่าง ๆ แก่บุคลากร ญาติ ผู้ปกครองเด็ก และชุมชนเสมอ					
	4. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา					
25	ผู้บริหารวางตนเหมาะสมกับบทบาทผู้บริหาร และยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายด้วยความเต็มใจ					
26	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต โดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน					
27	ผู้บริหารเป็นกันเอง ไม่ถือตน วางตนเหมาะสมในฐานะต่าง ๆ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย					

ข้อ	4. การบริหารงานเชิงบูรณาการตามหลักสมานัตตตา	ระดับการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
28	ผู้บริหารมีความมุงมั่น ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แม้จะมีปัญหา หรือข้อจำกัด					
29	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วม ในการวางแผนงานต่าง ๆ ยอมรับข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ใหม่ ๆ และรับฟังอย่างเสมอภาค					
30	ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการประเมินคุณภาพ ภายในอย่างสม่ำเสมอ					
31	ผู้บริหารมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคคล และ มีความประนีประนอม ยืดหยุ่นตามสถานการณ์					
32	มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน นิเทศติดตาม สรุป ประเมินผล และรายงานผู้บริหารทราบเสมอ					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัด

สมุทรสาคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว ซึ่ง ผู้วิจัย

ได้กำหนด ช่วงระดับความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
จำนวน 3 มาตรฐาน 30 ข้อ

ข้อ	มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับมาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
1	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีระบบการบริหารจัดการและข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
2	มีหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นระบบ และครอบคลุมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา					
3	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบริหารจัดการ ครู และบุคลากร ที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนของเด็กในสถานศึกษา					
4	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีโครงสร้างตัวอาคารมั่นคง อยู่ในบริเวณสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและจัดสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารเหมาะสมเป็นระบบ					
5	มีการจัดการพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เพียงพอ และเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก					
6	จัดให้มีระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัยและภัยพิบัติความเสี่ยงของพื้นที่ รวมทั้งป้องกันภัยบุคคลภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็ก					
7	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีแผนและดำเนินการตรวจสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยประจำวัน /ปี การดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น และการป้องกันโรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้นให้แก่เด็ก					
8	จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน					
9	จัดห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน ที่ล้างมือ อุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอ สะอาด และปลอดภัยอยู่เสมอ					
10	มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					

ข้อ	มาตรฐาน ที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการ เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับมาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
11	ครูมีแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการดำเนินงานและประเมินผล					
12	ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์เรียนรู้ การเล่นที่หลากหลายและจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บูรณาการตามธรรมชาติด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ และปฏิสัมพันธ์					
13	ครูใช้สื่อ /อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่น จัดสภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอกและแหล่งเรียนรู้พอเพียง เหมาะสม ปลอดภัย					
14	ครูเฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ ตรวจสุขภาพเด็ก ความสะอาดร่างกาย ฟัน ช่องปาก สายตา หู และให้เด็กได้ทานอาหารที่มีสารอาหารครบ เพียงพอ เหมาะสม					
15	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำและตั้งคำถามให้เด็กสืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการคิดสร้างสรรค์โดยยอมรับความคิด/ผลงานที่แตกต่างของเด็ก					
16	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็ก รักการอ่าน ฝึกฟัง พูด ถาม ตอบ เล่า วาดเขียนเบื้องต้นและสื่อสาร สนทนาตามลำดับพัฒนาการ					
17	จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็กบุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่/ธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการเหมาะสมวัย/พัฒนาการ					
18	จัดกิจกรรม/ประสบการณ์คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือทำด้วยตนเอง					
19	จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคงระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เด็กกับเด็ก และส่งเสริมให้เด็กแสดงออก โดยผ่านศิลปะ ดนตรี หรือตามความสนใจ					
20	จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และเพื่อการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละขั้น จนถึงชั้น ป.1					

ข้อ	มาตรฐาน ที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	ระดับมาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
21	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย สูงดีสมส่วน และบันทึกเป็นรายบุคคล					
22	เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้าน คือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย รับรู้ เข้าใจภาษา การใช้ภาษา การเข้าสังคม/ช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กแรกเกิด ถึงอายุ 2 ปี 11 เดือน)					
23	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย มีสุขภาพช่องปากดี และฟันไม่ผุ					
24	เด็กมีพัฒนาการสมวัย 5 ด้านคือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีสติปัญญาสมวัย การเข้าสังคม และช่วยเหลือตนเองได้ (เด็กอายุ 3 ปี ถึง อายุ 6 ปี)					
25	เด็กมีพัฒนาการด้านเคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เคลื่อนไหว ทรงตัวได้ดี ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสานงานระหว่างตากับมือได้ตามวัย					
26	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น แสดงออกร่าเริงแจ่มใส รู้สึกดีต่อตนเอง ผู้อื่นสมวัย สามารถอดทนรอคอย และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย					
27	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์บอกเกี่ยวกับตัวเอง บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้สมวัย					
28	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์สามารถคิดอย่างมีเหตุผลสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ เวลาและแก้ปัญหาได้สมวัย					
29	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและสื่อสาร เช่น สามารถฟัง พูดจับใจความ เล่า สนทนา สื่อสาร และมีทักษะในการดูรูปภาพสัญลักษณ์ การวาด การเขียนคำ การอ่านเบื้องต้นได้สมวัย ตามลำดับพัฒนาการ					
30	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มีคุณธรรม มีวินัย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม					

ภาคผนวก ฉ
ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability Analysis)

Correlations

		XT1	XT2	XT3	XT4	Xtotal	Ytotal
XT1	Pearson Correlation	1	.808**	.766**	.752**	.901**	.680**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000
	N	322	322	322	322	322	322
XT2	Pearson Correlation	.808**	1	.815**	.832**	.936**	.695**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000
	N	322	322	322	322	322	322
XT3	Pearson Correlation	.766**	.815**	1	.864**	.934**	.734**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000
	N	322	322	322	322	322	322
XT4	Pearson Correlation	.752**	.832**	.864**	1	.928**	.755**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000
	N	322	322	322	322	322	322
Xtotal	Pearson Correlation	.901**	.936**	.934**	.928**	1	.773**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000
	N	322	322	322	322	322	322
Ytotal	Pearson Correlation	.680**	.695**	.734**	.755**	.773**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	322	322	322	322	322	322

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Regression Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Ytotal	4.5389	.41721	322
XT1	4.5524	.44643	322
XT2	4.5637	.45975	322
XT3	4.5804	.47667	322
XT4	4.0334	.39633	322

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	31.848	1	31.848	424.182	.000[b]
	Residual	24.026	320	.075		
	Total	55.874	321			
2	Regression	33.472	2	16.736	238.317	.000[c]
	Residual	22.402	319	.070		
	Total	55.874	321			
3	Regression	34.136	3	11.379	166.456	.000[d]
	Residual	21.738	318	.068		
	Total	55.874	321			

a. Dependent Variable: Ytotal

b. Predictors: (Constant), XT4

c. Predictors: (Constant), XT4, XT1

d. Predictors: (Constant), XT4, XT1, XT3

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations		
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part
1	(Constant)	1.333	.156		8.526	.000			
	XT4	.795	.039	.755	20.596	.000	.755	.755	.755
2	(Constant)	1.059	.162		6.552	.000			
	XT4	.590	.057	.560	10.409	.000	.755	.504	.369
	XT1	.242	.050	.259	4.809	.000	.680	.260	.170
3	(Constant)	1.046	.160		6.554	.000			
	XT4	.429	.076	.407	5.638	.000	.755	.301	.197
	XT1	.184	.053	.197	3.474	.001	.680	.191	.121
	XT3	.202	.065	.231	3.117	.002	.734	.172	.109

a. Dependent Variable: Ytotal

Excluded Variables[a]

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics: Tolerance
1	XT1	.259[b]	4.809	.000	.260	.434
	XT2	.218[b]	3.346	.001	.184	.308
	XT3	.321[b]	4.548	.000	.247	.254
2	XT2	.086[c]	1.163	.246	.065	.231
	XT3	.231[c]	3.117	.002	.172	.223
3	XT2	.040[d]	.531	.596	.030	.221

a. Dependent Variable: Ytotal

b. Predictors in the Model: (Constant), XT4

c. Predictors in the Model: (Constant), XT4, XT1

d. Predictors in the Model: (Constant), XT4, XT1, XT3

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	:	นายธรรมวิทย์ จิตดำรงกุล
เกิด	:	วันพุธที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510
ภูมิลำเนา	:	42 หมู่ที่ 2 ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
การศึกษา	:	ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ **6** โรงเรียนบ้านห้วยก้อด ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
	:	ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 กศน. จังหวัดลำปาง
	:	พ.ศ. 2536 ระดับปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุฯ กรุงเทพฯ
	:	พ.ศ.2530 เปรียญธรรม 4 ประโยค (ปธ.4) สำนักศาสนศึกษา วัดศรีล้อม อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
การทำงาน	:	พ.ศ. 2536 – 2548 ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา และวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนวิสุทธิ์วิทยากร โรงเรียนเอกชนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนา วัดบุญวาทย์วิหาร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
	:	พ.ศ. 2550 –2552 พนักงานการเงินห้างหุ้นส่วนท๊อปสยาม จำกัด
	:	พ.ศ. 2556 – 2558 ครู กศน. จังหวัดลำปาง
	:	พ.ศ. 2559 - 2560 พนักงานห้องสำนวนคดีศาลแขวงลำปาง
	:	พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	135 หมู่ที่ 11 ตำบลแม่สุก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง 52120
อีเมล์ (E-mail)	:	Khidsuai@gmail.com
เบอร์โทรศัพท์	:	088–299-1559, 082-893-0997